

**MESTNA OBČINA LJUBLJANA
Ž U P A N**

**Mestni trg 1, p.p. 25, 1001 Ljubljana
☎ 306-10-10 , ☎ 306-12-14**

**Številka: 22-2/2008-19
Datum: 27. 10. 2008**

**MESTNA OBČINA LJUBLJANA
MESTNI SVET**

ZADEVA: Predlog za obravnavo na seji Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana

PRIPRAVIL: Mestna uprava Mestne občine Ljubljana

NASLOV: Predlog Občinskega programa varnosti Mestne občine Ljubljana

POROČEVALCA: Vasja Butina, vodja projektne skupine, direktor MU MOL
mag. Andrej Orač, vodja Mestnega redarstva MU MOL

**PRISTOJNO DELOVNO
TELO:** Odbor za zaščito, reševanje in civilno obrambo

PREDLOG SKLEPA:

Mestni svet Mestne občine Ljubljana sprejme Predlog Občinskega programa varnosti Mestne občine Ljubljana.

**ŽUPAN
Zoran JANKOVIĆ**

Priloga:
- predlog Občinskega programa varnosti
Mestne občine Ljubljana z obrazložitvijo

MESTNA OBČINA LJUBLJANA
MESTNI SVET

OBČINSKI PROGRAM VARNOSTI
MESTNE OBČINE LJUBLJANA

OKTOBER 2008

KAZALO VSEBINE

1. UVOD	- 9 -
2. OCENA OGROŽENOSTI IN VARNOSTNIH TVEGANJ KOT STROKOVNA PODLAGA OBČINSKEGA PROGRAMA VARNOSTI MESTNE OBČINE LJUBLJANA	- 9 -
2.1 UPORABLJENE METODE, POTREBNE ZA IZDELAVO OCENE OGROŽANJA	- 9 -
2.2 ANALIZA IN OCENA OGROŽENOSTI TER VARNOSTNIH TVEGANJ	- 10 -
2.3 IDENTIFICIRANJE IN OBVLADOVANJE VARNOSTNIH TVEGANJ	- 10 -
3. NAMEN VZPOSTAVITVE REDARSTVA PO ZAKONU O OBČINSKEM REDARSTVU	- 10 -
3.1 SPLOŠNO O NAMENU VZPOSTAVITVE REDARSTVA	- 10 -
3.2 POGOJI ZA OPRAVLJANJE NALOG POOBLAŠČENIH URADNIH OSEB REDARSTVA	- 11 -
3.3 UPORABA POOBLASTIL IN PRISILNIH SREDSTEV REDARJEV	- 11 -
3.4 PREVENTIVNA IN REPRESIVNA VLOGA REDARJEV	- 12 -
4. CILJI OBČINSKEGA PROGRAMA VARNOSTI MESTNE OBČINE LJUBLJANA	- 12 -
4.1 STRATEŠKI CILJ	- 12 -
4.2 OPERATIVNI CILJI	- 13 -
4.2.1 Varnost cestnega prometa	- 13 -
4.2.2 Varstvo javnega reda in miru	- 14 -
4.2.3 Varnost občinskih javnih poti in rekreacijskih površin	- 15 -
4.2.4 Pretočnost intervencijskih poti	- 15 -
4.2.5 Varnost zgradb in drugih objektov kulturne dediščine	- 15 -
4.2.6 Varstvo okolja	- 16 -
5. VARNOSTNE POTREBE, IZHAJAJOČE IZ OCENE VARNOSTNIH RAZMER	- 17 -
6. ORGANIZIRANOST MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA	- 17 -
7. KADROVSKI SESTAV MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA	- 18 -
8. VODENJE MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA	- 18 -
8.1 MESTO IN VLOGA VODJE MESTNEGA REDARSTVA	- 18 -
9. PRISTOJNOSTI MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA	- 18 -
9.1 PRAVNA PODLAGA ZA DELOVANJE MESTNEGA REDARSTVA	- 19 -
9.2 PRISTOJNOSTI MESTNEGA REDARSTVA GLEDE NA ZAKON O OBČINSKEM REDARSTVU	- 19 -
9.3 PRISTOJNOSTI MESTNEGA REDARSTVA GLEDE NA ZAKON O VARSTVU JAVNEGA REDA IN MIRU	- 19 -
9.4 PRISTOJNOSTI MESTNEGA REDARSTVA GLEDE NA ZAKON O VARNOSTI CESTNEGA PROMETA	- 20 -
9.5 PRISTOJNOSTI MESTNEGA REDARSTVA V MESTNI OBČINI LJUBLJANA GLEDE NA ZAKON O PREKRŠKIH IN ZAKON O LOKALNI SAMOUPRAVI	- 20 -

9.6 PRISTOJNOSTI MESTNEGA REDARSTVA GLEDE NA SPREJETE	
ODLOKE V MESTNI OBČINI LJUBLJANA	- 20 -
10. POGOJI ZA DELOVANJE MESTNEGA REDARSTVA MESTNE	
OBČINE LJUBLJANA	- 21 -
10.1 PROSTORI MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA	- 22 -
10.2 OPREMA MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA	- 22 -
10.2.1 Službena vozila	- 22 -
10.2.2 Tehnična oprema redarja	- 22 -
10.2.3 Osebna oprema redarja	- 22 -
10.2.4 Uniforma redarja	- 23 -
10.2.5 Simboli in oznake redarjev	- 23 -
10.2.6 Službena izkaznica redarjev	- 23 -
11. VRSTE IN OBSEG NALOG MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE	
LJUBLJANA	- 23 -
11.1 SPLOŠNO O VRSTAH IN OBSEGU NALOG MESTNEGA REDARSTVA	
MESTNE OBČINE LJUBLJANA	- 23 -
11.2 KONKRETNE NALOGE GLEDE NA VRSTE IN OBSEG NALOG MESTNEGA	
REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA	- 24 -
11.2.1 Naloge na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa v naseljih	- 24 -
11.2.2 Naloge na področju zagotavljanja varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah	- 24 -
11.2.3 Naloge zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine	- 25 -
11.2.4 Naloge vzdrževanja javnega reda in miru	- 25 -
11.2.5 Naloge na področju preprečevanja kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj	- 25 -
11.2.6 Naloge na področju varstva okolja	- 26 -
11.3 DRUGE NALOGE MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA	- 26 -
11.3.1 Naloge po Odloku o cestnoprometni ureditvi v Mestni občini Ljubljana	- 26 -
11.3.2 Naloge v zvezi s posebnim režimom parkiranja	- 27 -
11.3.3 Izvajanje nadzora nad nepravilno ustavljenimi in parkiranimi vozili na določenih mestih in krajih Mestne občine Ljubljana	- 27 -
11.3.4 Naloge Mestnega redarstva Mestne občine Ljubljana na področju dinamičnega prometa	- 28 -
11.3.5 Prostorski obseg izvajanja nalog Mestnega redarstva Mestne občine Ljubljana	- 28 -
11.3.6 Naloge Mestnega redarstva Mestne občine Ljubljana, povezane z drugimi področji dela	- 28 -
11.3.7 Logistične in druge naloge Mestnega redarstva Mestne občine Ljubljana	- 28 -
12. NAČIN IZVAJANJA ZAKONSKIH POOBLASTIL MESTNIH REDARJEV	- 29 -
12.1 SPLOŠNO O IZVAJANJU ZAKONSKIH POOBLASTIL REDARJEV	- 29 -
12.2 OPOZORILO	- 30 -
12.3 USTNA ODREDBA	- 30 -
12.4 UGOTAVLJANJE ISTOVETNOSTI	- 31 -
12.5 VARNOSTNI PREGLED OSEBE	- 31 -
12.6 ZADRŽANJE STORILCA PREKRŠKA IN KAZNIVEGA DEJANJA	- 32 -
12.7 Zaseg predmetov in ravnanje z zaseženimi predmeti	- 33 -
13. NAČIN UPORABE PRISILNIH SREDSTEV	- 34 -
13.1 Splošno o načinu uporabe prisilnih sredstev	- 34 -

13.2 Uporaba fizične sile _____	- 35 -
13.3 Sredstva za vklepanje in vezanje _____	- 36 -
13.4 Plinski razpršilec _____	- 36 -
13.5 Obveščanje o zadržanju in uporabi prisilnih sredstev _____	- 36 -
13.6 Ocenjevanje uporabe prisilnih sredstev _____	- 37 -
13.7 Odločanje o pritožbah zoper postopek redarjev _____	- 37 -
13.8 Disciplinska in druga odgovornost redarjev _____	- 37 -
14. SISTEM DELA MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA _____	- 38 -
14.1 Razpored in odprava na delo _____	- 38 -
14.2 Organiziranost _____	- 38 -
14.2.1 Sedanja organiziranost in delo dežurne službe _____	- 38 -
14.2.2 Predlog nove organiziranosti in delo dežurne službe _____	- 38 -
14.3 Naloge odseka za prekrškovni postopek _____	- 39 -
15. SODELOVANJE MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA S POLICIJSKIMI POSTAJAMI NA OBMOČJU MESTNE OBČINE LJUBLJANA _____	- 39 -
16. SODELOVANJE MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA Z OBČINSKIMI REDARSTVI SOSEDNIH OBČIN _____	- 40 -
17. POVEZANOST MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA Z OPERATIVNO KOMUNIKACIJSKIM CENTROM POLICIJSKE UPRAVE LJUBLJANA IN Z REGIJSKIM CENTROM ZA OBVEŠČANJE _____	- 41 -
18. SODELOVANJE MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA V OBČINSKEM SISTEMU ZAŠČITE IN REŠEVANJA _____	- 41 -
19. NAČINI SODELOVANJA REDARJEV MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA IN ZASEBNIH VARNOSTNIKOV ZASEBNIH VARNOSTNIH SLUŽB _____	- 42 -
20. STROKOVNA POMOČ MINISTRSTVA ZA NOTRANJE ZADEVE _____	- 42 -
21. ADMINISTRACIJA IN VODENJE EVIDENC _____	- 44 -
22. INFORMACIJSKI SISTEM MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA _____	- 44 -
23. INTERNO NADZORSTVO NAD IZVAJANJEM NALOG MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA _____	- 44 -
24. INŠPEKCIJSKO IN DRUGO UPRAVNO STROKOVNO NADZORSTVO NAD DELOM MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA _____	- 45 -
25. ZAKLJUČEK _____	- 45 -
26. PRILOGE _____	- 46 -

PREDLOG

Na podlagi prvega odstavka 6. člena Zakona o občinskem redarstvu (Uradni list RS, št. 139/06) in 27. člena Statuta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 66/07 – uradno prečiščeno besedilo) je Mestni svet Mestne občine Ljubljana, na predlog župana in na podlagi usklajevanja z Ministrstvom za notranje zadeve, na ... seji dne 2008 sprejel

OBČINSKI PROGRAM VARNOSTI MESTNE OBČINE LJUBLJANA,

s katerim sta v Mestni občini Ljubljana (v nadaljevanju: MOL) na podlagi ocene varnostnih razmer podrobneje določena vrsta in obseg nalog Mestnega redarstva Mestne uprave MOL (v nadaljevanju: MR MOL), te naloge pa usklajene s predpisi, programskimi dokumenti Ministrstva za notranje zadeve in policije na področju javne varnosti ter z drugimi potrebami varnosti v MOL. Pri tem so za Občinski program varnosti MOL (v nadaljevanju: OPV MOL) in za delovanje MR MOL ključnega pomena predvsem Zakon o občinskem redarstvu (Uradni list RS, št. 139/06), Zakon o varstvu javnega reda in miru (Uradni list RS, št. 70/06), Zakon o varnosti cestnega prometa (Uradni list RS, št. 133/06 – uradno prečiščeno besedilo, 139/06 – ZORed, 37/08 in 57/08 - ZLDUVCP), Zakon o prekrških (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 17/08, 21/08 – popravek in 76/08 – ZIKS-1C), Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – UPB2 in 76/08) in odloki MOL.

OPV MOL obsega cilje, ki celovito urejajo oziroma zagotavljajo ustrezno stopnjo in kvaliteto varnosti v MOL. Ta bo dosežena z ustrezno varnostno politiko ter sistemskimi, pravnimi in organizacijskimi predpisi ter ukrepi organov MOL in Mestne uprave MOL (v nadaljevanju: organi MOL) ter konkretnimi ukrepi MR MOL, ki bodo usmerjeni v zagotavljanje javne in druge varnosti v občini.

OPV MOL je zasnovan razvojno in hkrati dovolj konkretno ter ima naravo priporočil in programskih smernic, ki jih bo mogoče uresničiti v letnih programih dela organov MOL. Izvedba vseh ciljnih nalog OPV MOL pa bo odvisna tudi od razpoložljivih finančnih sredstev, ki jih občina namenja za to področje dela, ter od pravilnega razumevanja varnosti kot temeljne človekove vrednote in potrebe na strani tistih, ki odločajo o finančnih in drugih vložkih v varnost MOL.

Namen OPV MOL je dvigniti tudi varnostno kulturo vseh tistih, ki se tako ali drugače v MOL srečujejo z varnostnimi težavami in vprašanji in so v okviru svojih pristojnosti odgovorni za varnost. Obenem je cilj OPV MOL, da spodbudi vse druge, ki jim je MOL dom, poslovno ali drugačno središče, k samozaščitnemu varnostnemu ravnanju.

Za uresničitev vseh naštetih in številnih drugih varnostnih ter samozaščitnih ciljev pa bo vsekakor zelo pomembno sodelovanje vseh organov MOL ter MR MOL z državnimi in drugimi organi, službami, ustanovami, civilno družbo in sosednjimi občinami ter njihovimi organi – predvsem z njihovimi občinskimi redarstvi.

1. UVOD

OPV MOL je temeljni strateško-varnostni dokument, s katerim so opredeljena izhodišča in usmeritve za zagotavljanje javne varnosti ter varnega in kvalitetnega življenja prebivalcev in obiskovalcev občine. Namen OPV MOL je, določiti enotne kriterije za zagotavljanje javne varnosti v občini in opredeliti ukrepe ter ravnanja pristojnih, ki zagotavljajo javno varnost in javni red na območju občine.

Pojem javna varnost lahko opredelimo kot dobrino, ki jo lahko pridobivamo in uživamo na družbeno organiziran način, ki mora biti v primernem obsegu na voljo vsem članom družbe. Posebna značilnost javne varnosti je v tem, da jo zagotavljamo vedno le na arbitraren javnopraven način, ki poteka samo in izključno prek države. Obenem pomeni tudi stanje, v katerem so izključeni materialni protipravni akti, s katerimi se rušijo ali ogrožajo temeljne svoboščine in pravice občanov, osnovni elementi družbene ureditve ali druge zaščitene vrednote.

Namen OPV MOL je tudi načrtno zagotavljanje kvalitete javnega prostora in območij v občini. Kvaliteten javni prostor pomeni predvsem zadovoljstvo občanov z okoljem, kjer živijo in delajo, ter z okoljem, kjer se šolajo in igrajo njihovi otroci. Kvaliteten javni prostor predpostavlja tudi zadovoljivo stopnjo javne varnosti in javnega reda; to pa konkretno pomeni, da so občinske ceste, ulice, parki in drugi odprti prostori čisti, varni in urejeni.

OPV MOL je pomemben temeljni dokument, v katerem so na podlagi nacionalne varnostne politike in strategije zajeti ukrepi in naloge, ki so ključnega pomena za delovanje vseh organov MOL, predvsem pa za delovanje MR MOL. V njem so opredeljena tudi izhodišča za zagotavljanje varnosti v mestni občini, cilji in ukrepi za zagotovitev teh ciljev tako, da so opredeljeni konkretni nosilci oziroma odgovorne službe za doseg želenih ciljev.

Namen OPV MOL je tudi vzpostavitev partnerskega odnosa med policijo in MR MOL pri zagotavljanju javne varnosti v lokalni skupnosti oziroma pri izvajanju vseh pristojnosti občinskih redarjev, ki so opredeljene v 3. členu Zakona o občinskem redarstvu. Prav zaradi tega so v OPV MOL opredeljene tudi zakonske osnove za vzpostavitev in delo MR MOL ter sodelovanje s Policijo, Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu MOL, zasebnimi varnostnimi službami in drugimi subjekti pri zagotavljanju javne varnosti ter javnega reda na območju občine.

2. OCENA OGROŽENOSTI IN VARNOSTNIH TVEGANJ KOT STROKOVNA PODLAGA OBČINSKEGA PROGRAMA VARNOSTI MESTNE OBČINE LJUBLJANA

Za oceno ogroženosti in varnostnih tveganj kot strokovno podlago za pripravo OPV MOL je pomemben posnetek stanja varnosti v MOL, analiza in ocena varnostnih tveganj ter ugotavljanje in obvladovanje varnostnih tveganj. To so tudi sestavine *Ocene varnostnih razmer v MOL*, ki je najpomembnejša priloga OPV MOL kot njegov neločljiv in sestavni del.

2.1 UPORABLJENE METODE, POTREBNE ZA IZDELAVO OCENE OGROŽANJA

Za posnetek stanja varnostnih razmer na območju MOL in oceno ogroženosti ter varnostnih tveganj so bili zbrani ustrezni podatki MR MOL ter drugih organov Mestne uprave MOL, Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu MOL ter Policijske uprave Ljubljana (v nadaljevanju: PU Ljubljana), ki je posredovala podatke o javnem redu in miru, varnosti cestnega prometa oziroma predvsem o prometnih nesrečah ter o kaznivih dejanjih. Številni podatki pa so bili pridobljeni iz drugih dostopnih uradnih javnih evidenc.

Opravljen je bil tudi operativni pregled posameznih območij, cest, trgov, parkirnih mest, javnih poti, rekreacijskih površin in drugih javnih prostorov, kjer je varnostna problematika večja, oziroma, kjer je bilo pričakovati večjo ogroženost varnosti in varnostnih tveganj. Opravljen je bil tudi ogled nekaterih zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine, športnih centrov in drugih prireditvenih prostorov, ki so pomembni z vidika Zakona o javnih zbiranjih (Uradni list RS, št. 103/05 - UPB2 in 90/05).

2.2 ANALIZA IN OCENA OGROŽENOSTI TER VARNOSTNIH TVEGANJ

Analiza in ocena ogroženosti ter varnostnih tveganj za območje mesta Ljubljane je bila opravljena na podlagi statističnih podatkov, ki so bili pridobljeni od PU Ljubljana, MR MOL, Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu MOL ter drugih organov MOL. Analiza je upoštevala pet sklopov: ogroženost javnega reda in miru, ogroženost varnosti cestnega prometa, ogroženost zaradi kriminalnih pojavov, ogroženost javnih zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine ter ukrepi MR MOL.

2.3 IDENTIFICIRANJE IN OBVLADOVANJE VARNOSTNIH TVEGANJ

Za identificiranje in obvladovanje varnostnih tveganj so bila obravnavana varnostna tveganja na področju varnosti cestnega prometa, varnosti občinskih javnih poti ter rekreacijskih in drugih površin, na področju zagotavljanja javnega reda in miru, na področju preprečevanja kriminalnih dejanj, na področju zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter naravne in kulturne dediščine, na področju javnih shodov in prireditev ter na področju varstva okolja.

V navedenem okviru so nakazani načini obvladovanja varnostnih tveganj s strani MR MOL, hkrati pa so opredeljene tudi varnostne potrebe, izhajajoče iz Ocene varnostnih razmer v MOL oziroma iz analize in ocene ogroženosti ter varnostnih tveganj. Pri tem sta bili upoštevani poročili o delu MR MOL za leto 2006 in 2007. Oba dokumenta sta prilogi OPV MOL.

3. NAMEN VZPOSTAVITVE REDARSTVA PO ZAKONU O OBČINSKEM REDARSTVU

3.1 SPLOŠNO O NAMENU VZPOSTAVITVE REDARSTVA

ZORed (v nadaljevanju: ZORed) ureja delo občinskega, mestnega in medobčinskega redarstva (v nadaljevanju: redarstvo) tako, da izhaja iz načela enakosti pred zakonom, ki izključuje samovoljo občinskega, mestnega in medobčinskega redarja (v nadaljevanju: redar) ter preseganje njegovih pooblastil, saj po načelu strokovnosti z nadzorom nad opravljanjem redarske službe ne dopušča dvomov o korektnosti dela redarja. Hkrati besedilo zakona temelji na načelu delitve odgovornosti med posameznimi nosilci nalog s področja varnosti v Republiki Sloveniji. Zakon o varnosti cestnega prometa (v nadaljevanju: ZVCP-1), ki določa pristojnost občine oziroma pooblastila redarstva na področju nadzora nad mirujočim prometom, določa pristojnosti občin na tem področju tako, da so predpisana pooblastila, ki jih hkrati z državnimi organi (policijo) izvajajo redarstva.

Podobno rešitev vsebuje Zakon o varstvu javnega reda in miru (v nadaljevanju: ZVJRM), ki določa, da občina, oziroma njeni redarji ali redarstvo na območju občine opravljajo naloge preprečevanja, odkrivanja in kaznovanja storilcev prekrškov zoper javni red in mir, in sicer tako, da se ohranijo polna pooblastila pristojnih državnih organov. Zakon namreč določa, da ta nadzor opravljajo redarji in hkrati policisti, kar pomeni, da ne glede na določitev občinske pristojnosti država svojo pristojnost ohrani. Policija tudi sicer v okviru zakona nudi redarstvu strokovno in operativno pomoč.

V skladu z ZORed so občine, mestne občine oziroma več občin skupaj (medobčinsko redarstvo) dolžne zagotoviti kadrovske, materialne in druge pogoje za delo redarstva. Država lahko v sodelovanju z organi lokalne oblasti načrtuje nekatere oblike uresničevanja javnih varnostnih ciljev iz njene pristojnosti s pomočjo redarstva in za to zagotovi tudi ustrezna finančna sredstva, npr. varovanje državne strateške infrastrukture na lokalnem območju, državnih prireditev ipd. Občinsko redarstvo je del občinske uprave, njena samostojna notranja organizacijska enota. Delovno področje občinskega redarstva, s katerim so

določena njegova pooblastila, določi zakon, občina pa sprejme z odlokom. V okviru svojega delovnega področja je redarstvo prekrškovni organ občine. Redarstvo vodi vodja, katerega položaj določata zakon in odlok, ki ureja organizacijo in delovno področje redarstva.

3.2 POGOJI ZA OPRAVLJANJE NALOG POOBLAŠČENIH URADNIH OSEB REDARSTVA

V skladu z Zakonom o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 - UPB3, 65/08 in 69/08 – ZZAVAR-e in ZTFI-A; v nadaljevanju: ZJU) in Zakonom o prekrških (v nadaljevanju: ZP-1) so z ZORed določeni tudi pogoji, ki jih morajo izpolnjevati pooblašcene uradne osebe (v nadaljevanju PUO) redarstva. To so vsi tisti uradniki, ki imajo pooblastila za vodenje postopka in odločanje v prekrškovnem postopku. Z določbami zakona, ki določajo naloge vodje redarstva, ter določbami, ki določajo razmerja med občinsko oziroma mestno upravo in redarstvom, je zagotovljeno, da se lahko občinska redarstva, mestna redarstva in medobčinska redarstva organizirajo in delujejo kot strokovni organi. S takšno ureditvijo se zagotavlja spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter načela sorazmernosti v postopkih občinskega redarstva.

PUO redarstva morajo izpolnjevati splošne pogoje, določene z ZJU, opraviti predpisan preizkus znanja za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku ter preizkus znanja za opravljanje nalog redarstva in za uporabo pooblastil redarja.

Usposobljenost PUO redarstva za opravljanje nalog redarstva, uporabo pooblastil, določenih z zakonom, ter za ravnanje z napravami in tehničnimi sredstvi se zagotavlja s strokovnim usposabljanjem in obdobjim izpopolnjevanjem ter preizkusom znanja.

3.3 UPORABA POOBLASTIL IN PRISILNIH SREDSTEV REDARJEV

ZORed natančneje določa način določanja in izvajanja pooblastil redarja, ki pri opravljanju svojega dela prihaja neposredno v stik z državljani. Pooblastila redarja niso enaka policijskim pooblastilom. Njegova pooblastila so prilagojena nalogam za zagotavljanje javne varnosti in javnega reda na območju občine oziroma nalogam na področju prometa, varovanja javnega reda in miru, obravnavi prekrškov zoper javni red in mir ter nalogam pri varovanju javnega premoženja in nalogam varovanja naravne in kulturne dediščine. Za uporabo prisilnih sredstev redarjev pa se smiselno uporabljajo določbe Zakona o policiji (Uradni list RS, št. 107/06 – UPB6 in 14/07 – ZVS; v nadaljevanju: ZPol) in podzakonskih predpisov, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov.

ZORed upošteva, da redarji ne izdajajo in ne vročajo le plačilnih nalogov, ki so v skladu z ZP-1 ter odločbe o prekršku, temveč so v neposrednih stikih z ljudmi v različnih okoliščinah in situacijah, v katerih lahko pride do nepravilnega ali celo nezakonitega in nesorazmernega ravnanja. Prav zaradi tega ZORed z 19. členom omogoča ljudem, ki izrazijo svoje nestrinjanje z ravnanji redarjev ali izrazijo sum v upravičenost, zakonitost in sorazmernost uporabe njihovih pooblastil, da se zoper njihove postopke pritožijo, da so po predpisanem postopku ugotovljene nepravilnosti redarjev ustrezno odpravljene ter zoper odgovornega redarja izrečeni z zakonom predpisani ukrepi (ZJU).

3.4 PREVENTIVNA IN REPRESIVNA VLOGA REDARJEV

Preventivna oblika dela redarjev je vsekakor najbolj razširjena oblika preprečevanja kršitev, saj se z vsebino delovanja ne posega v temeljne človekove svoboščine in njihove pravice (nalaganje materialnih obveznosti, izrekanje kazni ...), temveč se cilj dosega z opozarjanjem, poučevanjem ter drugimi oblikami delovanja, s katerim redar poskuša posameznika ali širšo javnost prepričati o nepravilnosti ravnanja, ki predstavlja kršitev predpisa ali drugo družbeno nesprejemljivo in moteče dejanje. Taka preventivna oblika dela

oziroma preventiva velja za prijaznejšo in mehkejšo obliko delovanja redarja, s katero poskušamo preprečiti nastanek kršitve ali jo odpraviti.

Represivna oblika dela redarjev velja kot trša oblika delovanja, saj je že iz opisa preventivnega delovanja mogoče ugotoviti, da so opozorila v veliki meri odvisna od nadaljnjih ukrepov, ki predstavljajo posledico pri kršitvi. V primerih, kadar cilja ni mogoče doseči zgolj z odredbami in opozorili, je potrebno poseči po ukrepih, ki kršitelje sankcionirajo z globami ali drugimi oblikami materialne odgovornosti zaradi storitve prekrška.

Večina zakonskih in lokalnih predpisov v svoji vsebini predvideva sankcije za posamezne kršitve. Pri tem je seveda najprej dana možnost preventivnega ukrepa, velikokrat pa je kršitev že v samem začetku takšna, da ne dopušča uporabe preventivnih ukrepov.

Med represivne ukrepe redarjev lahko med drugim uvrstimo: izdajo obvestila o prekršku in plačilnih nalogov, izrekanje sankcij z vročanjem plačilnih nalogov na kraju prekrška, podajanje predlogov sodišču za prekrške za uvedbo postopka o prekršku, izterjava glob in stroškov postopka (prekrškovnega organa in sodišč), podajanje predlogov za določitev ukлонilnega zapora sodišču itd.

4. CILJI OBČINSKEGA PROGRAMA VARNOSTI MESTNE OBČINE LJUBLJANA

Osnovni cilj OPV MOL je zagotavljanje zadovoljivega stanja javne varnosti na območju MOL Ljubljana. To pomeni, da je potrebno s sistemskimi pravnimi, organizacijskimi in konkretnimi ukrepi zagotoviti večjo stopnjo javne varnosti v občini. S pomočjo vseh teh ukrepov zagotavljamo kvalitetnejše življenje v občini ter odpravljamo posamezne odklonske pojave.

Delo MR MOL mora biti usmerjeno v preprečevanje in odkrivanje kršitev, ki pomenijo večjo nevarnost za javni red, prometno varnost in imajo škodljive posledice za osebe, premoženje in okolje. MR MOL mora v primeru zaznane kršitve ukrepati sorazmerno v skladu z naravo kršitve in njenimi posledicami.

4.1 STRATEŠKI CILJ

V okviru priprave OPV MOL je strateški cilj dvig kakovosti življenja in dela občanov oziroma meščanov MOL Ljubljane, pa tudi vseh tistih, ki so kakor koli drugače vpeti v bivalno oziroma delovno okolje MOL Ljubljana. Poleg tega je strateški cilj OPV MOL dvig stopnje javne varnosti na območju glavnega mesta Republike Slovenije.

Ta cilj je krovni cilj za zagotavljanje varnosti v mestu Ljubljana z MR MOL. Njegova vsebina izhaja iz nacionalne varnostne politike, iz zakonskih določil, iz nacionalnih programov varnosti in iz splošnih varnostnih potreb slovenskih mest in občin. Gre za dolgoročni cilj dvigovanja stopnje javne varnosti oziroma varnosti prebivalcev v mestih in občinah in seveda tudi v MOL.

Dejavnosti in ukrepi za doseganje cilja:

- upoštevanje pravnih predpisov, ki na nacionalni in lokalni ravni urejajo varnost cestnega prometa, javnega reda in miru ter naravne in kulturne dediščine,
- upoštevanje programskih usmeritev Ministrstva za promet glede varnosti v cestnem prometu, Ministrstva za notranje zadeve in Policije glede varnosti v cestnem prometu, varnosti javnega reda in miru, preprečevanja kriminalnih pojavov ter varovanja ljudi in premoženja,
- izvajanje (spodaj navedenih) operativnih ciljev,
- preprečevanje prekrškov, kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj,

- obvladovanje varnostnih tveganj,
- zmanjševanje posledic (škod in izgub), nastalih zaradi izrednih dogodkov, kot so naravne nesreče, prometne nesreče, onesnaževanje okolja, poškodovanje javnih zgradb ter poškodovanje objektov s statusom naravne in kulturne dediščine,
- uvajanje standardov kakovosti varovanja ljudi, premoženja, javnega prostora, javnih zgradb, okolja ter naravne in kulturne dediščine in
- vzpostavitev strokovnega izobraževanja občinskih redarjev, ki bo omogočalo pridobitev potrebnih znanj, spretnosti in kompetenc za profesionalno izvajanje pristojnosti redarskih služb in pooblastil redarjev kot pooblaščenih uradnih oseb.

4.2 OPERATIVNI CILJI

4.2.1 Varnost cestnega prometa

V okviru varnosti cestnega prometa je cilj OPV MOL zmanjšanje števila prometnih nesreč in njihovih posledic, zmanjšanje prometnih prekrškov na cestah v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij, zagotovitev prevoznosti in prehodnosti intervencijskih poti ter povečanje pretočnosti prometa z operativno dinamiko MR MOL in policijskih postaj na območju MOL.

Varnost v cestnem prometu v MOL še vedno ni zadovoljiva, čeprav je na tem področju sprejet nov zakon, saj se pred leti postavljeni cilji prometne varnosti še vedno niso v celoti uresničili. Tako se v cestnem prometu še vedno pojavlja preveč varnostnih tveganj, ki jih je treba obvladati s stalnim in profesionalnim policijskim in redarskim nadzorom, z izboljšanjem rednega in investicijskega vzdrževanja cest, s širitvijo parkirnih kapacitet, s povečanjem nadzora nad parkirnimi površinami ter z dvigom profesionalnosti redarjev pri obvladovanju kršiteljev cestnoprometnih predpisov in temeljnih vzrokov prometnih nesreč (hitrost).

Pri tem je potrebno izhajati iz dejstva, da so za stanje prometne varnosti v MOL soodgovorni policija, MR MOL, inšpekcijske službe in drugi. Zato je v MOL nujno potrebno zagotoviti tudi kvalitetno sodelovanje s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu MOL. Vsi pristojni organi MOL ter MR MOL pa morajo v okviru svojih pristojnosti krepiti in vplivati na ustvarjanje ustrezne prometnovarnostne kulture vseh udeležencev v cestnem prometu.

Za uresničitev zelo pomembnega cilja, s katerim se zagotavlja varnost cestnega prometa, morajo pristojni organi MOL v okviru svojih pristojnosti storiti predvsem naslednje:

- sprejeti je potrebno Program varnosti cestnega prometa v MOL (tretji odstavek 22. člena ZVCP-1),
- uporabiti oceno prometne ogroženosti in tveganj v cestnem prometu pri delu MR MOL na področju varnosti v cestnem prometu,
- skleniti pisni protokol o sodelovanju med MR MOL in PU Ljubljana,
- redarjem MR MOL je potrebno omogočiti, da si pridobijo pravno, strokovno in drugo, predvsem praktično, znanje za nadzor in urejanje cestnega prometa,
- redarje MR MOL je potrebno opremiti z ustreznimi vozili in opremo za nadzor ter urejanje prometa na mestnih ulicah, na občinskih cestah in drugih javnih poteh na območju MOL
- redarji MR MOL se morajo usposobiti za ravnanje z napravami in tehničnimi sredstvi, ki jih uporabljajo pri svojem delu,
- pri delu MR MOL je potrebno med drugim upoštevati tudi naloge v zvezi z nadzorom prometne signalizacije za večjo varnost otrok,
- poskrbeti je potrebno tudi za pregled prometne signalizacije in podati predloge za morebitne spremembe, zlasti z vidika varnosti otrok, pešcev in kolesarjev (vrtci, šole, zdravstveni zavodi, igrišča, stanovanjska naselja),
- redarji MR MOL morajo dosledno izvajati nadzor nad ravnanjem udeležencev cestnega prometa v naselju v okviru svojih pristojnosti, še zlasti pa na območju umirjenega prometa in območju za pešce,

- redarji MR MOL morajo dosledno izvajati nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili ter ovirami v naselju,
- sodelovanje redarjev MR MOL v akcijskih oblikah dela, ki so nacionalnega pomena.

4.2.2 Varstvo javnega reda in miru

V okviru obvladovanja javnega prostora oziroma območja je cilj OPV MOL, da zagotovi fizično prisotnost redarjev na javnih območjih in prostorih na način, ki je v skladu z varnostno politiko, oceno varnostnih razmer ter s pravnimi predpisi in varnostno stroko.

ZVJRM opredeljuje javni red in mir kot stanje, v katerem je zagotovljeno neovirano izvajanje pravic in dolžnosti po ustavi in zakonih. Namen zakona je zato neposredno uresničevanje pravice ljudi do varnosti in dostojanstva z varovanjem pred dejanji, ki posegajo v telesno in duševno celovitost posameznika, ovirajo izvajanje pravic in dolžnosti ljudi, državnih organov, organov samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil. Vzdrževanje javnega reda in miru je delovanje skupnosti, ki s predpisi in ukrepi državnih in drugih organov zagotavlja, da se prepreči ravnanja in nevarnosti, ki ogrožajo varnost ter javni red in mir, kadar ta grozi skupnosti ali posamezniku.

Javni red in mir je dobrina, ki izključuje vsa protipravna dejanja, s katerimi se kršijo splošna pravila vsakdanjega dela in življenja. Javni red in mir je stanje, v katerem je zagotovljeno varno in mirno počutje ljudi, njihovo neovirano gibanje na javnih krajih in drugih površinah, uporaba javnih objektov, stanovanj in drugih prostorov, nemoteno opravljanje uradnih opravil državnih in drugih organov, organizacij in skupnosti oziroma stanje, s katerim se zagotavlja optimalna varnost znotraj družbene skupnosti. Javni red torej pomeni minimum socialnih pravil, ki jih velika večina prebivalstva razume kot nujno potrebne za svoje sožitje.

Vzdrževanje javnega reda in miru je torej delovanje skupnosti (tudi MOL), ki s predpisi in ukrepi pristojnih organov zagotavlja, da se preprečijo in obvladujejo ravnanja in nevarnosti, ki ogrožajo varnost ter javni red in mir, kadar ta grozi skupnosti in posamezniku. Gre torej za škodljiva ravnanja skupin ali posameznikov, ki se na javnem kraju nedostojno, drzno ali nasilno vedejo, ki ustvarjajo nered v gostinskih lokalih, na javnih shodih in na javnih prireditvah, ki uporabljajo nevarne predmete ali nevarne snovi, ki povzročajo hrup, ki beračijo, nedovoljeno kampirajo in prenočujejo na javnih krajih, ki ustvarjajo vandalizem, nehumano in v nasprotju s predpisi uporabljajo in vodijo živali, uničujejo državne simbole in pišejo po zgradbah. Vsa navedena škodljiva in kazniva ravnanja zmanjšujejo kakovost bivanja in gibanja na javnih površinah in v javnih prostorih.

Prav zaradi tega imajo redarstva in redarji pristojnosti, pooblastila in naloge, s katerimi se lahko aktivno vključijo v proces kontinuiranega zagotavljanja javnega reda in miru na območju občine.

Za uresničitev zelo pomembnega cilja, s katerim se zagotavlja javni red in mir v MOL, morajo njeni pristojni organi v okviru svojih pristojnosti storiti predvsem naslednje:

- uporabiti oceno ogroženosti in varnostnih tveganj na področju zagotavljanja javnega reda in miru pri delu MR MOL na področju javnega reda in miru,
- zagotoviti dobro usposobljenost redarjev MR MOL na področju poznavanja pooblastil občinskih redarjev za obvladovanje javnega reda in miru,
- zagotoviti dobro usposobljenost redarjev MR MOL za zakonito in strokovno uporabo prisilnih sredstev in drugih ukrepov,
- zagotoviti ustrezno usposobljenost redarjev MR MOL za hitre odzive na klice v sili in za ravnanje ter ukrepanje v tveganih okoliščinah,
- zagotoviti najustreznejšo in kvalitetno opremo redarjev MR MOL za obvladovanje kršiteljev,
- skleniti pisni protokol o sodelovanju med MR MOL in PU Ljubljana.

4.2.3 Varnost občinskih javnih poti in rekreacijskih površin

V okviru varnostnega obvladovanja javnih poti in rekreacijskih površin je cilj OPV MOL zagotoviti na teh poteh in površinah navzočnost redarjev ob strokovni pomoči policistov.

Javne poti, rekreacijske in druge javne površine, zlasti tiste v manj obljudenih in odmaknjenih krajih, pomenijo določena varnostna tveganja za ljudi, ki se zadržujejo na takih krajih. Take javne poti in rekreacijske površine so tudi na območju MOL. Na teh poteh in površinah gre največkrat za tveganja, da se zgodi kriminalno dejanje.

Za uresničitev cilja, s katerim se zagotavlja varnostno obvladovanje javnih poti in rekreacijskih površin v MOL, morajo njihovi pristojni organi in službe v okviru svojih pristojnosti storiti predvsem naslednje:

- izdelati seznam varnostno ogroženih poti, krajev, površin in točk na območju MOL Ljubljana glede na oceno ogroženosti in varnostnih tveganj,
- skleniti pisni protokol o sodelovanju MR MOL in PU Ljubljana,
- opravljati obhode varnostno ogroženih poti, krajev, površin in drugih varnostno problematičnih območij,
- redarjem MR MOL je potrebno v sodelovanju s policijo zagotoviti zanesljiva sredstva zvez za komuniciranje z dežurno službo MR MOL in z Operativno komunikacijskim centrom (v nadaljevanju OKC) PU Ljubljana,
- redarjem MR MOL je potrebno zagotoviti tudi ustrezna vozila za varnostne obvoze ogroženih poti, krajev, površin, trgov in drugih varnostno problematičnih območij.

4.2.4 Pretočnost intervencijskih poti

V okviru varnostnega obvladovanja intervencijskih poti je cilj OPV MOL, da na teh poteh zagotovi poteh navzočnost redarjev MR MOL.

Intervencijske poti so namenjene lažji in hitrejši dostopnosti intervencijskih vozil (policija, gasilci, reševalci idr.) v primeru intervencijskih posegov. V primeru neprevoznosti oziroma neprehodnosti se povečujejo intervencijski časi, kar posledično vpliva na povečano stopnjo ogroženosti zdravja in življenja ljudi, varnosti premičnega in nepremičnega premoženja oziroma javne varnosti in javnega reda na območju MOL nasploh. Zaradi tega je potrebno zagotoviti, da redarji MR MOL poznajo območja, na katerih so urejene intervencijske poti, in da lahko s svojim ukrepanjem zagotovijo optimalno prevoznost oziroma prehodnost intervencijskih poti.

Za uresničitev cilja, s katerim se zagotavlja varnostno obvladovanje intervencijskih poti v MOL, morajo njihovi pristojni organi MOL v okviru svojih pristojnosti storiti predvsem naslednje:

- izdelati karto intervencijskih poti na območju MOL,
- skleniti pisni protokol o sodelovanju MR MOL s PU Ljubljana,
- izdelati načrt obhodov intervencijskih poti,
- redarjem MR MOL v sodelovanju s policijo zagotoviti zanesljiva sredstva zvez za komuniciranje z dežurno službo MR MOL in z Operativno komunikacijskim centrom (v nadaljevanju OKC) PU Ljubljana,
- redarjem MR MOL zagotoviti ustrezna vozila za varnostne obvoze intervencijskih poti.

4.2.5 Varnost zgradb in drugih objektov kulturne dediščine

Varstvo kulturne dediščine se izvaja na podlagi Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08; v nadaljevanju: ZVKD-1).

ZVKD-1, v razliko od predhodnega zakona, ne določa pristojnosti lokalnih skupnosti glede varstva kulturne dediščine na način, ki ga je določal prejšnji v 4. členu. Ostaja pa dolžnost lastnika do varstva spomenika/ov (38. člen).

Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem zakona opravlja inšpektorat, pristojen za dediščino. Danes je to Inšpektorat za kulturo in medije.

Pristojni zavod za nepremično kulturno dediščino na območju MOL je Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Ljubljana (ZVKDS, OE Ljubljana) na Tržaški 4.

Ob tem velja poudariti, da so na podlagi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zasebnem varovanju (Uradni list RS, št. 102/07) in Uredbe o obveznem organiziranju službe varovanja (Uradni list RS, št. 43/08) gospodarske družbe, samostojni podjetniki posamezniki, zavodi, državni organi in organizacije dolžni organizirati službo varovanja, če hranijo arhivsko gradivo in predmete, ki predstavljajo kulturno dediščino. Navedeni zavezanci lahko v ta namen organizirajo lastno varnostno službo v skladu z Zakonom o zasebnem varovanju (Uradni list RS, št. 126/03, 102/07 in 96/08 – Odl. US) ali pa sklenejo za varovanje pogodbo z zasebno varnostno službo oziroma subjekti, ki so določeni v 3. členu Zakona o zasebnem varovanju (to so službe, ki se profesionalno ukvarjajo z zasebnim varovanjem).

Prav zato je nujno, da MR MOL pri preprečevanju ogroženosti kulturne dediščine (zgradb, spomenikov ipd.) in napadov nanjo na območju MOL sodeluje z zasebnimi varnostnimi in inšpekcijskimi službami. Sodelovanje pomeni izmenjavo podatkov, ki so pomembni za skupno zagotavljanje varnosti navedenih zgradb in objektov.

4.2.6 Varstvo okolja

V okviru varstva okolja na območju MOL je cilj OPV MOL izboljšati pregled nad stanjem in dogajanjem na področju varstva okolja ter povečati obseg, profesionalnost in učinkovitost nad obvladovanjem občinske okoljske problematike.

Skrb za varstvo okolja je ena od bistvenih postavk v zagotavljanju kakovosti javnega prostora in območij ter kakovosti življenja in dela občanov tudi v MOL. Varstvo okolja urejajo številne evropske direktive, nacionalni predpisi, standardi in mednarodni sporazumi. V MOL gre pri varstvu okolja za skrb v tem smislu, da se MR MOL aktivno vključi v proces implementacije Nacionalnega programa varstva okolja ter v proces uresničevanja občinske okoljske politike in občinskega programa varstva okolja.

Za uresničitev cilja, s katerim se zagotavlja varstvo okolja v MOL, morajo pristojni organi MOL v okviru svojih pristojnosti storiti predvsem naslednje:

- zagotoviti, da se redarji MR MOL v okviru izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja seznani z okoljsko zakonodajo, okoljsko problematiko in okoljsko politiko v MOL,
- Inšpektorat Mestne uprave MOL mora v sodelovanju s policijo, Oddelkom za varstvo okolja Mestne uprave MOL, MR MOL in Inšpektoratom za okolje in prostor oblikovati sistem nadzora in ukrepanja zoper kršilce predpisov s področja varstva okolja,
- Inšpektorat Mestne uprave MOL v sodelovanju z Oddelkom za varstvo okolja Mestne uprave MOL, MR MOL in drugimi organi Mestne uprave MOL, ki so povezani v informacijsko bazo podatkov (ZVO-INFO, NUKLEUS ipd.), mora imeti dostop do ažurnih geolociranih baz podatkov z vrisanimi (ažuriranimi) okoljsko problematičnimi točkami in dokumenti o razreševanju okoljske problematike,
- zagotoviti tehnična sredstva za nadzor okoljsko najbolj problematičnih točk z namenom preprečevanja in odkrivanja storilcev,
- zagotoviti ustrezno geolocirano bazo, v katero bo mogoče vnašati nove nastajajoče okoljske probleme,
- Oddelek za varstvo okolja Mestne uprave MOL mora pripraviti študijo okoljske

ogroženosti MOL z oceno tveganja, ki bo v pomoč delovanju MR MOL in Inšpektoratu Mestne uprave MOL.

5. VARNOSTNE POTREBE, IZHAJAJOČE IZ OCENE VARNOSTNIH RAZMER

Glede na *Oceno varnostnih razmer* in ugotavljanje varnostnih potreb je potreba po obvladovanju te problematike zelo velika. Razreševanje problematike na področju kriminalitete, javnega reda in miru ter varnosti v cestnem prometu in drugih obravnavanih področjih terja vrsto oblik skupnega dela policije, MR MOL in drugih dejavnikov v občini, ki lahko dajo svoj prispevek na področju varnosti. V tej zvezi je potrebno tesno sodelovanje še zlasti s policijo, zasebnimi varnostnimi službami, inšpekcijskimi službami ter Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu MOL.

Iz statistike je jasno razvidno, da PU Ljubljana in s tem tudi policijske postaje, ki v okviru svojih pristojnosti pokrivajo območje MOL, zaznavajo bistveno večjo stopnjo kriminalitete, prekrškov zoper javni red in mir in prometnih nesreč kot PU Maribor in Celje. Razvidno je tudi, da območje PU Ljubljana beleži približno 40 odstotkov celotne kriminalitete, prometnih nesreč ter prekrškov zoper javni red in mir v Republiki Sloveniji, kar zahteva večjo stopnjo navzočnosti pooblaščenih uradnih oseb in služb, ki so zadolžene za zagotavljanje varnosti prebivalstva, med njimi tudi MR MOL in njegovih redarjev.

Iz statističnih podatkov je tudi razvidno počasno umirjanje naraščanja varnostne problematike oziroma manjši padec števila varnostnih pojavov v letu 2007 in prvem polletju leta 2008, kar nakazuje počasno umirjanje varnostne problematike in možnosti stabilnejšega načrtovanje ukrepov zoper kršilce najrazličnejših predpisov.

MR MOL lahko bistveno več deluje preventivno in se tako lažje usmerja v skupnost usmerjenega "policijskega" - varnostnega delovanja (*community policing*) ter s tem dejansko prispeva k izboljšanju varnosti in tudi k povečanju občutka varnosti, ki je še kako pomemben za uresničitev strateškega cilja OPV MOL, to je dviga kakovosti življenja in dela - občanov - meščanov ter dvig stopnje varnosti na območju MOL.

6. ORGANIZIRANOST MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA

Organizacija organov in služb, ki zagotavljajo varnost tako na državni kot občinski ravni, je ključnega pomena v smislu izvajanja vseh njihovih pravic in dolžnosti oziroma njihovih pooblastil ter s tem povezano učinkovitostjo njihovega delovanja ter prijaznostjo do uporabnikov, torej do drugih organov, služb, organizacij, civilne družbe in nazadnje do delovnih ljudi, občanov MOL in drugih državljanov.

Organiziranost MR MOL je določena z Odlokom o organizaciji in delovnem področju Mestne uprave MOL, ki je tudi ustanovitveni akt MR MOL, in s Pravilnikom o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Mestni upravi MOL.

MR MOL je notranja organizacijska enota Mestne uprave MOL. Delovno področje MR je zelo obsežno, saj mora:

- zagotavljati pripravo programa varnosti MOL,
- nadzorovati varen in neoviran cestni promet v naseljih,
- varovati ceste in okolje v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij,
- skrbeti za varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- varovati javno premoženje, naravno in kulturno dediščino,
- vzdrževati javni red in mir,

- voditi prekrškovni postopek v skladu z zakonom,
- voditi predpisane evidence o izrečenih ukrepih in v zvezi s prekrškovnim postopkom,
- opravljati nadzor nad izvajanjem predpisov MOL in drugih aktov, s katerimi MOL ureja zadeve iz svoje pristojnosti.

MR MOL vodi vodja mestnega redarstva (v nadaljevanju vodja MR) in je za svoje delo odgovoren direktorju Mestne uprave MOL in županu MOL. MR MOL ima dve organizacijski enoti in sicer:

- Odsek za prekrškovni postopek in
- Odsek za redarstvo.

Odsek za prekrškovni postopek je notranja organizacijska enota MR MOL, ki jo vodi vodja odseka, v odseku pa delajo svetovalci in administrativni delavci. Odsek za prekrškovni postopek vodi prekrškovni postopek v skladu z zakonom ter vodi predpisane evidence o izrečenih ukrepih in v zvezi s prekrškovnim postopkom.

Odsek za redarstvo je operativni del MR MOL, ki ga vodi vodja odseka, v odseku pa delajo operativni vodje, vodja izmene, vodje skupin redarjev, redarji in administrativni delavci.

7. KADROVSKI SESTAV MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA

V MR MOL je na podlagi Pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Mestni upravi MOL sistemiziranih 55 delovnih mest. Delovna mesta so organizirana v dveh organizacijskih enotah. Uradniških delovnih mest je 48, od tega 3 na položaju. Poleg uradniških delovnih mest je še 7 strokovno-tehničnih delovnih mest in 5 samostojnih izvajalcev.

8. VODENJE MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA

Naloge MR MOL kot pooblašene uradne osebe opravljajo vodja MR in redarji (prvi odstavek 5. člena ZORed).

8.1 MESTO IN VLOGA VODJE MESTNEGA REDARSTVA

Vodjo MR imenuje in razrešuje župan MOL. Vodja MR odloča o zadevah iz pristojnosti MR MOL, organizira in koordinira delo PUO ter v okviru svojih pooblastil odgovarja za zakonitost in strokovnost dela MR MOL.

Vodja MR neposredno koordinira delo MR MOL prek obeh vodij odsekov v MR MOL. S tem sta zagotovljena konsistentnost in enotno oblikovanje vodenja MR MOL. Kot predstojnik sodeluje z županom MOL na Odboru za splošne zadeve in razvoj mesta in prenaša usmeritve za delo neposredno do vodij odsekov, ki nato naprej operacionalizirata delo tako na terenu kot tudi v prekrškovnem sistemu dela.

Vodji sprejemata dohodne dokumente in pošto ter razporejata naloge v posameznem odseku oziroma tehnični službi. Odrejene naloge izvajajo posamezni delavci odsekov glede na problematiko. Po opravljenih nalogah poročajo vodji odseka, ta pa vodji MR, ki tudi verificira izhodne dokumente in pošto. Odsotnega vodjo MR nadomešča vodja Odseka za redarstvo, ob odsotnosti le-tega, pa vodja odseka za prekrškovni postopek.

Redarji MR MOL opravljajo svoje delo na podlagi ZoRed in drugih državnih predpisov ter predpisov in drugih pravnih aktov MOL.

9. PRISTOJNOSTI MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA

9.1 PRAVNA PODLAGA ZA DELOVANJE MESTNEGA REDARSTVA

Pravna podlaga (materialni predpisi) za delovanje mestnega redarstva je določena v ZORed, ZVJRM, ZVCP-1, ZP-1, Zakonu o lokalni samoupravi (v nadaljevanju ZLS) in v občinskih odlokih.

Pravna podlaga za ustanovitev MR MOL pa sta Odlok o organizaciji in delovnem področju MU MOL in Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest MU MOL. Z odlokom je, v skladu z 2. členom ZORed, ustanovljeno MR MOL, s pravilnikom pa je določena sistemizacija delovnih mest v MR MOL.

Ob tem je potrebno poudariti, da so temeljne pristojnosti redarstva določene v ZORed, ki ureja uresničevanje pristojnosti občine za ustanovitev in organizacijo ter določitev delovnega področja in nalog redarstva. Navedeni zakon določa tudi pogoje za opravljanje nalog PUO redarstva (tudi MR MOL), pooblastila, uniformo, označbe in opremo redarjev ter vsebino in način vodenja evidenc.

ZORed v svoji osnovi dosledno uporablja terminologijo, s katero vse delovanje navezuje na občinsko redarstvo in občinskega redarja. Le 2. člen ZORed določa, da se lahko ustanovi tudi mestno in medobčinsko redarstvo, v katerih pa opravljajo naloge občinski redarji oziroma »redarji«. Tako praviloma uradno ne uporabljamo pojmov mestni redar in medobčinski redar. Tudi ko zakon v 10. členu določa pooblastila redarjev, uporablja le pojem občinski redar.

9.2 PRISTOJNOSTI MESTNEGA REDARSTVA GLEDE NA ZAKON O OBČINSKEM REDARSTVU

ZORed je temeljni zakon za ustanovitev, organizacijo in delovno področje redarstva. Tako je v drugem odstavku 3. člena zakona določeno, da občinsko redarstvo na podlagi posameznih zakonov in občinskih predpisov, izdanih na njihovi podlagi ter na podlagi OPV, skrbi za javno varnost in javni red na območju občine.

Glede na navedeno je MR MOL pristojno:

- nadzorovati varen in neoviran cestni promet v naseljih,
- varovati ceste in okolje v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij,
- skrbeti za varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- varovati javno premoženje, naravno in kulturno dediščino ter
- vzdrževati javni red in mir.

ZORed je torej temeljni sistemski in organizacijski predpis, ki ureja uresničevanje pristojnosti občin za ustanovitev in organizacijo ter določitev delovnega področja in nalog redarstva. Na tem mestu je treba poudariti, da naloge redarjev niso določene po načelu *numerus clausus* (natančno določeno število nalog), saj je v prvem odstavku 3. člena ZORed eksplicitno določeno, da delovno področje in naloge redarstva določa zakon ali na podlagi zakona izdan občinski predpis.

9.3 PRISTOJNOSTI MESTNEGA REDARSTVA GLEDE NA ZAKON O VARSTVU JAVNEGA REDA IN MIRU

V ZVJRM je v določbi prvega odstavka 27. člena generalno opredeljena pristojnost občinskega redarstva za nadzor nad izvajanjem nekaterih določb tega zakona oziroma pristojnost za odločanje o posameznih prekrških, ki so opredeljeni v ZVJRM.

Tako lahko MR MOL v skladu z določbami ZVJRM v prekrškovnem postopku odloča o naslednjih kršitvah:

- nedostojno vedenje (7. člen),
- beračenje na javnem kraju (9. člen),
- uporaba nevarnih predmetov (prvi odstavek 11. člena),
- poškodovanje uradnega napisa, oznake ali odločbe (12. člen),
- pisanje po objektih (13. člen),
- vandalizem (16. člen),
- kampiranje (18. člen),
- uporaba živali (19. člen) in
- neupoštevanje zakonitega ukrepa uradnih oseb (prvi in tretji odstavek 22. člena).

Pri opravljanju navedenih nalog redarji MR MOL izrekajo globe in opozorila ter izvajajo pooblastila in ukrepe, ki so preneseni nanje s tem in drugimi zakoni, ter ukrepe, določene s predpisi MOL.

9.4 PRISTOJNOSTI MESTNEGA REDARSTVA GLEDE NA ZAKON O VARNOSTI CESTNEGA PROMETA

V ZVCP-1 so opredeljena pooblastila redarstva na področju cestnega prometa v občini. Skladno z določbo 14. člena ZVCP-1 lahko redarji MR MOL zaradi zagotavljanja varnega in neoviranega cestnega prometa:

- urejajo in nadzirajo promet na cestah subjektov samoupravnih lokalnih skupnosti in državnih cestah v naselju,
- izvajajo nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili ter ovirami v naselju,
- izvajajo nadzor nad ravnanjem udeležencev cestnega prometa na območju umirjenega prometa in območju za pešce,
- ugotavljajo kršitve določb 113. člena ZVCP-1 o varstvu cest in okolja v naselju in na občinskih cestah zunaj naselja ter
- opravljajo nadzor prometa s samodejnimi merilnimi napravami za nadzor prometa, v katerih se prekrški slikovno dokumentirajo.

Pri opravljanju naštetih nalog redarji MR MOL izrekajo globe in opozorila ter izvajajo pooblastila in ukrepe, ki so preneseni nanje s tem in drugimi zakoni, ter ukrepe, določene z občinskimi predpisi.

9.5 PRISTOJNOSTI MESTNEGA REDARSTVA V MESTNI OBČINI LJUBLJANA GLEDE NA ZAKON O PREKRŠKIH IN ZAKON O LOKALNI SAMOUPRAVI

Občinski redar je oseba, ki ima poseben status, ki mu ga določa ZORed in drugi zakoni ter podzakonski akti, kjer so opredeljena njegova pooblastila. Iz vsebine pooblastil, ki so določena v ZORed, ZVJRM, ZVCP-1, Zakonu o prekrških (v nadaljevanju: ZP-1) in občinskih odloki, lahko neposredno ugotovimo, da ima redar poseben status. Občinski redar je skladno z zgoraj navedenimi predpisi pooblaščen uradna oseba, hkrati pa ima tudi status PUO prekrškovnega organa.

Prekrškovni organi za odločanje o prekrških so določeni v 45. členu ZP-1. Z vidika redarstva je pomemben tudi Zakon o lokalni samoupravi, ki v prvem odstavku 21. člena opredeljuje

določene naloge občine na področju zagotavljanja nadzorstva nad krajevnimi prireditvami (javni shodi in javne prireditve) ter v zvezi z organiziranjem komunalno-redarske službe, ki skrbi za red v občini.

9.6 PRISTOJNOSTI MESTNEGA REDARSTVA GLEDE NA SPREJETE ODLOKE V MESTNI OBČINI LJUBLJANA

ZP-1 v prvem odstavku 3. člena določa, da se lahko prekrški določijo tudi z odlokom samoupravne lokalne skupnosti. V MOL določajo pristojnosti MR MOL predvsem naslednji pravni akti:

- **Odlok o cestnoprometni ureditvi** (Uradni list RS, št. 122/07), ki kompleksno ureja ureditev cestnega prometa na območju Mestne občine Ljubljana. Redarji so pristojni za nadzor večine določb, za kršitev katerih je predpisana globa (61. člen). Izvedbeni akti tega odloka, ki jih mora MR MOL pri nadzoru upoštevati, so:
 - a) **Odredba o določitvi javnih površin, namenjenih parkiranju stanovalcev s stalnim bivališčem na območju za pešce** (Uradni list RS, št. 33/08), ki celovito ureja in določa javne površine, na katerih smejo parkirati stanovalci s stalnim bivališčem na območju za pešce,
 - b) **Odredba o določitvi območij za pešce** (Uradni list RS, št. 33/08), v kateri so določena mesta in območja za gibanje pešcev kot posebej zavarovane kategorije udeležencev v cestnem prometu in
 - c) **Odredbo o določitvi javnih parkirnih površin, kjer se plačuje občinska taksa** (Uradni list RS, št. 33/08);
- **Odlok o urejanju in čiščenju javnih tržnic** (Uradni list RS, št. 33/08), v katerem je v 8. členu opredeljeno, da je na javnih tržnicah prepovedano: odlagati ali odmetavati vse vrste odpadkov, razen v posode za odpadke; zlivati tekočine po tleh; voditi pse; voziti se s kolesom ali motorjem; parkirati vozila, razen kadar je to dovoljeno z drugim predpisom MOL, in posedati ali poležavati na opremi javnih tržnic;
- **Odlok o urejanju in čiščenju pokopališč (osnutek)** v 47. členu določa pristojnosti MR MOL v zvezi z obratovalnim časom pokopališča, vodenjem živali in vožnjo vozil po pokopališču;
- **Odlok o avtotaksi prevozi** (Uradni list RS, št. 33/08), v katerem je opredeljeno, da voznik, ki nima opravljenega izpita o poznavanju območja MOL in nima sklenjene pogodbe o zaposlitvi, ne sme opravljati avtotaksi prevozov na območju MOL. Voznik lahko ustavlja vozilo, ki ima nalepko, določeno v tem odloku, na vsakem avtotaksi postajališču le v času opravljanja dejavnosti avtotaksi prevozov.
- Na avtotaksi postajališču mora biti voznik v vozilu ali poleg njega, oddalji se lahko od vozila le toliko, da pospremi potnika (11. člen). Voznik mora naročeno vožnjo opraviti skladno z naročilom po najkrajši možni poti ali poti, ki jo določi naročnik, in se mora do potnikov vesti vljudno (12. člen).
- Voznik, ki je na vožnji in je prost, mora ustaviti vozilo in sprejeti potnika, če s tem ne krši predpisov o varnosti v cestnem prometu.

V primeru, da voznik ne more dokončati začete vožnje, je dolžan v najkrajšem možnem času zagotoviti potniku drugo vozilo (14. člen).

Voznik mora sprejeti potnikovo osebno prtljago, če ne presega velikosti razpoložljivega prtljažnega prostora vozila (15. člen). V vozilu mora biti na vidnem mestu avtotaksi izkaznica za voznika in izvod dovoljenja iz tega odloka (18. člen).

Nekateri prekrški, določeni v navedenih odlokih, ter določene pravice in dolžnosti, ki izhajajo iz njih ter se nanašajo na redarje, so zajete v drugih delih OPV MOL.

10. POGOJI ZA DELOVANJE MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA

Med materialne in druge pogoje za delovanje MR MOL in redarjev lahko uvrščamo prostore MR MOL, opremo, ki jo uporabljajo redarji MR MOL, uniformo, simbole in oznake redarstva ter službeno izkaznico redarjev. Opremo redarjev določata Pravilnik o opremi in načinu uporabe opreme občinskih redarjev (Uradni list RS, št. 78/07) in Pravilnik o enotni uniformi, označbah in službeni izkaznici občinskih redarjev (Uradni list RS, št. 103/07), ki ju je izdal minister za notranje zadeve.

Oprema, ki jo imajo na razpolago pri opravljanju svojih nalog MR MOL in njihovi redarji, je opisana v prilogi OPV MOL.

10.1 PROSTORI MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA

Prostori MR MOL so v stavbi na naslovu Proletarska ulica št. 1, Ljubljana v drugem in tretjem nadstropju ter v kletnih prostorih stavbe. Na zadnjem dvoriščnem delu stavbe, gledano v smeri gimnazije Moste, je parkirišče namenjeno službenim vozilom MR MOL.

10.2 OPREMA MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA

Med opremo redarjev se uvrščajo:

- službena vozila,
- tehnična oprema in
- osebna oprema.

10.2.1 Službena vozila

MR MOL lahko uporablja službena vozila bele barve z napisom MESTNO REDARSTVO in simbolom mestnega redarstva. Izvedbe napisov in simbolov so odvisne od velikosti in tipov službenih avtomobilov (isti tipi službenih avtomobilov so enako označeni).

MR MOL lahko uporablja tudi motorna kolesa, pri čemer se napis in simbol mestnega redarstva označita na način, kot je določeno za službena vozila.

MR MOL lahko uporablja tudi kolesa z motorjem in kolesa, ki so lahko različne barve, brez nalepk, napisov in simbolov.

10.2.2 Tehnična oprema redarja

Tehnična oprema redarjev MR MOL po navedenem pravilniku o opremi je:

- oprema za komunikacijo z zbirkami osebnih podatkov,
- fotoaparati,
- oprema za izvajanje redarskih pooblastil,
- oprema za urejanje cestnega prometa in nadzor nad njim,
- posebna tehnična sredstva in posebni tehnični pripomočki,
- informacijska in telekomunikacijska oprema,
- oprema in pripomočki za usposabljanje in
- prenosna naprava za brezžično radijsko zvezo.

MR MOL uporablja radijske zveze kot predpisani del opreme na območju MOL. Ima odločbo Agencije za telekomunikacije, radiofuzijo in pošto Republike Slovenije št. 649498, 649499, 649500 o uporabi radijske frekvence 155M2250 in 150M7250P VHF (2 m) z lokacijo

oddajnika na Ljubljanskem gradu od leta 1996. V uporabi ima radijske postaje v ESI DMR standardu.

10.2.3 Osebna oprema redarja

Med osebno opremo redarja se štejejo kovinske lisice, plastična zatega, plinski razpršilec, delovni pas s torbico za lisice in torbico za plinski razpršilec, službena torbica, odsevni brezrokavnik, piščalka z vrvico, STOP-loparček in žepna svetilka.

Tipizacija oziroma tehnična specifikacija naštete osebne opreme za redarja je določena v prilogi, ki je sestavni del Pravilnika o opremi in načinu uporabe opreme občinskih redarjev.

Redarji morajo opremo uporabljati in nositi tako, kot je predpisano v posebnih aktih in navodilih proizvajalca.

10.2.4 Uniforma redarja

Redar MR MOL mora med opravljanjem nalog nositi službeno uniformo. Uniforma redarjev je v vseh občinah enotna. Uniformo redarjev in njene sestavne dele lahko redar nosi le v skladu z njihovim namenom.

Uniforma redarja je zimska in poletna ter je po sestavi glede posameznih delov različna za redarje in redarke. Sestavni deli uniforme redarja so tudi dopolnilni deli uniforme (dežni plašč s kapuco, dežne hlače, delovni pas, prevleka za kapo s ščitnikom in položajne oznake redarjev), kolesarski komplet in komplet redarja motorista.

10.2.5 Simboli in oznake redarjev

Kot simbol MR MOL se uporablja grb in ime MOL. Simbol MR MOL se nosi na levem rokavu in je izvezen grb MOL s pripisom MESTNO REDARSTVO.

Nad levim žepom delov uniforme redarja je dodatni našitek v rumeni barvi z napisom MESTNO REDARSTVO, nad desnim žepom pa našitek v rumeni barvi s priimkom in začetno črko imena redarja. Velikost našitka in črk je odvisna od vrste oblačila.

Označbe nazivov v obliki položajnih oznak uradnih oseb redarstva se nosijo na epoletah in kot obesek na desnem žepu uniforme. Označbe nazivov so na modri podlagi iz tkanine z izvezenimi znaki zlatorumene barve v velikosti 20 mm. Določene so položajne oznake za vodjo redarstva, položajne oznake za redarja I, redarja II, redarja III in položajna oznaka za redarja pripravnika.

10.2.6 Službena izkaznica redarjev

Pooblaščen uradna oseba MR MOL mora imeti službeno izkaznico, ki jo mora imeti pri sebi med opravljanjem svojega dela na terenu in jo mora pokazati na zahtevo posameznika po končanem postopku, zoper katerega vodi postopek za prekršek. Službeno izkaznico izda župan MOL PUO MR MOL ob imenovanju v naziv. PUO mora službeno izkaznico vrniti županu, če ji preneha delovno razmerje v MR MOL.

Službena izkaznica vsebuje naziv PUO MR MOL, njene identifikacijske podatke in pooblastila. Službena izkaznica redarja je sestavljena iz identifikacijske kartice in ovitka.

11. VRSTE IN OBSEG NALOG MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA

11.1 SPLOŠNO O VRSTAH IN OBSEGU NALOG MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA

Redarstvo ni tipična služba občinske, mestne oziroma medobčinske uprave. Enako velja tudi za redarja, ki prav tako ni tipično delovno mesto občinske oziroma mestne uprave. Redar je PUO (primerjava s policijo), katerega delo je v večini represivnega značaja in posledično so podvrženi najrazličnejšim pritiskom, konfliktom in celo fizičnim napadom (*v letu 2006 in 2007 je bilo na redarje MR MOL izvedenih več različnih napadov - verbalne grožnje, vlečenje za rokav, odrivanje, preprečitev uradnega dejanja ipd. V letu 2008 pa so se napadi intenzivirali ne le po številu, temveč tudi po intenzivnosti oz. posledicah teh dejanj – poškodbe glave itd.*) ter drugim neugodnim delovnim razmeram. Redar opravlja svoje naloge z zelo podobnimi metodami in načini kot sorodne službe (policija, inšpektorji, carina), le da pri svojem delu nima takšne količine ustreznih mehanizmov zaščite kot drugi, kar se odraža na pritiskih in drugih oblikah nasilja nad redarjem.

Z ZoRed, ZVJRM, ZVCP-1, Pravilnikom o enotni uniformi, označbah in opremi pooblaščenih delavcev občinskega redarstva ter sprejetimi predpisi MOL sta se vrsta in obseg nalog temeljito spremenila predvsem za MR MOL.

11.2 KONKRETNE NALOGE GLEDE NA VRSTE IN OBSEG NALOG MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA

MR MOL izvaja preventivne in represivne naloge, glede na vrsto in obseg nalog pa predvsem naslednje:

- naloge na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa v naseljih,
- naloge na področju zagotavljanja varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- naloge zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine,
- naloge vzdrževanja javnega reda in miru,
- naloge na področju preprečevanja kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj in
- naloge na področju varstva okolja.

11.2.1 Naloge na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa v naseljih

Naloge na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa oziroma zagotavljanja varnega in neoviranega cestnega prometa MR MOL opravlja predvsem na ta način, da:

- ureja in nadzira promet na cestah mesta Ljubljane in državnih cestah v naselju,
- dosledno izvaja nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili ter ovirami v naselju tako, da v primeru zaznanih kršitev ustrezno in zakonito ukrepa,
- dosledno izvaja nadzor nad ravnanjem udeležencev cestnega prometa v naselju v skladu s svojimi pristojnostmi, še zlasti pa na območju umirjenega prometa in območju za pešce,
- ugotavlja kršitve določb zakona o varstvu cest in okolja v naselju in na občinskih cestah zunaj naselja,
- opravlja nadzor prometa s samodejnimi merilnimi napravami za nadzor prometa, v katerih se prekrški slikovno dokumentirajo,
- sodeluje v akcijskih oblikah dela, ki so nacionalnega pomena,
- sodeluje v akcijah Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu MOL ter skupnih akcijah s policijo oziroma posameznimi policijskimi postajami.

11.2.2 Naloge na področju zagotavljanja varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah

Naloge na področju zagotavljanja varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah MR MOL zagotavlja predvsem:

- s preventivnimi obhodi na javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah ter ugotavljanjem vseh tistih ravnanj udeležencev, ki se kažejo predvsem kot kršitve javnega reda in miru, motenje rekreativnih dejavnosti ali kažejo znake kaznivih dejanj oziroma drugih kaznivih ravnanj,
- z ustnim opozarjanjem in opozarjanjem prek sredstev javnega obveščanja o morebitnih nevarnostih in ogrožanjih, če se pojavijo na javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah in območjih,
- s stalnim sodelovanjem s policisti in organiziranjem skupnih akcij s posameznimi policijskimi postajami, katerih namen je preventivno delovanje in opozarjanje na kršitve in druge nepravilnosti udeležencev in
- drugimi oblikami delovanja (obveščanjem pristojnih o poškodbah na javnih poteh, o nezakonitih odstranitvah signalizacije ...).

11.2.3 Naloge zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine

Naloge zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter naravne in kulturne dediščine MR MOL zagotavlja tako, da:

- v okviru svojih pristojnosti skrbi za preprečevanje ogroženosti in napadov na javno premoženje ter zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine,
- poskrbi za zaščito sledov in zavarovanje kraja kaznivega dejanja ali drugega kaznivega ravnanja ter na ustrezen način o tem ali poškodovanju teh objektov obvesti policijo,
- sodeluje z zasebnimi varnostnimi službami (lastnimi ali pogodbeno najetimi), ki varujejo zgradbe in druge objekte naravne in kulturne dediščine, saj je njihovo varovanje obvezno glede na 59. člen Zakona o zasebnem varovanjem (Uradni list RS, št. 126/03, 102/07 in 96/08 – Odl. US) in Uredbo o obveznem organiziranju službe varovanja (Uradni list RS, št. 43/08),
- opravlja druge naloge, s katerimi lahko prispeva k večji varnosti javnega premoženja ter zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine ter
- sodeluje s policijo oziroma posameznimi policijskimi postajami pri akcijskem in rednem delu varovanja zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine.

11.2.4 Naloge vzdrževanja javnega reda in miru

Naloga vzdrževanja javnega reda in miru je poleg zagotavljanja varnosti cestnega prometa ena izmed osrednjih in pomembnejših nalog vseh redarstev v Republiki Sloveniji. Navsezadnje imajo redarstva in občinski redarji pristojnosti, pooblastila in naloge, da se morajo aktivno in dejavno vključiti v vse procese in dejavnosti nepretrganega zagotavljanja javnega reda in miru.

Glede na vse to mora MR MOL na področju izvajanja nalog vzdrževanja javnega reda in miru zlasti:

- s preventivnimi in drugimi ukrepi preprečevati izvajanje prekrškov s področja javnega reda in miru in drugih prekrškov, s katerimi se posega v kakovost življenja in dela občanov MOL in njihovih obiskovalcev,
- s preventivnimi in drugimi ukrepi preprečevati tudi druge kršitve javnega reda, s katerimi se znižuje stopnja varnosti javnega prostora oziroma območij MOL,
- ustrezno ukrepati po ZVJRM v primeru zaznave primerov nedostojnega vedenja (7. člen), beračenja na javnem kraju (9. člen), uporabe nevarnih predmetov (prvi

- odstavek 11. člena), zaznave poškodovanj uradnih napisov, oznak ali odločb (12. člen), zaznave pisanj po objektih (13. člen), zaznav vandalizma (16. člen), zaznav nedovoljenega kampiranja (18. člen), v primeru nedovoljene uporabe živali (19. člen),
- ustrezno ukrepati v primeru neupoštevanja zakonitega ukrepa uradnih oseb (prvi in tretji odstavek 22. člena ZVJRM),
- zagotoviti fizično navzočnost redarjev na tistih mestih in krajih, ki so varnostno problematični glede na varnostno oceno ter varnostna tveganja in
- sodelovati s policijo oziroma posameznimi policijskimi postajami pri preprečevanju kršitev javnega reda in miru in njihovih akcijah na območju MOL.

MR MOL oziroma redar mora na kraju dogodka zadržati storilca prekrška, če ga je zalotil pri storitvi prekrška. Takšno zadržanje lahko traja do prihoda policije, vendar največ eno uro.

11.2.5 Naloge na področju preprečevanja kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj

Naloge na področju preprečevanja kriminalnih pojavov so naloge, s katerimi se preprečuje izvajanje kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj, med katera med drugim sodijo tudi prekrški ter kršitve finančnih, davčnih in drugih predpisov.

MR MOL mora na področju preprečevanja kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj ter kriminalnih pojavov v okviru svojih pristojnosti zlasti:

- s preventivnimi in drugimi ukrepi preprečevati kazniva dejanja in druga kazniva ravnanja ter s tem prispevati k večji varnosti in kakovosti življenja in dela v MOL in
- sodelovati s policijo oziroma posameznimi policijskimi postajami in drugimi organi.

Poleg navedenega pa imajo redarji na področju preprečevanja in odkrivanja kaznivih dejanj še naslednji dve obveznosti:

- redar sme oziroma »mora« na kraju kaznivega dejanja zadržati storilca kaznivega dejanja, ki ga je zalotil pri storitvi kaznivega dejanja, in sicer do prihoda policije, vendar največ eno uro;
- redar je dolžan v skladu z določbami zakona, ki ureja kazenski postopek, obvestiti policijo (lahko tudi državno tožilstvo), če pri opravljanju svojih nalog ugotovi, da se pripravlja, izvaja ali je že izvedeno kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti ali na predlog.

11.2.6 Naloge na področju varstva okolja

Varstvo okolja je zelo široko področje, v katero je mogoče posegati z bagatelnimi dejanji in ravnanji, ki so varnostno manj problematična, lahko pa tudi s hujšimi oblikami takšnih ravnanj (množična naklepna poškodovanja, vandalizem, požigi ...), največkrat pa se v okolje posega zaradi nastalih izrednih dogodkov. kot so naravne nesreče (potresi, poplave, požari ...), prometne nesreče z »ekološkimi posledicami«, onesnaževanje okolja, poškodovanje zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine ter drugo.

Glede na naštetu mora MR MOL na področju varstva okolja zlasti:

- s preventivnimi in drugimi ukrepi preprečevati vse možne oblike poseganja v okolje ter s tem prispevati k večji varnosti in kakovosti življenja in dela v MOL,
- sodelovati s policijo in drugimi pristojnimi organi za varstvo okolja,
- storiti vse potrebno v okviru svojih pristojnosti za zmanjševanje posledic (škod, poškodb in izgub, nastalih zaradi naravnih in drugih nesreč ter izrednih dogodkov,
- opravljati druge naloge na področju varstva okolja, s katerimi se dviguje stopnja varnosti na javnih prostorih in območjih MOL.

11.3 DRUGE NALOGE MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA

Med druge naloge MR MOL lahko štejemo predvsem naloge po Odloku o cestnoprometni ureditvi v MOL, ki na specifičen način in glede na prometnovarnostne razmere določa cestnoprometno ureditev v MOL. Poleg tega pa lahko med pomembne naloge MR MOL štejemo še:

- naloge glede na Odredbo o določitvi javnih parkirnih površin, namenjenih parkiranju vozil stanovalcev s stalnim bivališčem na območju območja za pešce ter Odredbo o določitvi območij za pešce, ki so pod posebnim režimom parkiranja,
- izvajanje nadzora nad nepravilno ustavljenimi in parkiranimi vozili na določenih mestih in krajih v Ljubljani,
- naloge na področju dinamičnega prometa,
- prostorski obseg izvajanja nalog,
- naloge, povezane z drugimi področji dela, in
- logistične in druge naloge MR MOL.

11.3.1 Naloge po Odloku o cestnoprometni ureditvi v Mestni občini Ljubljana

Odlok o cestnoprometni ureditvi ureja mirujoči promet v MOL in daje neposredno pooblastilo MR MOL za izvajanje nadzora predvsem za naslednja področja:

- izvajanje nadzora nad plačevanjem parkirnine na belih conah,
- izvajanje nadzora nad označevanjem časa začetka parkiranja na modrih conah,
- izvajanje nadzora na območjih umirjenega prometa,
- izvajanje nadzora v conah za pešce,
- izvajanje nadzora na javnih prometnih površinah (cestah, pločnikih, trgih ...), kjer je ustavljanje in parkiranje prepovedano s prometno signalizacijo),
- izvajanje nadzora nad nepravilno ustavljenimi in parkiranimi vozili na kolesarskih poteh, pločnikih in pešpoteh,
- izvajanje nadzora nad nepravilno ustavljenimi in parkiranimi vozili na avtobusnih postajališčih in drugih površinah, kjer parkiranje in ustavljanje ni dovoljeno,
- odrejanje za namestitvev blokade vozila z ustrezno opremo,
- odrejanje odvozov vozila s pajkom.

Pri izvajanju navedenih nalog redarji MR MOL po potrebi sodelujejo s posameznimi policijskimi postajami, službami MOL in koncesionarji MOL.

11.3.2 Naloge v zvezi s posebnim režimom parkiranja

Na ožjem območju mesta Ljubljane je zaradi uveljavitve Odredbe o določitvi javnih parkirnih površin, namenjenih parkiranju vozil stanovalcev s stalnim bivališčem na območju za pešce, in Odredbe o določitvi območij za pešce, ki urejata poseben režim parkiranja na območjih za pešce, potreba po nadzoru na določenih lokacijah, kot so trgi, ulice, nabrežja ploščadi itd.

Nadzor nad preostalimi deli mesta pa poteka po tedenskem delovnem nalogu oziroma po dnevnem delovnem nalogu.

11.3.3 Izvajanje nadzora nad nepravilno ustavljenimi in parkiranimi vozili na določenih mestih in krajih v Mestni občini Ljubljana

ZVCP-1 daje neposredno pooblastilo za izvajanje nadzora mirujočega prometa lokalni skupnosti. Glede na to MR MOL izvaja nadzor nad nepravilno ustavljenimi in parkiranimi vozili in izreka globe v primeru, kadar je vozilo:

- na prehodu za pešce in v razdalji, manjši od 5 m pred prehodom,
- na kolesarski stezi, kolesarski poti, pločniku, pešpoti ali kolesarskem pasu,
- na železniškem prehodu ali manj kot 15 m od prehoda oziroma proge,

- v križišču in na razdalji, manjši kot 5 m od najbližjega prečnega roba vozišča,
- v predoru, podvozu, galeriji, na mostu in nadvozu,
- na označenem avtobusnem postajališču na vozišču ali manj kot 15 m od njega pa je dovoljena ustavitev na postajališču zunaj vozišča, če s tem ni oviran avtobusni promet,
- na ozkem in nepreglednem odseku ceste (ovinku, pod klancem), če drugo vozilo ne bi moglo varno voziti mimo,
- na delu ceste, kjer bi bil prost prehod med ustavljenim oziroma parkiranim vozilom in nepretrgano vzdolžno črto na vozišču ali nasprotnim robom vozišča ali kakšno drugo oviro na cesti, širok manj kot 3 m,
- na pospeševalnem, zaviralnem, prehitevalnem in odstavnem pasu,
- na mestu, na katerem bi vozilo zakrivalo postavljeni prometni znak ali napravo, ki daje svetlobne ali zvočne signale,
- na vozišču ceste zunaj naselja,
- na vseh prometnih površinah, ki niso namenjene prometu vozil,
- na mestu, na katerem bi parkirano vozilo onemogočilo vključitev v promet že parkiranemu vozilu,
- na cestah v naselju z dvema ali več prometnimi pasovi za vožnjo v isto smer in
- na označenem parkirnem prostoru za invalide, razen invalidov iz 53. člena tega zakona,
- na intervencijskih poteh.

11.3.4 Naloge Mestnega redarstva Mestne občine Ljubljana na področju dinamičnega prometa

V letu 2008 so bile sprejete spremembe in dopolnitve ZVCP-1 (Uradni list RS, št. 37/08), ki je na področju dinamičnega oziroma gibajočega se prometa vnesel korenite spremembe glede pristojnosti redarjev.

Pri tem sta najpomembnejši dve pristojnosti redarjev, in sicer:

- da lahko urejajo in nadzirajo promet na občinskih cestah in državnih cestah v naselju,
- da lahko opravljajo nadzor prometa s samodejnimi merilnimi napravami za nadzor prometa, v katerih se prekrški slikovno dokumentirajo.

Pri izvajanju naštetih nalog redarji MR MOL po potrebi sodelujejo s posameznimi policijskimi postajami, organi MOL in koncesionarji MOL.

11.3.5 Prostorski obseg izvajanja nalog Mestnega redarstva Mestne občine Ljubljana

Z realnim pogledom na prostorsko zaokroženost MOL in s predpostavko, da je intenziteta nadzora v povezavi s frekvenco dogodkov na posameznih območjih, z odredbo o določitvi območij za pešce in odredbo o določitvi javnih parkirnih površin, namenjenih parkiranju vozil stanovalcem s stalnim bivališčem na območju za pešce, so za izhodišče določanja prostorskega obsega dela v prvi fazi opredeljena le območja v centru mesta in šele na podlagi ugotavljanja, sporočanja ter zbiranja obvestil bo prostorski obseg dela vezan tudi na okolico mesta.

Takšno odločitev utemeljujejo tudi uradni podatki o obsegu dela na nekaterih področjih mesta Ljubljane, kar je razvidno iz Ocene varnostnih razmer na območju MOL.

11.3.6 Naloge Mestnega redarstva Mestne občine Ljubljana, povezane z drugimi področji dela

Pri nalogah MR MOL, ki so povezane z drugimi področji dela, gre za preprečevanje kršitev predpisov, katerih izvajanje in nadzorovanje ni v pristojnosti MR MOL. Ne glede na to pa gre

za kršitve predpisov, ko lahko MR MOL s preventivnimi in drugimi oblikami izvajanja nalog v okviru svojih pristojnosti ukrepa tako, da kršilce opozarja na kršitve in o tem obvešča pristojne lokalne in državne organe ter službe.

V to kategorijo predpisov sodijo tisti zakonski in podzakonski predpisi, za izvajanje katerih so pristojni drugi organi in službe, MR MOL pa lahko ob kršitvah teh predpisov izreka opozorila in podatke o kršitvah in kršilcih sporoča pristojnim organom in službam, ki lahko pozneje ustrezno ukrepajo v skladu s svojimi pristojnostmi ter vplivajo na preprečevanje oziroma odpravljanje takšnih kršitev.

11.3.7 Logistične in druge naloge Mestnega redarstva Mestne občine Ljubljana

V okviru vrste in obsega nalog MR MOL so bile doslej predstavljene predvsem operativne naloge MR MOL in naloge redarjev oziroma pooblaščenih uradnih oseb MR MOL.

Ob učinkovitem in uspešnem delu redarjev na terenu se zaradi načina in metodologije dela in izvajanja nalog hote ali nehotе zbira množica podatkov (podatki o kršitvah, operativne informacije, zaznave kaznivih dejanj ...), ki brez nadaljnje obdelave nimajo nikakršne vrednosti ali pomena. Ti podatki so zelo pomembni za pripravo ustrezne strategije delovanja MR MOL ter pripravo konkretnih načrtov za odzivanje na kršitve in preventivno delovanje tam, kjer so gostitve negativnih pojavov in tam, kjer se posega v kvaliteto življenja in dela v MOL.

Prav zaradi tega je v MR MOL v organizacijskem in vsebinskem smislu vzpostavljena ustrezna logistična (oprema, vozila, osebna oprema ...) in informacijska podpora operativnemu delu prekrškovnega organa.

Najbolj obsežna logistična podpora je namenjena obdelavi podatkov v zvezi z vodenjem prekrškovnih postopkov. Glede na to, da je prekrškovni postopek kompleksen in sestavljen iz različnih vej obdelave, mora MR MOL pri posodabljanju dela izhajati iz nekaterih temeljnih izhodišč in usmeritev MOL, in sicer:

- povečati strokovnost dela,
- zagotoviti takšno tehnologijo, ki bo ne glede na količino podatkov časovno sposobna njihove obdelave (pri tem so bili upoštevani predvsem zakoniti roki),
- avtomatizirati postopke ter s tem zmanjšati število napak v procesu dela in
- znižati stroške pri obdelavi podatkov, zlasti pa pri vodenju prekrškovnih postopkov.

Za izvedbo zastavljenih temeljnih izhodišč in usmeritev MOL je potrebno nenehno spremljati, razvijati in posodablјati informacijske in druge programe za kvalitetno in učinkovito delo MR MOL, seveda v skladu z razvojem informacijskih in drugih tehnologij v svetu.

12. NAČIN IZVAJANJA ZAKONSKIH POOBLASTIL MESTNIH REDARJEV

12.1 SPLOŠNO O IZVAJANJU ZAKONSKIH POOBLASTIL REDARJEV

Pooblastila lahko opredelimo kot mandat, ki ga redarji potrebujejo za uspešno opravljanje nalog, kot so določene z zakonom in občinskimi predpisi. Pooblastila v najširšem pomenu pomenijo pravico, največkrat tudi dolžnost določenih oseb, da lahko ali pa morajo opraviti uradno dejanje oziroma izvesti določene ukrepe ali opravila. Pooblastilo je pravica in dolžnost določenih oseb, da v primerih, določenih z zakonom, in načinom, ki je določen z zakonom, izvajajo proti osebam določene ukrepe in opravila oziroma je pravica, da kdo uradno veljavno opravi oziroma opravlja kako pravno dejanje.

Pri izvajanju zakonskih pooblastil je potrebno upoštevati načela, ki opredeljujejo kdaj in pod kakšnimi pogoji jih je dovoljeno izvajati. Sama načela uporabe pooblastil so, poleg njihove zakonske določitve in pogojev uporabe, temelj za ugotavljanje upravičenosti njihove uporabe.

Posamezna načela za uporabo prisilnih sredstev so:

- načelo zakonitosti,
- načelo legitimnosti oziroma upravičenost,
- načelo strokovnosti,
- načelo humanega ravnanja,
- načelo sorazmernosti in
- načelo imunitete.

V ZORed-u so določena tista pooblastila, s katerimi je redarjem zagotovljeno izvajanje nalog javne varnosti in javnega reda na območju občine. Glede na predpise lahko redarji uporabljajo naslednja pooblastila:

- opozorilo,
- ustno odredbo,
- ugotavljanje istovetnosti,
- varnostni pregled osebe,
- zaseg predmetov,
- zadržanje storilca prekrška in kaznivega dejanja,
- uporaba fizične sile ter sredstev za vklepanje in vezanje ter
- uporaba plinskega razpršilca.

V ZP-1 so določena pooblastila redarjev, ki jih izvajajo v postopkih o prekrških, posamezna pooblastila pa jim dajejo tudi drugi (specialni) zakoni. Tako lahko med pooblastila redarjev na določen način štejemo tudi predvsem naslednje ukrepe:

- izvajajo nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili ter ovirami v naselju,
- izvajajo nadzor nad ravnanjem udeležencev cestnega prometa na območju umirjenega prometa in območju za pešce,
- ugotavljajo kršitve določb 113. člena ZVCP-1 o varstvu cest in okolja v naselju in na občinskih cestah zunaj naselja,
- zahtevajo od voznika motornega vozila vozniško dovoljenje in prometno dovoljenje, od drugega udeleženca cestnega prometa pa listino, s katero ugotovijo njegovo istovetnost na območjih, kjer redarji izvajajo svoja pooblastila,
- uporabljajo znake, ki jih uporabljajo policisti, določene z zakonom in podzakonskimi akti.

12.2 OPOZORILO

ZORed v 10. členu določa, da ima redar pri opravljanju nalog pooblastilo izrekanja opozorila. Drugi odstavek istega člena določa, da se za izvajanje pooblastila opozorila uporabljajo tudi določbe ZPol) in podzakonski predpisi, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov.

ZPol določa v 34. členu, da policisti z opozorilom opozarjajo osebe, državne organe, gospodarske družbe, samostojne podjetnike, posameznike, organe, organizacije in samoupravne lokalne skupnosti na okoliščine ali ravnanja, ki ogrožajo življenje, osebno varnost ali premoženje ljudi, prav tako pa tudi na splošno nevarnost.

Opozorila so lahko ustna, pisna oziroma dana z drugimi primernimi sredstvi. Vselej morajo biti jasna, kratka, korektna in nedvoumna ter morajo vsebovati razlog in namen opozarjanja.

Pri tem je bistveno, da je potrebno pooblastilo za dajanje opozorila razlikovati od pooblastila za dajanje ukaza, ki ga je dovoljeno dajati le za ukrepe in dejavnosti, od katerih je neposredno odvisno uspešno opravljanje nalog policije, in za toliko časa, kolikor je potrebno, da se lahko te naloge opravijo. Ob upoštevanju navedenega je potrebno upoštevati, da gre pri uporabi opozorila kot pooblastila redarja za pooblastilo, ki ga ima redar na podlagi ZORed. Tako lahko redar pooblastilo za dajanje opozorila uporabi v primerih, ko osebo v postopku seznanja (opozarja) na nevarnosti. Za neupoštevanje opozorila, ki ga izreče redar na podlagi določil ZORed, niso določene nobene posledice.

Poudariti je treba, da imajo redarji možnost izreka opozorila tudi po ZP-1, ki določa, da lahko pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa namesto izreka sankcije kršitelja opozori, če je storjeni prekršek neznatnega pomena in če pooblaščen uradna oseba oceni, da je glede na pomen dejanja opozorilo zadosten ukrep. O izrečenih ukrepih se lahko vodi evidenca, vendar obdelava osebnih podatkov pri tem ni dovoljena.

12.3 USTNA ODREDBA

ZORed v 10. členu določa, da ima redar pri opravljanju svojih nalog pooblastilo, da lahko izreka ustne odredbe. Podrobneje je pooblastilo za izrek ustne odredbe opredeljeno v 11. členu ZORed, ki določa, da z ustno odredbo redar daje obvezna navodila in prepovedi, odreja ukrepe in dejavnosti, od katerih je neposredno odvisno uspešno opravljanje nalog iz pristojnosti redarstva. Z odredbo se zahteva, da mora kdo kaj storiti ali opustiti zaradi zagotovitve teh nalog.

Delno je mogoče pooblastilo za izrekanje ustne odredbe primerjati s pooblastilom „ukazovanja“, ki ga imajo policisti na podlagi določb 34. člena ZPol, ki določa, da policisti z ukazom dajejo posameznikom, državnim organom, gospodarskim družbam, samostojnim podjetnikom posameznikom, organom, organizacijam in skupnostim navodila in zahteve za ukrepe in dejavnosti, ki jih mora kdo storiti ali opustiti, da bi bilo zavarovano življenje ljudi, nadalje premoženje pred uničenjem, poškodovanjem, tatvino in drugimi oblikami škodljivega ravnanja, da bi bila zagotovljena varnost prometa, preprečeni neredi, nemiri in druge podobne kršitve javnega reda ali odvrnjene škodljive posledice naravnih in drugih nesreč v skladu z odločitvami organov, pristojnih za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Ustno odredbo kot pooblastilo uporabi redar v tistih primerih, ko mora od koga zahtevati, da ta nekaj stori ali opusti in je to nujno potrebno, da lahko redar uspešno opravi nalogo iz svoje pristojnosti ter tako poskrbi za javno varnost in javni red na območju občine.

12.4 UGOTAVLJANJE ISTOVETNOSTI

ZORed v 10. členu določa, da ima redar pri opravljanju nalog pooblastilo ugotavljanja istovetnosti. Ugotavljanje istovetnosti je ukrep, dejanje oziroma opravilo, s katerim se ugotavlja, ali je določena oseba resnično tista, za katero se izkazuje.

Podrobneje je pooblastilo za ugotavljanje istovetnosti opredeljeno v 12. členu ZORed, ki določa, da redar ugotavlja istovetnost osebe, ki s svojim obnašanjem in ravnanjem na določenem kraju ali ob določenem času vzbuja sum, da bo ogrozila varnost ljudi ali premoženja, izvaja ali je izvedla prekršek ali kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti.

Istovetnost oseb se ugotavlja na podlagi vpogleda v osebno izkaznico ali drugo veljavno listino, ki je opremljena s fotografijo in ki jo je izdal državni organ. Istovetnost je mogoče ugotavljati tudi na podlagi tuje potne listine ali druge javne listine, ki je opremljena s

fotografijo, na podlagi katere je mogoče ugotoviti istovetnost, ali na podlagi drugih dokumentov, ki vsebujejo podatke o osebi, ali ob pomoči drugih, ki osebo poznajo.

Osebo, katere istovetnost ugotavlja, je redar dolžan seznaniti z razlogi za ugotavljanje istovetnosti. Če redar ne more ugotoviti istovetnosti osebe, jo zadrži in obvesti policijo, ki mora prevzeti nadaljevanje identifikacijskega postopka.

Redar lahko pri opravljanju nalog zagotavljanja varnega in neoviranega cestnega prometa zahteva od voznika motornega vozila voziško dovoljenje in prometno dovoljenje, od drugega udeleženca cestnega prometa pa listino, s katero ugotovi njegovo istovetnost. Udeleženec cestnega prometa mora izročiti redarju zahtevano listino na vpogled.

12.5 VARNOSTNI PREGLED OSEBE

ZORed v 10. členu odloča, da ima redar pri opravljanju nalog pooblastilo izvajanja varnostnega pregleda osebe. Drugi odstavek istega člena določa, da se za izvajanje pooblastil varnostnega pregleda uporabljajo določbe ZPol in podzakonskih predpisov, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov.

Ob upoštevanju navedenega morajo redarji pri izvajanju pooblastila „varnostni pregled“ poznati vsebino enakega pooblastila iz ZPol, ki v 38. členu določa, da lahko policisti pri opravljanju nalog, določenih z zakonom, v primeru, ko obstaja verjetnost napada ali samopoškodovanja s strani določene osebe, opravijo varnostni pregled te osebe.

Pod enakimi pogoji lahko opravijo varnostni pregled tudi redarji. Iz tega torej izhaja, da lahko pooblastilo varnostnega pregleda uporabijo zgolj in samo iz varnostnih razlogov.

Pri tem je potrebno opozoriti, da varnostni pregled po ZPol obsega pregled osebe, njenih stvari in prevoznega sredstva, pri čemer se ugotavlja, ali je ta oseba oborožena in ali ima pri sebi oziroma s seboj druge nevarne predmete.

Podrobneje je način izvedbe pooblastila varnostnega pregleda določen v 22., 23. in 24. členu Pravilnika o policijskih pooblastilih, ki določajo:

- da pri varnostnem pregledu policist z rokami pretipa oblačila osebe, rokavice, pokrivalo in lase ter pregleda obutev. Če pri tem zazna predmet ali snov, ki bi ju oseba lahko uporabila za napad ali samopoškodovanje, predmet ali snov odvzame in pregleda. Policist pregleda tudi druge predmete, ki jih ima oseba pri sebi in bi lahko bilo v njih skrito orožje ali drugi nevarni predmeti. Varnostni pregled osebe praviloma opravlja oseba istega spola, razen kadar varnostnega pregleda ni mogoče odložiti (22. člen),
- da lahko policisti opravijo tudi varnostni pregled stvari in prevoznega sredstva, ki so v neposredni bližini in dostopni osebi, ki jo varnostno pregleduje (23. člen) in
- da lahko policist, če pri varnostnem pregledu najde orožje ali drug nevaren predmet, le tega odvzame. Če policist najde predmet, ki mora biti zasežen na podlagi zakona, ki ureja kazenski postopek, in zakona, ki ureja postopek o prekrških, ali na podlagi drugega zakona, policist po pregledu nadaljuje postopek po teh predpisih (24. člen).

V ZPol je določeno, da se varnostni pregled opravlja vselej, ko obstaja verjetnost (sum), da bo oseba napadla redarja z orodjem, orožjem ali kakim drugim predmetom (šop ključev, prenosni telefon) ali poškodovala samo sebe.

12.6 ZADRŽANJE STORILCA PREKRŠKA IN KAZNIVEGA DEJANJA

ZORed v 10. členu določa, da ima redar pri opravljanju nalog pooblastilo zadržanja storilca na kraju prekrška ali kaznivega dejanja. V 13. členu ZORed pa je določeno, da sme redar na kraju dogodka zadržati storilca prekrška in osebo, zaloteno pri kaznivem dejanju, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti ali na predlog. Zadržanje sme trajati do prihoda policistov, vendar najdalj eno uro.

Ukrep je podoben policijskemu ukrepu omejitve gibanja na določenem prostoru, ki pomeni prepoved zapustitve določenega prostora oziroma območja do prihoda policije. Tudi s tem ukrepom se posega v človekove pravice in temeljne svoboščine, kot smo omenili pri drugih ukrepih. Ukrep zadržanja oseb do prihoda policije lahko izvedejo redarji proti storilcu prekrška in proti osebi, ki je bila zalotena pri kaznivem dejanju, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti ali na predlog oškodovanca. Takšna dikcija je povzeta po Zakonu o kazenskem postopku, ki določa, da tistemu, ki je zasačen pri kaznivem dejanju, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti, sme vsakdo vzeti prostost, pri čemer ga mora takoj izročiti preiskovalnemu sodniku oziroma policiji.

Po ZORed sme redar zadržati do prihoda policije le tistega, ki ga zaloti pri storitvi prekrška ali pri izvajanju kaznivega dejanja, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti ali na predlog oškodovanca. Takšno zadržanje sme, glede na 13. člen ZORed, trajati najdalj eno uro. S tem zakonodajalec ne zavezuje le redarja, temveč tudi policijo, da le-ta storilca tudi prevzame čim prej. Zalotitev redarja pomeni tudi zasledovanje osebe, če ta ob zalotitvi pobegne s kraja, kjer je bila zalotena, do kraja, na katerem ji redar pobeg onemogoči in jo od tega trenutka dalje zadrži do prihoda policije, vendar najdlje eno uro.

V vseh drugih primerih, ko storilec izvede kaznivo dejanje oziroma kaznivo ravnanje ali kako drugače ogroža varnost ljudi ali premoženja, sme redar ukrepati v skladu z zakonom in uporabiti druge ukrepe, ki jih ima na voljo, seveda le v skladu z zakonom in če so izpolnjeni vsi pogoji.

Ob zadržanju osebe do prihoda policije mora redar ugotoviti njeno istovetnost in pridobiti podatke o zadržani osebi in sicer:

- osebno ime, rojstne podatke, naslov stalnega ali začasnega prebivališča zadržane osebe,
- razlog zadržanja,
- čas in kraj zadržanja,
- čas obveščanja policije in čas predaje zadržane osebe policiji,
- morebitne telesne poškodbe in uporabo sredstev za vklepanje.

Če so podani razlogi, zaradi katerih redar ne more ugotoviti istovetnosti osebe ali bi bilo nevarno, da na kraju zadržanja ugotavlja istovetnost zadržane osebe, sme redar z ugotavljanjem istovetnosti in pridobivanjem zgoraj navedenih podatkov počakati do prihoda policije.

Pri izvajanju tega pooblastila je potrebno omeniti, da je s pooblastilom zadržanja storilca prekrška in kaznivega dejanja neposredno povezano pooblastilo izrekanja ustne odredbe. Da bi bila zagotovljena jasna opredelitev med posameznimi dejanji oziroma fazami izvajanja postopka redarja, je nujno, da je povezan s pooblastilom izdajanja ustne odredbe, s katero se storilcu jasno pove oziroma odredili zadržanje. Od izrečene odredbe dalje pa teče tudi enourni rok, ki ga ima redar na voljo za izvajanje pooblastila zadržanja.

Zakon o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. Uradni list RS, št. 32/07 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07 – ZSKZDČEU, 68/08 in 89/08 – Odl. US) določa v 160. členu, da sme tistemu, ki je zasačen pri kaznivem dejanju, za katero se storilec preganja po uradni

dolžnosti, vsakdo vzeti prostost. Osebo, ki ji je bila na tej osnovi vzeta prostost, se mora takoj izročiti preiskovalnemu sodniku ali policiji, če tega ni mogoče storiti, pa je potrebno o tem takoj obvestiti enega od teh organov.

12.7 ZASEG PREDMETOV IN RAVNANJE Z ZASEŽENIMI PREDMETI

ZORed določa, da imajo redarji pooblastilo za zaseg predmetov, pri tem pa morajo uporabljati določbe ZPol in podzakonske predpise, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnega pooblastila policistov. ZPol v 46. členu določa, da policisti zasežejo predmete na podlagi odredbe pristojnega organa ali iz razlogov, določenih z zakonom.

Policisti pri opravljanju drugih nalog, določenih z zakonom, zasežejo predmete, namenjene za napad ali samopoškodovanje, kakor tudi predmete, s katerimi se lahko huje ogrozita javni red ali splošna varnost ljudi ali premoženja, ali predmete, ki so bili uporabljeni, pridobljeni oziroma so nastali s prekrškom ali kaznivim dejanjem.

Predmete so policisti dolžni izročiti pristojnemu organu. V primeru, da zoper osebo, ki so ji bili predmeti zaseženi, ni bil uveden postopek pred pristojnim organom, je treba predmete osebi vrniti, razen če gre za nevarne predmete. Podrobneje je način izvedbe pooblastila zasega predmetov in ravnanje z zaseženimi predmeti določeno v 58., 59., 60., 61. in 62. členu Pravilnika o policijskih pooblastilih, ki določajo:

- če okoliščine to dopuščajo, policist ukaže osebi, naj sama pokaže ali izroči predmet, ki ga je potrebno zaseči,
- nevaren predmet odvzame policist ali druga strokovno usposobljena oseba, ki lahko poskrbi za nadaljnjo hrambo ali uničenje,
- policist predmet zaseže tako, da prepreči njegovo poškodovanje,
- do izpolnitve zapisnika ali potrdila mora biti predmet pod vidnim nadzorom njegovega upravičenca ali v zapečatenem ovoju,
- v akt o zasegu policist vpiše komu, kje in kdaj je bil predmet zasežen, zakonsko podlago zasega, kdo ga je zasegel in natančen opis predmeta,
- opis mora vsebovati vrsto in značilnosti ter tudi vidne poškodbe predmeta, tako da ga je mogoče razlikovati od drugih podobnih predmetov,
- policist lahko v postopku fotografira ali posname predmet in okolje, v katerem je bil najden,
- o zasegu hitro pokvarljivega blaga mora policist takoj obvestiti pristojnega državnega tožilca ali sodišče za prekrške, ki odloči o nadaljnjem postopku z zaseženim blagom.

Policist zasežen predmet odstopi pristojnemu organu. Če je potrebno na predmetu iskati sledove kaznivega dejanja ali prekrška ali opraviti drugo kriminalistično tehnično opravilo, policist ta postopek izvede pred pošiljanjem predmeta pristojnemu organu.

Nevaren predmet, ki ne bo vrnjen osebi, mora policist komisijsko uničiti oziroma odstopiti pristojni organizaciji, ki je usposobljena za njegovo uničenje, ter o tem napisati zapisnik o uničenju in obvestiti osebo, ki ji je bil predmet zasežen. Če predmet ni nevaren ali ni bil predlagan postopek pred pristojnim organom, ga mora policist, takoj ko je mogoče, vrniti osebi, ki ji je bil zasežen, ali drugi upravičeni osebi. O vrnitvi zaseženih predmetov policist obvesti upravičenca in ga pozove, naj predmete prevzame na sedežu organa praviloma v kraju njegovega prebivališča, hkrati pa ga opozori na njegovo pravico zahtevati, da mu predmete dostavijo na dom.

S predmetom, ki je bil zasežen osumljencu kaznivega dejanja in ni njegova last ali je bil najden na kraju kaznivega dejanja in je njegov lastnik neznan, policist ravna po določilih zakona, ki ureja kazenski postopek.

Policijska enota zasežene predmete do izročitve pristojnemu organu hrani vidno ločeno v posebnem prostoru ter vodi njihov pregled. Na vsakem predmetu morajo biti naslednji podatki:

- šifra v skladu s pravili o pisarniškem poslovanju,
- njegova zaporedna številka v posamezni zadevi ter
- ime in priimek policista, ki je vodil postopek.

V policijski enoti so lahko predmeti v drugem prostoru le, kadar je to upravičeno zaradi preiskovanja zadeve (npr. pregled večje količine dokumentov), neupravičenim osebam pa je dostop onemogočen.

ZP-1 določa, da se smejo odvzeti predmeti, ki so bili uporabljeni ali namenjeni za prekršek, ali pa so nastali s prekrškom, če so storilčeva last, ali če z njimi razpolaga pravna oseba, ki je storilka prekrška. Predmeti se smejo vzeti tudi, če niso storilčeva last ali z njimi ne razpolaga pravna oseba, ki je storila prekršek, če to terjajo splošna varnost, varovanje življenja in zdravja ljudi, varstvo okolja in ohranjanje narave, gospodarska razmerja ali razlogi morale ali tudi v drugih primerih, ki jih določa zakon. S tem pa ni prizadeta pravica drugih, terjati odškodnino od storilca.

ZVJRM določa, da lahko redar zaseže brez odločbe pristojnega organa acetylen (karbid) ali druge plinske zmesi za pokanje, če je pri njihovi uporabi prišlo do vznemirjenja ali občutka ogroženosti ljudi. ZVCP-1 določa, da lahko redar odvzame neupravičeno uporabljeno parkirno karto.

Opozoriti je potrebno, da tudi občinski predpisi določajo prekrške, za katere je lahko predpisan tudi ukrep oziroma pooblastilo odvzema predmetov.

13. NAČIN UPORABE PRISILNIH SREDSTEV

13.1 SPLOŠNO O NAČINU UPORABE PRISILNIH SREDSTEV

ZORed v prvem odstavku 10. člena določa, da ima redar pri opravljanju nalog pravico in dolžnost uporabiti tudi prisilna sredstva. Drugi odstavek istega člena pa določa, da se za uporabo prisilnih sredstev uporabljajo določbe ZPol in podzakonski predpisi, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov, če ZORed določa drugače. V nadaljevanju pa navedeni zakon določa, da sme redar uporabiti naslednja prisilna sredstva:

- fizično silo,
- sredstva za vklepanje in vezanje ter
- plinski razpršilec.

Fizično silo in plinski razpršilec sme redar uporabiti samo v primeru, če drugače ne more od sebe ali koga drugega odvrniti istočasnega protipravnega napada, sredstva za vklepanje in vezanje pa zoper osebo, ki jo sme v skladu z ZORed zadržati, če se upira zadržanju ali želi pobegniti.

13.2 UPORABA FIZIČNE SILE

Fizična sila je, glede na ZORed, skrajni ukrep redarja, ki ga lahko uporabi le, če drugače ne more od sebe ali koga drugega odvrniti istočasnega protipravnega napada. Kot je razvidno, je pogoj za uporabo fizične sile zelo natančno opredeljen, zakon pa ne opredeljuje, kaj sodi v okvir uporabe fizične sile. To opredeljuje Pravilnik o policijskih pooblastilih, ki določa, da sme policist uporabiti fizično silo v obliki strokovnih prijemov, udarcev in metov ter drugih posamičnih ali skupinskih prijemov, kot je na primer dvigovanje ali prenos oseb s kraja, na

katerem s pasivnim ali aktivnim upiranjem ogrožajo lastno varnost, varnost drugih ljudi ali premoženja, potiskanje in razdvajanje skupine, ki s svojim ravnanjem ogroža varnost ljudi in premoženja.

Glede na navedeno in določilo 10. člena ZORed, da se za uporabo prisilnih sredstev uporabijo določbe ZPol in podzakonski predpisi, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov, se za uporabo fizične sile štejejo:

- **strokovni prijemi**, ki so so prijemi, povzeti iz nekaterih borilnih veščin, predvsem aikida, in se opirajo na tehniko vzvodov. Ti vzvodi se lahko izvajajo na različnih delih človeškega telesa, najpogosteje na zapestju, rokah in komolcu. Med strokovne prijeme uvrščamo tudi različne tehnike davljenja ter druge prijeme;
- **strokovni meti**, ki so povzeti predvsem iz tehnik metov, ki se uporabljajo pri borilni veščini judo. Vsa tehnika je grajena na principu, da se nasprotnikovo telo spravi iz ravnotežja in se ga nato s pomočjo svojega telesa vrže na tla. Pri tem se uporabljajo različni deli telesa, po katerih so praviloma tudi poimenovani posamezni meti, kot so: ročni meti, nožni meti, bočni meti, meti na stran itd. Strokovne mete uvrščamo med najhujšo uporabo fizične sile, saj se pri tem vrže nasprotnika na tla, pri tem pa lahko pride do različnih, tudi zelo hudih poškodb;
- **strokovni udarci**, ki so udarci, prevzeti iz borilne veščine karate. Razlikujemo predvsem udarce z roko, udarce z robom dlani, udarce z glavo in udarce z nogo. Z udarci se udarja v različne dele telesa, vendar se ne sme udarjati v tiste dele telesa, pri katerih se lahko telo hudo poškoduje (glava, vrat, predel srca, hrbtenica in drugi vitalni deli telesa). Strokovni udarec je hujša oblika fizične sile kot strokovni prijem in lažja oblika od strokovnih metov, saj je mogoče strokovne udarce ustrezno nadzorovati, kar je pri strokovnih metih težko. Bistvo strokovnosti udarca je nadzor moči, hitrosti in smeri udarca;
- **drugi posamični ali skupinski prijemi** so primeri dvigovanja ali prenosa oseb s kraja, na katerem s pasivnim ali aktivnim upiranjem ogrožajo lastno varnost, varnost drugih ljudi ali premoženja, ter potiskanje in razdvajanje skupine, ki s svojim ravnanjem ogroža varnost ljudi in premoženja.

Pri tem gre v prvi vrsti za uporabo fizične sile, ki jo poznamo kot prisilno sredstvo, ki ga sme uporabiti policist. Ob dosledni uporabi pravil, ki veljajo za policiste, bi to pomenilo, da morajo tudi redarji najprej uporabiti strokovne prijeme, nato strokovne mete in strokovne udarce. To za redarja pomeni, da mora, če je glede na okoliščine dopustno uporabiti različne oblike fizične sile, uporabiti najprej strokovni prijem in šele, ko ugotovi, da s strokovnimi prijemi ne bo dosegel zakonitega namena, lahko uporabi strokovne udarce in mete. To seveda velja samo takrat, ko redar uporabi fizično silo zato, da odvrne od sebe ali koga drugega istočasni protipravni napad.

Pred uporabo fizične sile mora redar skrbno in preudarno oceniti okoliščine in razloge za njeno uporabo ter opozoriti osebo, da se z upoštevanjem njegovih zahtev izogne posledicam. Redar je dolžan uporabljati fizično silo tudi tako, da z najmanjšimi posledicami doseže zakoniti namen, z uporabo pa mora prenehati takoj, ko prenehajo razlogi, zaradi katerih je bila fizična sila uporabljena, ali ob ugotovitvi, da zakonitega namena na ta način ni mogoče uresničiti. Če redar pri uporabi fizične sile osebo telesno poškoduje, je dolžan poskrbeti, da takšna oseba čim prej dobi medicinsko pomoč, o tem pa mora obvestiti vodjo MR MOL in ravnati v skladu s 16. členom ZORed.

13.3 SREDSTVA ZA VKLEPANJE IN VEZANJE

Sredstva za vklepanje in vezanje lahko redar v skladu z drugim odstavkom 14. člena ZORed uporabi zoper osebo, ki jo sme v skladu tem zakonom zadržati, če se upira zadržanju ali želi pobegniti. Namen teh sredstev je, da se osebi oziroma kršitelju onemogoči ali omeji gibanje, prepreči beg, upiranje in napad ali samopoškodovanje. Uporaba sredstev za vklepanje in vezanje se uvršča med milejša prisilna sredstva, vendar se z njimi še vedno posega v

osebno svobodo, dostojanstvo in integriteto osebe, proti kateri se uporablja tovrstna prisilna sredstva. Slednje redarja zavezuje, da uporablja sredstva za vklepanje in vezanje zakonito ter strokovno. Ta ukrep je časovno omejen do prihoda policije in na omejitev, da ne sme trajati več kot eno uro.

Med sredstva za vklepanje in vezanje lahko pri policistih štejemo lisice, plastično zatego, vrvico in druga primerna sredstva. Uporaba drugih primernih sredstev za vezanje je načeloma dovoljena samo, če policist nima pri sebi katerega od naštetih sredstev za vklepanje in vezanje. Druga sredstva, primerna za vezanje, so lahko hlačni ali drugi pas, kravata, primerne čvrste in raztegljive nogavice, čvrste in močne vezalke, gumijasti trak ali lepilni trak in druga primerna sredstva. Pri uporabi vseh sredstev za vklepanje in vezanje velja osnovno načelo, da je potrebno, kolikor je le mogoče, spoštovati človekovo dostojanstvo.

13.4 PLINSKI RAZPRŠILEC

Ob upoštevanju določb 10. člena ZORed, ki določa uporabo »plinskega razpršilca« kot uporabo prisilnega sredstva, je potrebno poznati tudi določbe ZPol, ki v zvezi z navedenim prisilnim sredstvom določajo, da lahko plinski razpršilec policist uporabi, če ne more drugače obvladati upiranja osebe, ki ne izpolnjuje zakonitih ukazov, moti javni red, ali upiranja osebe, ki jo je treba prijeti, privedi ali ji odvzeti prostost, prav tako pa tudi, če mora odvrniti napad na osebe ali objekte, ki jih varuje, ali napad nase ali na koga drugega.

Za redarja pa ZORed v 14. členu določa, da lahko plinski razpršilec uporabi samo v primeru, če drugače ne more od sebe ali koga drugega odvrniti istočasnega protipravnega napada.

Pravilnik o policijskih pooblastilih določa, da se za uporabo plinskega razpršilca šteje uporaba utekočinjenega plina ali drugega pršila, ki se ga uporabi tako, da se s pritiskom na sprožilec plinsko sredstvo ali pršilo sprosti. Pri tem je potrebno paziti, da je curek ali oblak plina usmerjen neposredno proti osebi zoper katero se ga uporablja. Pred uporabo plinskega razpršilca mora redar osebo na ustrezen način opozoriti, če to okoliščine dopuščajo.

Način uporabe plinskega razpršilca je določen z navodili proizvajalca, ki poleg načina uporabe predpisuje tudi ukrepe varnosti, nudenje prve pomoči in rok trajanja ter način razgradnje plinskega sredstva. Obstaja več vrst plinskih razpršilcev, zato se mora redar pred njihovo uporabo prepričati, na kakšni osnovi razpršilec deluje, saj je delovanje plinskega razpršilca na poprovi osnovi popolnoma drugačno od plinskega razpršilca, ki deluje na osnovi solzalnega plina (npr. CS). V nadaljevanju je predstavljena uporaba plinskega razpršilca, ki deluje na osnovi organske oljnate smole iz kajenske in drugih vrst pekoče paprike (t.i. *pepper spray*). Plinski razpršilec povzroča vnetje, solzenje, takojšnje otekanje oči in sluznice v dihalnih poteh. Zaradi teh učinkov bo kršilec oziroma storilec prisiljen opustiti napad, ki ga je izvajal pred tem. Po uporabi razpršilca oziroma takoj, ko okoliščine to dopuščajo, mora redar osebo odstraniti z nevarnega območja (prostora) in ji nuditi prvo pomoč. Učinke uporabe plinskega razpršilca se najučinkovitejše odpravi s sprejem za dekontaminacijo, če pa tega redar nima, pa je osebi potrebno sprati obraz in oči s hladno vodo. Učinek plinskega razpršilca preneha delovati po približno 30 minutah, če oči spiramo z vodo. Oči je potrebno izpirati izključno s čisto vodo.

13.5 OBVEŠČANJE O ZADRŽANJU IN UPORABI PRISILNIH SREDSTEV

O izvedbi pooblastila zadržanja osebe in uporabi prisilnih sredstev mora redar napisati poročilo in ga predložiti v pregled vodji MR oziroma svojemu nadrejenemu ali osebi, ki jo ta pooblasti. Na podlagi izkušenj, ki jih ima policija pri pisanju tovrstnih poročil, je smiselno, da poročilo redarja o zadržanju in uporabi fizične sile vsebuje predvsem naslednje:

- datum, čas in kraj uporabe prisilnega sredstva oziroma odreditve zadržanja,
- vrsto uporabljenega prisilnega sredstva,
- podatke o oseb, proti kateri je bilo sredstvo uporabljeno,
- pooblastilo, ki ga je izvajal pred uporabo prisilnega sredstva oziroma zadržanja,
- vzrok in način uporabe prisilnega sredstva oziroma zadržanja,
- posledice uporabe prisilnega sredstva in
- druge okoliščine, ki so pomembne za oceno zakonitosti in strokovnosti uporabe prisilnega sredstva oziroma zadržanja.

V primeru, da je oseba, zoper katero je redar uporabil prisilno sredstvo, v postopku telesno poškodovana, ji mora redar nuditi nujno pomoč in ji v najkrajšem možnem času zagotoviti ustrezno medicinsko pomoč. V primeru, da je osebi med postopkom povzročena telesna poškodba ali smrt, je vodja MR dolžan takoj obvestiti župana MOL.

V obvestilu županu mora vodja MR navesti podatke o osebi, razlogu, času in kraju zadržanja, uporabi prisilnega sredstva, vrste uporabljenega prisilnega sredstva ter podatke o drugih okoliščinah in dejstvih, ki so pomembni za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanja redarja MR MOL.

13.6 OCENJEVANJE UPORABE PRISILNIH SREDSTEV

Na podlagi poročila ocenjuje zakonitost in strokovnost ravnanja redarja vodja MR. V primeru ugotovitve kršitve je dolžan sprožiti postopek za ugotavljanje odgovornosti. V primeru, da je uporaba prisilnih sredstev povzročila telesno poškodbo ali smrt ali je bilo prisilno sredstvo uporabljeno proti več kot trem osebam, oceno ravnanja redarja opravi komisija, ki jo imenuje župan MOL. Župan MOL mora imenovati neodvisno, največ petčlansko komisijo za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanj MR MOL. V komisiji morajo biti direktor Mestne uprave MOL, predstavnik policije in predstavniki nevladnih organizacij, zainteresiranih za nadzor nad varstvom človekovih pravic in svoboščin.

Navedena komisija obravnava tudi pritožbe zoper delo MR MOL, lahko pa obravnava tudi druge primere uporabe prisilnih sredstev v postopkih MR MOL, kadar oceni, da je to potrebno. Komisija lahko k sodelovanju povabi tudi druge strokovnjake, če oceni, da je takšno sodelovanje potrebno in pomembno za odločitev v konkretnem primeru.

13.7 ODLOČANJE O PRITOŽBAH ZOPER POSTOPEK REDARJEV

Posameznik, ki meni, da so mu bile z dejanjem ali opustitvijo dejanja redarja kršene njegove pravice ali svoboščine, se lahko v 30 dneh pritoži županu MOL. Glede na ZORed mora župan takšno pritožbo proučiti in o ugotovitvah in ukrepih v 30 dneh pisno obvestiti tistega, ki je podal pritožbo.

13.8 DISCIPLINSKA IN DRUGA ODGOVORNOST REDARJEV

Pri svojem delu so redarji dolžni ravnati zakonito, strokovno, v skladu z ZORed in drugimi predpisi, ki urejajo njihovo delovno področje ter njihove pravice in dolžnosti oziroma pooblastila. V primeru nezakonitega in nestrokovnega dela lahko redarja ob disciplinski odgovornosti doleti tudi odškodninska oziroma materialna odgovornost in kazenska odgovornost, ki se ugotavlja v skladu s predpisi, ki urejajo to področje.

O disciplinskih kršitvah oziroma o disciplinski odgovornosti redarjev pa se odloča v disciplinskem postopku v skladu z zakonom, ki ureja položaj javnih uslužbencev.

14. SISTEM DELA MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA

14.1 RAZPORED IN ODPRAVA NA DELO

Delo MR MOL se načrtuje z mesečnim in tedenskim razporedom dela. Trenutno je delo organizirano tako, da se naloge opravljajo v dveh izmenah v skladu s Sklepom o izvajanju stalne pripravljenosti za delo v Inšpektoratu in dežurstva v MR MOL in sicer:

- med ponedeljkom in soboto dela dopoldanska izmena med 06:30 in 14:30 uro, popoldanska izmena pa med 13:30 in 21:30 uro,
- v nedeljo, med prazniki in dela prostih dnevi dela od 08:00 do 14:00 ure, razen 25. decembra in 1. januarja.

Delavnik se prilagaja skladno z varnostno problematiko in naloženimi nalogami ter odredbami župana MOL.

Redarji MR MOL imajo pred nastopom službe odpravo na delo; na odpravi se določi oziroma konkretizira naloge, ki jih mora posamezni redar opraviti določenega dne. Prav tako se za vsakega posameznega redarja določijo območja nadzora in se jih seznani s posebnostmi na njih. Območja nadzora so razdeljena na cone, ki zajemajo posamezne sklope ulic ali zaokrožena območja. Pri izvajanju nalog izdaje odredb za odvoz zapuščenih vozil pa je področje delovanja redarja MR MOL razdeljeno na krajevno pristojnost posamezne policijske postaje, ki pokrivajo območje MOL.

Način dela redarjev je tudi intervencijski, kar pomeni, da reagirajo na podlagi obvestil občanov in pristojnih organov in služb, kjer gre predvsem za izdajo odredb o odvozu posameznega vozila in odreditve »lisičenja«. Seveda pa redarji izvajajo svoje naloge na podlagi delovnih nalog in lastne zaznave kršitev, za katere so pristojni. Prav slednje pa se največkrat nanaša na izdajanje obvestil o prekršku.

14.2 ORGANIZIRANOST

14.2.1 Sedanja organiziranost in delo dežurne službe

V času prisotnosti redarjev MR MOL na terenu je organizirana dežurna služba, ki jo opravlja z razporedom določen redar, ki ima za to delo ustrezne izkušnje. Dežurni redar sprejema telefonske klice ter nudi zahtevane podatke redarjem z vpogledom v register vozil in prometnih listin, redarje operativno usmerja pri delu v skladu z usmeritvami vodstva MR MOL in glede na trenutno varnostno problematiko. Pomembno je tudi njegovo neposredno sodelovanje s koncesionarjem MOL, ki je neposredni upravitelj potopnih valjev. Valji so postavljeni na vhodnih mestih v območja za pešce, ki so določena z Odredbo o določitvi območij za pešce.

V dežurnem prostoru je tehnična oprema, ki jo redarji uporabljajo pri svojem delu, za katero skrbi dežurni redar (polnjenje akumulatorjev, pregled stanja oziroma delovanja opreme, popis in odprava napak, nadzor oziroma izdaja ključev službenih vozil ...).

14.2.2 Predlog nove organiziranosti in delo dežurne službe

Razporejanje delovnega časa (redno in dežurstvo) se odreja na podlagi razporeda dela (dnevne, tedenskega in mesečnega), ki ga pripravi vodja MR. S tem je odpravljena fiksna omejitev delovnega časa, saj se prilagaja dnevnim varnostnim problemom in tveganjem. Pri načrtovanju razporeda dela se upošteva vse dejavnike: na podlagi ocene ogroženosti in varnostnih tveganj, števila razpoložljivih redarjev, kraja in časa ukrepanja redarjev. Tak način je nujen zaradi kompatibilnosti s policijo pri načrtovanju skupnih akcij, vsekakor pa tudi

dobrodošel pri vsakodnevem sodelovanju s policijo, ker pomeni povečanje možnosti ukrepanja policistov in redarjev na celotnem spektru morebitnih kršitev, ki jih zaznata, učinkovitejše medsebojno sodelovanje, kar pripomore k boljšemu pretoku informaciji o pomembnih varnostnih dogodkih in končno k večjemu ugledu MR in policije.

Dežurstvo se lahko uvede kot poseben dežurni center oziroma komunikacijska pisarna MR MOL z vso potrebno tehnično opremo z upoštevanjem zagotavljanja varnosti redarjev in opreme.

MR MOL pri svojem delu potrebuje stalno dosegljiv vir informacij, komunikacijo med občani, policijo ali drugimi organi in redarji na terenu ter zagotovitev pogojev za sprejem strank. V ta namen bi bilo najbolj primerno, da se organizira operativno komunikacijska pisarna oziroma dežurna služba z naslednjimi nalogami:

- sprejem strank in občanov v času uradnih ur MR MOL,
- sprejem telefonskih klicev občanov, prijav, sodelovanje s Centrom za obveščanje 112 in OKC PU ter drugimi organi,
- komunikacija in sprejem redarjev, koncesionarja in usmerjanje dela redarjev na terenu prek komunikacijskih sredstev,
- pisanje evidenčnega poročila MR, kjer evidentira interventne in varnostno zanimive dogodke ter ukrepe redarjev,
- skrb za ključne službenih vozil in službenih prostorov, tehnično opremo v kolektivni zadolžitvi in dokumentov,
- obdelava podatkov ter izvedba nalog po odredbi vodje MR MOL ali vodje Odseka za redarstvo.

Operativno komunikacijska pisarna (OKP) bi se morala opremiti z baznima postajama za radijske zveze za usklajevanje dela na terenu in komunikacijo z OKC PU, računalnikom z možnostjo dostopa do zbirke podatkov kršiteljev in vozil, z možnostjo vpogleda brez spreminjanja in dežurno telefonsko linijo.

Vloga OKP nastopa kot centralni komunikacijski in koordinacijski center dela MR MOL. Za delo OKP se izdelajo podrobna navodila o delu, ki vsebujejo razporede dela, določitev evidenc in določijo podrobnejše vsebine in naloge redarjev za delo v OKP.

14.3 NALOGE ODSEKA ZA PREKRŠKOVNI POSTOPEK

Naloge Odseka za prekrškovni postopek so vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku (odločbe, sklepi, pozivi ipd.) in vodenje predpisanih evidenc o izrečenih ukrepih v zvezi s prekrškovnim postopkom. Načela delovanja in procesni ukrepi se izvajajo na podlagi ZP-1 in Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – UPB2, 105/06 – ZUS-1, 126/07 in 65/08; v nadaljevanju ZUP).

15. SODELOVANJE MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA S POLICIJSKIMI POSTAJAMI NA OBMOČJU MESTNE OBČINE LJUBLJANA

MR MOL že po naravi dela ter glede na svoja pooblastila in obseg nalog sodeluje s posameznimi policijskimi postajami, ki delujejo na območju MOL. Sodelovanje je nujno potrebno zaradi celovitega zagotavljanja varnosti na območju MOL in končno tudi zato, ker je Ljubljana glavno mesto Republike Slovenije.

Prav zaradi tega statusa mesta Ljubljane je skrb za varnost in kakovost življenja ter dela občanov in skrb za dvig stopnje varnosti javnega prostora v mestu tako pomembna, da je na

področju zagotavljanja varnosti nujno potrebno usklajeno delovanje vseh varnostnih subjektov, ki v MOL skrbijo za javno varnost in javni red.

Sodelovanje s policijskimi postajami, ki delujejo na območju MOL, in sodelovanje s policisti na terenu je opredeljeno v 11. poglavju tega OPV MOL, v katerem so naloge MR MOL opredeljene glede nza vrsto in obseg nalog. Pri tem je sodelovanje s posameznimi policijskimi postajami (policisti) opredeljeno zelo konkretno po posameznih vsebinskih področjih, in sicer za:

- naloge na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa v naseljih,
- naloge na področju zagotavljanja varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- naloge zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine,
- naloge vzdrževanja javnega reda in miru,
- naloge na področju preprečevanja kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj,
- naloge na področju varstva okolja in
- za druge naloge MR MOL.

Pri tem je v navedenem poglavju sodelovanje opredeljeno tudi prostorsko (v naseljih, na javnih poteh, zgradbah in objektih naravne in kulturne dediščine ...) in časovno (prazniki, vnaprej načrtovane velike prireditve, ob načrtovanih akcijah s policijo ...). Časovno in prostorsko sodelovanje pa se načrtuje tudi sproti glede na varnostne potrebe, izhajajoče iz konkretnih varnostnih razmer.

16. SODELOVANJE MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA Z OBČINSKIMI REDARSTVI SOSEDNIJH OBČIN

ZORed in drugi predpisi, ki redarstvom ter redarjem določajo pravice in dolžnosti oziroma pooblastila ter jim nalagajo določene obveznosti, temeljijo na predpostavki, da je zagotavljanje javne varnosti in javnega reda na območju občine ne le skrb redarstva in drugih organov in služb občine, temveč tudi države z njenimi organi in službami.

Prav zaradi tega je zakon zelo jasen glede razmejevanja pristojnosti med redarstvi in drugimi državnimi in lokalnimi organi ter službami, ki v okviru svojih pristojnosti izvajajo varnostne naloge. Zato so tudi v OPV MOL zajeti nekateri dogovori o sodelovanju med naštetimi organi.

Zelo pomembno pa je sodelovanje MR MOL z občinskimi redarstvi in občinskimi redarji sosednjih občin pri zagotavljanju javne varnosti in javnega reda, saj ogrožanje varnosti ljudi in premoženja, varnosti cestnega prometa, varnosti javnega reda in miru ter varnosti drugih vrednot ne pozna državnih meja, kaj šele občinskih meja. Zato je zelo pomembno, da sosednje občine in MOL samostojno in prek MR MOL vzpostavijo takšno sodelovanje med občinami in redarstvi, ki zagotavlja uspešno zoperstavljanje vsem oblikam ogrožanja javne varnosti in javnega reda na tem širšem območju in na mejnih območjih občin. To sodelovanje mora temeljiti predvsem na:

- medsebojnem obveščanju o vseh varnostno zanimivih informacijah, ki so z varnostnega vidika pomembne za posamezne občine,
- medsebojni izmenjavi podatkov, ki so pomembni za javno varnost in javni red v posamezni občini,
- medsebojnih delovnih srečanjih in sestankih, kjer se lahko oblikuje skupna varnostna politika pri zagotavljanju varnosti na mejnih območjih in področjih, ki so skupnega pomena in
- drugih oblikah sodelovanja in konkretnem operativnem delu.

Ne glede na navedeno bo MR MOL sklenilo pisni dogovor o sodelovanju z občinskimi redarstvi sosednjih občin.

17. POVEZANOST MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA Z OPERATIVNO KOMUNIKACIJSKIM CENTROM POLICIJSKE UPRAVE LJUBLJANA IN Z REGIJSKIM CENTROM ZA OBVEŠČANJE

V skladu z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 64/94, 87/01 – ZMatD, 41/04 – ZVO-1 in 28/06) sta pristojna organa MOL na področju zaščite, reševanja in pomoči župan MOL in poveljnik civilne zaščite MOL.

V skladu s Statutom MOL, Odlokom o organizaciji in delovnem področju Mestne uprave MOL, Odlokom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami in načrti MOL za zaščito in reševanje ob posameznih nesrečah ter Sklepom o izvajanju stalne pripravljenosti za delo v Oddelku za zaščito, reševanje in civilno obrambo Mestne uprave MOL (849-5/2005-2 z dne 30. 05. 2005) je določen način obveščanja pristojnih organov MOL na področju zaščite in reševanja.

Veljavni način obveščanja organov MOL ob naravnih in drugih nesrečah je tak, da mora tisti, ki obvešča Regijski center za obveščanje, OKC in druge, obvestilo predati Oddelku za zaščito, reševanje in civilno obrambo Mestne uprave MOL. S predajo obvestila osebi na Oddelku za zaščito, reševanje in civilno obrambo Mestne uprave MOL se šteje, da so obveščeni pristojni organi MOL (tudi MR MOL) v skladu z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Oddelek za zaščito, reševanje in civilno obrambo Mestne uprave MOL v nadaljevanju izvede dejavnosti v skladu svojimi pristojnostmi in po presoji obvešča poveljnika civilne zaščite MOL in župana MOL (direktorja Mestne uprave MOL in vodjo MR).

Oddelek za zaščito, reševanje in civilno obrambo Mestne uprave MOL je praviloma potrebno obvestiti o vseh požarih in drugih nesrečah, pri katerih:

- je potrebno posredovanje treh ali več enot javnih gasilskih služb,
- je ali bi utegnil biti potreben umik ljudi iz objekta,
- je prišlo do poškodbe pripadnika katerekoli reševalne službe,
- je potrebna evakuacija in namestitvev ljudi,
- je potrebno zagotavljati osnovne življenjske pogoje,
- je potrebno alarmiranje ogroženih ljudi ali je to bilo izvedeno,
- je požar v javnih objektih (vzgoja, izobraževanje, zdravstvo, uprava, objekti z velikim številom ljudi),
- v drugih primerih pa, če tako ocenita Republiški center za obveščanje ali Gasilska brigada Ljubljana.

V primeru dvoma, ali je Oddelek za zaščito, reševanje in civilno obrambo Mestne uprave MOL potrebno obvestiti ali ne, se obveščanje izvede.

Način neposrednega obveščanja MR MOL ob naravnih in drugih nesrečah je določen v prilogi OPV MOL.

18. SODELOVANJE MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA V OBČINSKEM SISTEMU ZAŠČITE IN REŠEVANJA

Osnovno načelo sodelovanja vseh organov Mestne uprave MOL v sistemu zaščite in reševanja je, da le-ti opravljajo enake naloge, kot je to določeno z Odlokom o organizaciji in

delovnem področju Mestne uprave MOL. Iz tega izhaja, da mora MR MOL v primeru naravnih in drugih nesreč skrbeti za javno varnost in javni red, in sicer:

- vzpostavljati javni red in mir,
- zagotavljati varen in neoviran cestni promet,
- zagotavljati varovanje javnega premoženja in
- sodelovati pri zbiranju informacij o posledicah oziroma vzpostavljanju ocene posledic nesreče takoj po nesreči.

Izda se posebno navodilo za ukrepanje redarjev MR MOL ob naravnih nesrečah in izrednih razmerah. Usklajevalno telo v sistemu zaščite in reševanja MOL je Štab civilne zaščite MOL, katerega član je tudi vodja MR.

19. NAČINI SODELOVANJA REDARJEV MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA IN ZASEBNIH VARNOSTNIKOV ZASEBNIH VARNOSTNIH SLUŽB

Zasebno varovanje je varovanje ljudi in premoženja, ki ga ne zagotavlja država in ga kot pridobitno gospodarsko dejavnost opravljajo gospodarske družbe in samostojni podjetniki posamezniki oziroma zasebne varnostne službe, ki so registrirane za opravljanje dejavnosti zasebnega varovanja v skladu z Zakonom o zasebnem varovanju in zakonom, ki ureja gospodarske družbe.

Zasebno varovanje se kot dejavnost lahko opravlja v naslednjih oblikah:

- varovanje oseb,
- varovanje ljudi in premoženja,
- prevoz in varovanje gotovine ter drugih vrednostnih pošilk,
- varovanje javnih zbiranj,
- upravljanje z varnostno-nadzornim centrom,
- načrtovanje varnostnih sistemov in
- izvajanje sistemov tehničnega varovanja.

Naštete dejavnosti, ki so določene glede na osnovne storitve v dejavnosti zasebnega varovanja in so primerljive s tujimi zakonodajami, dejansko predstavljajo temeljne oblike zasebnega varovanja v Republiki Sloveniji.

Zaradi narave svojega dela, predvsem interventnih patrulj varnostnikov (prisotnost v okolju, kjer prihaja do deviantnih pojavov v dnevnem in nočnem času ter ob dela prostih dneh, hitra mobilnost, kvalitetna in stalna komunikacijska povezanost s svojim varnostno-nadzornim centrom, strokovna usposobljenost in sposobnost zaznavanja dogodkov, uporaba sile itd.), lahko varnostniki tudi veliko prispevajo k večji varnosti v MOL. Ne da lahko, varnostniki tudi v resnici s svojo navzočnostjo ob varovanju pomembnih objektov, zgradb, gospodarskih družb in drugih organov in organizacij pomembno prispevajo k večji varnosti v MOL. Obenem pa zasebne varnostne službe varujejo tudi zelo pomembne objekte MOL in objekte, ki so v upravljanju MOL.

V MOL je tudi veliko objektov, zgradb in gospodarskih in drugih družb in organizacij, kjer je v skladu z 59. členom Zakona o zasebnem in Uredbo o obveznem organiziranju službe varovanja tudi obvezno organizirati službo varovanja. Pri varovanju teh objektov je še kako pomembno tudi neposredno sodelovanje ne le med policijo in zasebnimi varnostnimi službami, temveč tudi sodelovanje z MR MOL oziroma njihovimi redarji.

Seveda pa poteka sodelovanje tudi na klasičen način tako, da zasebni varnostniki o zaznavah ogrožanj javne varnosti in javnega reda na območju MOL pravočasno obveščajo policijo, po potrebi pa tudi MR MOL.

Seveda pa lahko zasebni varnostniki ukrepajo tudi samostojno zunaj njihovega varovanega območja v smislu »državlanske aretacije« - odvzema prostosti pri zalotitvi oseb pri storitvi hujših kaznivih dejanj, za katere se storilec preganja po uradni dolžnosti - 160. člen Zakona o kazenskem postopku.

20. STROKOVNA POMOČ MINISTRSTVA ZA NOTRANJE ZADEVE

Strokovno pomoč pri pripravi in izvajanju občinskega programa varnosti daje v skladu z 8. členom ZORed Ministrstvo za notranje zadeve.

Strokovno pomoč pri pripravi in izvajanju občinskega programa varnosti daje Ministrstvo za notranje zadeve na naslednjih segmentih priprave in izvajanja OPV:

- usmerjanje pri pripravi ocen varnostnih razmer oziroma ocen ogroženosti in varnostnih tveganj ter oblikovanja varnostnih potreb MOL,
- usklajevanje občinskih odlokov z novim zakonom,
- uporaba prisilnih sredstev,
- sodelovanje med občinskimi redarji in policisti,
- sodelovanje med občinskimi redarji in varnostniki,
- strokovna pomoč pri organiziranju usposabljanja občinskih redarjev,
- vključevanje v predavanja in vaje v okviru programa usposabljanja vodij občinskih redarstev in občinskih redarjev,
- opozarjanje na napake in pomanjkljivosti,
- načini nadziranja občinskega redarstva.

Tovrstna strokovna pomoč se lahko izvede v obliki strokovnih predavanj ter odgovorov na ustna vprašanja in v obliki strokovnih pregledov OPV.

Ob tem ZORed v 7. členu določa tudi uskladitev občinskih programov s predpisi, programskimi dokumenti Ministrstva za notranje zadeve in policije na področju javne varnosti ter s potrebami varnosti v občini. V drugem odstavku istega člena pa je določeno, da za uskladitev občinskih programov ter za zagotovitev rednega medsebojnega sodelovanja občinskega redarstva in policije skrbita župan in vodja organizacijske enote policije, pristojne za območje občine.

V operativnem smislu pa to pomeni, da morata pri zagotavljanju javne varnosti in javnega reda v MOL sodelovati MR MOL in PU Ljubljana. Zato mora biti med obema organoma vzpostavljena ustrezna komunikacija. Tako mora komunikacija potekati na:

- **lokalni ravni:**

- komunikacija znotraj MR MOL,
- komunikacija med MR MOL in organi MOL,
- komunikacija med MR MOL in sosednjimi ter drugimi redarstvi,
- komunikacija med MR MOL in Policijo ter posameznimi policijskimi postajami,
- komunikacija med MR MOL in inšpekcijami,
- komunikacija med MR MOL in zasebnimi varnostnimi službami in
- komunikacija med MR MOL in izvajalci javnih služb in štabi (izvajalci javne gasilske službe, štabi Civilne zaščite, dežurne službe javnih podjetij)

- **državni ravni:**
 - komunikacija med MR MOL, ministrstvi in drugimi institucijami ter službami (Ministrstvo za notranje zadeve, Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, Ministrstvo za promet, Reševalna postaja Kliničnega centra Ljubljana).

Sodelovanje in komunikacija pomenita predvsem to, da MR MOL pri opravljanju svojega dela z naštetimi službami izmenjuje strokovna mnenja, stališča, predlaga izvedbo skupnih akcij na terenu, se odziva na pobude za izvedbo akcij, analizira skupno varnostno problematiko in drugo problematiko ter podobno.

21. ADMINISTRACIJA IN VODENJE EVIDENC

V MR MOL administracija in pooblaščené uradne osebe vodijo evidence, ki jih predpisuje zakonodaja. Evidence se vodijo v elektronski obliki v informacijskem sistemu MR MOL in sicer:

- evidence po Zakonu o občinskem redarstvu in
- evidence po Zakonu o prekrških (vpisniki).

22. INFORMACIJSKI SISTEM MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA

MR MOL uporablja pri svojem delovanju dva povezana informacijska sistema:

- za shranjevanje in obdelavo podatkov o prekrških in
- za zajem podatkov o prekrških na terenu.

Oba sistema sta usklajena s trenutno veljavno zakonodajo s področja prekrškov kot tudi z zakonodajo s področja varovanja osebnih podatkov.

Informacijski sistem za shranjevanje in obdelavo podatkov o prekrških z računalniško aplikacijo Prekrškovni organ je namenjen obdelavi prekrškov mirujočega prometa. Deluje v omrežju MOL, dostopi so urejeni s pravicami uporabnika, določenimi na podlagi vstopnega imena, zato razlikujemo več vrst uporabnikov glede na naravo njihovega dela. Uporabniki vseh ravni (razen uporabnik – nadzornik nad finančnim delom) morajo biti pooblaščené osebe z zakonsko podlago do pravice vpogleda v osebne podatke kršiteljev. Vse spremembe podatkov in vpogledi vanje se beležijo.

Programski paket je napisan v jeziku Corel Paradox 9.0 Object PAL, podatkovna baza pa je ORACLE, MS SQL, Interbase, dostopi do baze potekajo prek ODBC driverjev.

Informacijski sistem za zajemanje podatkov o prekrških na terenu uporablja ročne terminale (Radix), ki delujejo na platformi WinCE. Z dvosmernimi moduli je poskrbljeno za prenos šifrantov na ročne računalnike in prenos podatkov iz ročnih računalnikov v podatkovno bazo.

23. INTERNO NADZORSTVO NAD IZVAJANJEM NALOG MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA

Interno nadzorstvo nad izvajanjem nalog MR MOL je določeno v Odloku o organizaciji in delovnem področju Mestne uprave MOL. Vodja MR, kot samostojnega organa v sestavi MU MOL, je odgovoren za delo MR direktorju MU MOL in županu. Poleg vodje MR MOL notranji nadzor nad delom redarjev na terenu opravljajo še njegovi podrejeni. in sicer vodja odseka, operativni vodja, vodji izmene in neposredno na terenu še pet vodij skupin. V Odseku za prekrškovni postopek pa opravlja nadzor vodja odseka.

Notranja revizija lahko po pooblastilu župana izvaja nadzorstvo nad poslovanjem in delom MR MOL in izdela poročilo o morebitnih nepravilnostih in tveganjih, ki jih mora vodja odpraviti v določenem roku z izdelavo odzivnega poročila. V ZORed so določene tudi neposredne pristojnosti župana pri oceni zakonitosti in strokovnosti ravnanja MR MOL kakor tudi pri obravnavanju pritožbe nad delom redarja, ko posameznik meni, da so mu bile z dejanjem ali opustitvijo dejanja redarja kršene njegove pravice ali svoboščine.

24. INŠPEKCIJSKO IN DRUGO UPRAVNO STROKOVNO NADZORSTVO NAD DELOM MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA

Inšpekcijsko nadzorstvo nad zakonitostjo dela občinskih organov, občinskih uprav in občinskih redarstev pri izvajanju ZORed opravlja Ministrstvo za notranje zadeve (prvi odstavek 30. člena). To nadzorstvo, glede na 2. člen ZORed, opravlja Ministrstvo za notranje zadeve tudi nad mestnim redarstvom in medobčinskim redarstvom.

Glede nadzorstva nad zakonitostjo izvajanja posameznih pooblastil občinskega redarstva oziroma občinskih redarjev (opozorilo, varnostni pregled, zaseg predmetov in uporaba prisilnih sredstev) je pristojen organ, ki ga določa zakon, s katerim so pooblastila določena. To določa drugi odstavek 30. člena ZORed. Za ta pooblastila in uporabo prisilnih sredstev pa ZORed v drugem odstavku 10. člena določa, da se za uporabo teh sredstev in pooblastil uporabljajo določbe ZPol in podzakonski predpisi, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov. Za nadzorstvo nad zakonitostjo izvajanja in uporabo redarskih pooblastil je pristojno Ministrstvo za notranje zadeve.

Nadzorstvo nad zakonitostjo v zvezi s prekrški, ki so določeni v ZORed, pa je v pristojnosti inšpekcije za notranje zadeve (Inšpektorat Republike Slovenije za notranje zadeve).

ZORed v 31. členu določa, da je za nadzorstvo nad izvajanjem nalog občinskega redarstva, določenih z občinskimi predpisi, pristojen župan.

25. ZAKLJUČEK

OPV MOL ima glede na določbe ZORed značaj dokumenta trajne narave. To pomeni, da upošteva potrebo po trajnosti, zato ga je treba dosledno izvajati od dneva njegovega sprejema. Župan MOL najmanj enkrat letno oceni izvajanje OPV MOL, zato je tudi omogočeno obdobjno ocenjevanje njegovega izvajanja oziroma merjenje rezultatov. Ocenjevanje izvajanja OPV MOL omogoča ovrednotenje vsebinskih, operativnih, organizacijskih, finančnih in drugih ukrepov za zagotavljanje javne varnosti v MOL.

Ocenjevanje OPV MOL poteka tako, da se dosledno preverja izpolnjevanje ukrepov, ki so opredeljeni za doseg konkretnega cilja, opredeljenega v OPV MOL. Tak način ocenjevanja se zagotovi z izdelavo polletnih in letnih poročil o delu MR MOL.

OPV MOL se glede na novonastale varnostne razmere v MOL sproti dopolnjuje in spreminja. Odgovorna oseba v primeru spremenjenih varnostnih razmer v MOL ustrezno spremeni in dopolni oceno varnostnih razmer, ki jo sprejme župan MOL. Spremembe, dopolnitve in nove priloge OPV MOL sprejmejo pristojni organi MOL. Ustrezna in temeljita ocena varnostnih razmer je podlaga za opredelitev obsega in vrste nalog MR MOL.

MR MOL bo v prihodnje usmerjeno v preprečevanje in odkrivanje kršitev, ki pomenijo večjo nevarnost za javni red in imajo škodljive posledice za osebe, premoženje in okolje. Izhodišča

za organizacijo in delovanje MR MOL so pravice in dolžnosti, ki so opredeljene v ZORed, ZVJRM, ZVCP-1, ZP-1, ZLS in odlokih MOL.

Na tem mestu je treba poudariti, da naloge občinskih redarjev niso določene po načelu *numerus clausus* (natančno določeno število nalog), saj je v prvem odstavku 3. člena ZORed eksplicitno določeno, da delovno področje in naloge občinskega redarstva določa zakon ali na podlagi zakona izdan občinski predpis.

Številka: 22-2/2008-.....

Ljubljana, dne

Ž u p a n
Mestne občine Ljubljana
Zoran Janković

Kazalo prilog

1. OCENA VARNOSTNIH RAZMER NA OBMOČJU MESTNE OBČINE

LJUBLJANA (OCENA OGROŽENOSTI IN VARNOSTNIH TVEGANJ) _____ - 49 -

1.1 METODOLOGIJA OBDELAVE PODATKOV IN POSNETEK STANJA _____ - 49 -

1.2 ANALIZA IN OCENA OGROŽENOSTI TER VARNOSTNIH TVEGANJ _____ - 49 -

1.2.1 Ogroženost javnega reda in miru _____ - 49 -

1.2.2 Ogroženost varnosti cestnega prometa _____ - 50 -

1.2.2.1 Kršitve, ugotovljene pri nadzoru cestnega prometa _____ - 51 -

1.2.2.2 Povzročene prometne nesreče v Republiki Sloveniji in njihove posledice _____ - 51 -

1.2.2.3 Povzročene prometne nesreče na območju policijskih uprav Celje, Ljubljana in _____ - 52 -

Maribor in njihove posledice _____ - 52 -

1.2.2.4 Povzročene prometne nesreče po policijskih postajah na območju policijskih _____ - 52 -

uprav Celje, Ljubljana in Maribor ter njihove posledice _____ - 52 -

1.2.2.5 Prometne nesreče na območju Policijske uprave Ljubljana _____ - 54 -

1.2.2.6 Posledice prometnih nesreč po mesecih in dnevih na območju Policijske _____ - 55 -

uprave Ljubljana _____ - 55 -

1.2.3 Ogroženost zaradi kriminalnih pojavov _____ - 56 -

1.2.3.1 Splošno o kaznivih dejanjih _____ - 56 -

1.2.3.2 Kazniva dejanja na območju PU Celje, Ljubljana in Maribor _____ - 56 -

1.2.3.3 Analiza nekaterih vrst kriminalitete _____ - 57 -

1.2.4 Ogroženost javnih zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine _____ - 60 -

1.2.4.1 Ogroženost javnih zgradb in objektov na območju mesta Ljubljana _____ - 60 -

1.2.4.2 Splošno o kulturni dediščini _____ - 61 -

1.2.4.3 Konkretna ogroženost zgradb in objektov kulturne dediščine v Mestni občini _____ - 61 -

Ljubljana _____ - 61 -

1.2.4.4 Ogroženost hrambe arhivskega gradiva in premetov, ki imajo status kulturne _____ - 61 -

dediščine _____ - 61 -

1.2.5 Ključne ugotovitve _____ - 61 -

1.3. IDENTIFICIRANJE IN OBVLADOVANJE VARNOSTNIH TVEGANJ _____ - 62 -

1.3.1 Varnostna tveganja na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa _____ - 62 -

1.3.1.1 Prometna varnost _____ - 62 -

1.3.1.2 Mirujoči promet _____ - 62 -

1.3.2 Varnostna tveganja na področju zagotavljanja javnega reda in miru _____ - 63 -

1.3.3 Varnostna tveganja na področju preprečevanja kriminalnih dejanj _____ - 64 -

1.3.3.1 Splošno o varnostnih tveganjih _____ - 64 -

1.3.3.2 Tatvine motornih vozil _____ - 64 -

1.3.3.3 Vlomi v vozila _____ - 65 -

1.3.3.4 Ulična kazniva dejanja _____ - 65 -

1.3.4 Varnostna tveganja na področju zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter _____ - 65 -

naravne in kulturne dediščine v Mestni občini Ljubljana _____ - 65 -

1.3.4.1 Varnostna tveganja na področju zagotavljanja varnosti javnega premoženja _____ - 65 -

1.3.4.2 Varnostna tveganja na področju zagotavljanja varnosti kulturne dediščine _____ - 65 -

1.4. SKLEPNE MISLI IN OPREDELITEV VARNOSTNIH POTREB MESTNE

OBČINE LJUBLJANE _____ - 66 -

2. AKT O SISTEMIZACIJI IN ORGANIZACIJI MESTNEGA REDARSTVA MOL _____ - 66 -

3. PROGRAM STROKOVNEGA USPOSABLJANJA IN IZPOPOLNJEVANJA

OBČINSKIH REDARJEV _____ - 73 -

3.1 NAČRT IZOBRAŽEVANJA, USPOSABLJANJA IN IZPOPOLNJEVANJA

JAVNIH USLUŽBENCEV MESTNE UPRAVE MESTNE OBČINE LJUBLJANA _____ - 73 -

4. LETNA POROČILA O DELU MESTNEGA REDARSTVA_MESTNE OBČINE	
LJUBLJANA _____	- 75 -
4.1 POROČILO O DELU MESTNEGA REDARSTVA I MU MOL ZA LETO 2006 ____	- 75 -
4.2 LETNO POROČILO O DELU MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE	
____ LJUBLJANA ZA LETO 2007 _____	- 79 -
5. SREDSTVA IN OPREMA MESTNEGA REDARSTVA_MESTNE OBČINE	
LJUBLJANA _____	- 83 -
6. SEZNAM EVIDENC MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA	
KOT PREKRŠKOVNEGA ORGANA _____	- 84 -
7. GRAFIČNI PRIKAZ DELOVANJA OPERATIVNO-KOMUNIKACIJSKE PISARNE	
MESTNEGA REDARSTVA_MESTNE OBČINE LJUBLJANA _____	- 85 -

1. OCENA VARNOSTNIH RAZMER NA OBMOČJU MESTNE OBČINE LJUBLJANA (OCENA OGROŽENOSTI IN VARNOSTNIH TVEGANJ)

1.1 METODOLOGIJA OBDELAVE PODATKOV IN POSNETEK STANJA

Za posnetek stanja varnostnih razmer na območju MOL in oceno ogroženosti in varnostnih tveganj so bili zbrani ustrezni podatki Mestnega redarstva Mestne uprave Mestne občine Ljubljana (MR MOL) ter drugih organov MOL, Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu MOL ter Policijske uprave Ljubljana (*v nadaljevanju: PULJ*), ki je zagotovila samo podatke o javnem redu in miru, varnosti cestnega prometa oziroma predvsem o prometnih nesrečah ter o kaznivih dejanjih. Mnogi podatki pa so bili pridobljeni iz drugih dostopnih uradnih javnih evidenc.

Opravljen je bil tudi operativni pregled posameznih območij, cest, trgov, parkirnih mest, javnih poti, rekreacijskih površin in drugih javnih prostorov, kjer je varnostna problematika večja oziroma kjer je bilo pričakovati, da obstaja večja ogroženost varnosti in varnostnih tveganj. Opravljen pa je bil tudi ogled nekaterih zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine, športnih centrov in drugih prireditvenih prostorov, ki so pomembni z vidika Zakona o javnih zbiranjih.

V okviru priprave OPV za MOL je bil opravljen informativni pregled organiziranosti in delovanja organov znotraj MOL, temeljitejši vpogled v organiziranost in delovanje posameznih organov MOL pa je bil opravljen pri tistih organih in službah, ki so delovno povezani z MR MOL, in tistih organov in služb, ki so v okviru svojih pristojnosti odgovorni tudi za varnost oziroma posamezna varnostna področja.

Z namenom, da bi pripravili kvaliteten, vsebinsko bogat dokument, ki bi zagotavljal varnost v MOL, so bili za potrebe OPV pregledani zakonski in drugi predpisi ter dokumenti in drugo gradivo, ki se tako ali drugače nanaša na zagotavljanje varnostnih razmer v MOL in na vzpostavitev MR MOL.

1.2 ANALIZA IN OCENA OGROŽENOSTI TER VARNOSTNIH TVEGANJ

Analiza in ocena ogroženosti ter varnostnih tveganj za območje MOL je bila opravljena na podlagi statističnih podatkov, ki so bili pridobljeni od PULJ, MR MOL, Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu MOL ter organov MOL. Analiza je bila opravljena v sklopu petih področij, in sicer: ogroženost javnega reda in miru, ogroženost varnosti cestnega prometa, ogroženost zaradi kriminalnih pojavov, ogroženost javnih zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine ter ukrepov MR MOL.

1.2.1 Ogroženost javnega reda in miru

Glede na pristojnosti občinskega redarstva je bila opravljena podrobnejša **analiza kršitev predpisov o varstvu javnega reda in miru, javnih zbiranj oziroma javnih shodov in prireditev, varstva okolja ter nekaterih drugih predpisov**, ki določajo prekrške, in sicer za območje Republike Slovenije ter za policijske uprave Celje, Ljubljana in Maribor. Tako je bilo v letu 2006 v Republiki Sloveniji 31.519 kršitev javnega reda in miru, v letu 2007 je bilo 31.811 takšnih kršitev, v prvem polletju leta 2008 pa 15.835 kršitev javnega reda in miru. Pri tem je zanimiv podatek, da je v polletju letošnjega leta (2008) kar 11.017 kršitev drugih predpisov (ne Zakona o varstvu javnega reda in miru). Gre za bistven porast teh kršitev, saj je bilo v polletju leta 2006 teh kršitev le 6.821 in 7.898 v letu 2007.

Tabela 1; Število kršitev predpisov o javnem redu in miru po Policijskih upravah Celje, Ljubljana in Maribor (Vir; <http://www.policija.si/>, 2008)

2006			2007		
PU CE	PU LJ	PU MB	PU CE	PU LJ	PU MB
4145	9528	7810	-	9317	8535

Tabela 2; Število kršitev javnega reda in miru po policijskih upravah za prvo polletje leta 2007 in 2008 (Vir; <http://www.policija.si/>, 2008)

Enota	št. kršitev zakona o JRM		porast/upad (v %)	št. kršitev drugih predpisov		porast/upad (v %)
	2007	2008		2007	2008	
PU Celje	1.517	1.682	10,9	528	559	5,9
PU Ljubljana	4.270	4.886	14,4	2.325	3.127	34,5
PU Maribor	2.769	2.711	-2,1	1.233	2.295	86,1

Iz obeh preglednic je razvidno, da je največ kršitev javnega reda in miru v Ljubljani, sledita ji Maribor in Celje.

V letu 2007 so policisti policijskih postaj, ki delujejo v MOL, obravnavali skupaj 8.387 (8.189, + 3 %) kršitev, od tega 5.695 (5.386¹, + 6 %) Zakona o varstvu javnega reda in miru in 2.692 (2.803, - 4 %) kršitev drugih predpisov, med katerimi je bilo največ kršitev Zakona o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami, Zakona o tujcih, Zakona o omejevanju porabe alkohola, Zakona o zaščiti živali, Zakona o javnih zbiranjih, Zakona o prijavi prebivališča in Zakona o orožju. Tukaj so zajeti podatki le o tistih prekrških, ki so bili storjeni na območju MOL, prejšnji podatki pa se nanašajo na območje delovanja PULJ.

Kršitve s področja Zakona o varstvu javnega reda in miru predstavljajo tako v letu 2006 kot tudi v letu 2007 med 60 in 67 % vseh obravnavanih kršitev.

Največ je kršitev prepiranja, vpitja ali nedostojnega vedenja na javnem kraju, vedenja na drzen, nesramen, žaljiv ali podoben način ter pretepanja. Ta skupina kršitev obsega delež med 50 in 52 % kršitev javnega reda.

Na drugem mestu je nedostojno vedenje zoper uradne osebe in neupoštevanje na kraju samem odrejenega zakonitega ukrepa ali odredbe uradne osebe. Ta skupina kršitev na območju MOL obsega med 15 in 20 % vseh obravnavanih kršitev javnega reda.

Na tretjem mestu je skupina kršitev s povzročanjem hrupa in motenja miru ter počitka. Delež tovrstnih kršitev obsega med 10 in 11 % vseh obravnavanih kršitev javnega reda.

Sledi skupina kršitev prenočevanja na javnih krajih in nadlegovanja z beračenjem. Delež tovrstnih kršitev znaša med 6 in 7 % vseh obravnavanih kršitev javnega reda.

Največ kršitev je storjenih med 18.00 in 02.00 uro ob petkih in sobotah, pri čemer je največ kršiteljev iz starostne skupine od 18 do 24 let, delež kršiteljev pod vplivom alkohola znaša med 38 in 40 %.

1.2.2 Ogroženost varnosti cestnega prometa

Zakon o občinskem redarstvu v svojem 3. členu določa, da so naloge na področju zagotavljanja prometne varnosti nadzorovanje varnega in neoviranega cestnega prometa v naseljih ter varovanje cest in okolja v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselja, prav tako pa tudi skrb za varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah.

¹ V oklepaju so navedeni podatki za leto 2006.

Ker je Ljubljana strjeno naselje, v tem poglavju skupaj obravnavamo ogroženost cestnega prometa v naselju in zunaj naselja ter na drugih poteh in javnih površinah.

Glede na pristojnosti MR MOL smo podrobneje analizirali kršitve Zakona o varnosti cestnega prometa in povzročenih prometnih nesrečah, in sicer za območje Republike Slovenije ter za policijske uprave Celje, Ljubljana, Maribor in za območje MOL.

1.2.2.1 Kršitve, ugotovljene pri nadzoru cestnega prometa

Policisti so v letu 2006 pri nadzoru cestnega prometa ugotovili 502.090 kršitev predpisov s področja prometne varnosti, v letu 2007 pa 497.551 oziroma izvedli enako število ukrepov po zakonu o prekršku:

- izrečenih je bilo 129.894 opozoril v letu 2006, v letu 2007 pa 107.386,
- izdanih je bilo 285.813 plačilnih nalogov v letu 2006, v letu 2007 pa 325.900,
- izdanih je bilo 828 posebnih plačilnih nalogov v letu 2006, v letu 2007 pa 1.489,
- izdanih je bilo 27.534 odločb v hitrem postopku v letu 2006, v letu 2007 pa 15.585,
- izdanih je bilo 57.715 obdolžilnih predlogov v letu 2006, v letu 2007 pa 47.132 in
- podanih je bilo 306 predlogov drugemu prekrškovnemu organu v letu 2006, v letu 2007 pa 59.

Tabela 3; Prekrški po posameznih predpisih, primerjalno med letoma 2006 in 2007 (Vir; <http://www.policija.si/>, 2008)

PREDPIS	2006	2007	Porast/Upad
Zakon o varnosti cestnega prometa	496.560	492.786	- 0,8
Zakon o delovnem času in obveznih počitkih ter o zapisovalni opremljenosti v cestnih prevoznih	4.449	4.327	- 2,7
Zakon o prevoznih v cestnem prometu	729	182	- 75,0
Zakon o prevozu nevarnega blaga	275	159	- 42,2
Zakon o javnih cestah	23	31	34,8
Zakon o obveznem zavarovanju v prometu	50	63	26,0
drugi predpisi	4	3	-
Skupaj	502.090	497.551	- 0,9

Po podatkih Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Mestne občine Ljubljana pa je policija na območju MOL v letu 2006 izvedla 76.979 represivnih ukrepov na področju varnosti cestnega prometa oziroma 15,33 % glede na vse ukrepe v Republiki Sloveniji, v letu 2007 pa 67.644 pa represivnih ukrepov oziroma postopkov po zakonu o prekrških, kar pomeni 13,59 % glede na vse ukrepe v Republiki Sloveniji.

1.2.2.2 Povzročene prometne nesreče v Republiki Sloveniji in njihove posledice

V letu 2006 je bilo v Republiki Sloveniji povzročeno 31.569 vseh prometnih nesreč in sicer:

- s smrtnim izidom 233, leta 2007 pa 263,
- s telesnimi poškodbami 11.456, leta 2007 pa 11.151 in
- z materialno škodo 29.497, leta 2007 pa 18.986.

V prvih 6 mesecih tega leta (2008) pa je bilo vseh prometnih nesreč 11.660, in sicer: s smrtnim izidom 96, s telesnimi poškodbami 4.016 ter 7.548 z materialno škodo.

1.2.2.3 Povzročene prometne nesreče na območju policijskih uprav Celje, Ljubljana in Maribor in njihove posledice

Tabela 4; Prometne nesreče na območju policijskih uprav Celje, Ljubljana in Maribor (Vir; <http://www.policija.si/>, 2008)

Območje	Leto	Prometne nesreče			
		št. vseh nesreč	št. nesreč s smrtnim izidom	št. nesreč s telesnimi poškodbami	št. nesreč z materialno škodo
PU Celje	2006	3.955	27	1.607	2.321
	2007	3.937	41	1.649	2.247
PU Ljubljana	2006	8.640	61	2.935	5.644
	2007	8.404	64	3.260	5.080
PU Maribor	2006	8.197	37	2.996	5.164
	2007	7.587	44	2.812	4.731

Tabela 5; Primerjava prometnih nesreč na območju policijskih uprav Celje, Ljubljana in Maribor v prvem polletju leta 2007 in 2008 (Vir; <http://www.policija.si/>, 2008)

Območje	Leto	Prometne nesreče			
		št. vseh nesreč	št. nesreč s smrtnim izidom	št. nesreč s telesnimi poškodbami	št. nesreč z materialno škodo
PU Celje	2007	1.861	20	814	1.027
	2008	1.374	13	543	818
PU Ljubljana	2007	3.844	29	1.544	2.271
	2008	3.462	19	1.096	2.311
PU Maribor	2007	3.525	21	1.341	2.163
	2008	2.821	24	1.123	1.674

Iz obeh preglednic je razvidno, da je največ prometnih nesreč na območju, ki ga pokriva PULJ, sledi ji PU Maribor, bistveno manj nesreč pa je na območju PU Celje.

1.2.2.4 Povzročene prometne nesreče po policijskih postajah na območju policijskih uprav Celje, Ljubljana in Maribor ter njihove posledice

Tabela 6; Prometne nesreče po policijskih postajah, ki se pokrivajo z območjem mestne občine Maribor (Vir; <http://www.policija.si/>, 2008)

Območje		Prometne nesreče			
		vse nesreče	s smrtnim izidom	s telesnimi poškodbami	z materialno škodo
PP Maribor I	2006	1310	3	427	880
	2007	1070	4	350	716
	porast/upad (v %)	-18,3	33,3	-18,0	-18,6
PP Maribor II	2006	2627	2	936	1689
	2007	2503	3	893	1607

	porast/ upad (v %)	-4,7	50,0	-4,6	-4,9
--	--------------------------	------	------	------	------

Tabela 7; Prometne nesreče po policijskih postajah, ki se pokrivajo z območjem mestne občine Ljubljana (Vir; <http://www.policija.si/>, 2008)

Policijska postaja		Prometne nesreče			
		vse nesreče	s smrtnim izidom	s telesnimi poškodbami	z materialno škodo
PP Ljubljana Šiška	2006	1307	7	350	950
	2007	944	2	364	578
	porast/upad (v %)	-27,8	-71,4	4,0	-39,2
PP Ljubljana Bežigrad	2006	1050	3	319	728
	2007	1244	6	352	886
	porast/upad (v %)	18,5	100,0	10,3	21,7
PP Ljubljana Center	2006	684	3	238	443
	2007	666	-	286	380
	porast/upad (v %)	-2,6	-	20,2	-14,2
PP Ljubljana Moste	2006	1293	3	372	918
	2007	1360	7	456	897
	porast/upad (v %)	5,2	133,3	22,5	-2,3
PP Ljubljana Vič	2006	1256	10	496	750
	2007	1166	15	514	637
	porast/upad (v %)	-7,2	50,0	3,6	-15,1

Tabela 8; Prometne nesreče po policijskih postajah, ki se pokrivajo z območjem mestne občine Celje (Vir; <http://www.policija.si/>, 2008)

območje		Prometne nesreče			
		vse nesreče	s smrtnim izidom	s telesnimi poškodbami	z materialno škodo
PP Celje	2005	1419	7	501	911
	2006	1255	3	511	741

Tudi iz teh preglednic je razvidno, da se policijske postaje na območju PULJ bistveno več ukvarjajo s problematiko prometnih nesreč kot policijske postaje na Policijski upravi Maribor in Celje.

1.2.2.5 Prometne nesreče na območju Policijske uprave Ljubljana

V letu 2007 se je zgodilo² skupaj 4.769³ (5.321 (2006); - 10 %) prometnih nesreč. Od tega 23 (18; + 27 %) nesreč s smrtnim izidom, 1.695 (1.684; + 1 %) prometnih nesreč s telesno poškodbo in 3.052 (3.619; - 16 %) prometnih nesreč z materialno škodo.

Pri tem je 32 (18; + 77 %) oseb izgubilo življenje (ali 43 % mrtvih od skupnega števila mrtvih oseb celotne PULJ), 182 (149; + 22 %) je bilo hudo in 2.217 (2.235; - 1 %) lahko poškodovanih, brez poškodb pa je bilo v nesrečah udeleženih 6.982 (8.117; - 14 %) oseb. V letu 2007 policisti pri ogledih prometnih nesreč s smrtnim izidom niso zabeležili udeležbe otroka ali mladoletnika.

Stanje prometne varnosti v letu 2007 je bilo glede na obravnavane prometne nesreče IV. kategorije slabo, saj so policisti zabeležili kar 32 mrtvih oseb (v letu 2006 pa 18 mrtvih oseb).

Tabela 9; Ukrepi policijskih postaj na območju mesta Ljubljane glede na nekatere vzroke prometnih nesreč (Vir; <http://www.policija.si/>, 2008)

		Ukrepi zaradi nekaterih vzrokov prometnih nesreč							
		hitrost	prednost	stran/ smer	alkohol	rdeča luč	varnostni pas	čelada	nepredvidnost pešca
leto	2006	16.530	219	854	4.692	1.975	17.909	1.377	1.278
	2007	15.267	296	643	4.616	2.324	16.800	1.111	1.329

Iz preglednice je razvidno, da so zaradi znanih vzrokov povzročitev prometnih nesreč policisti policijskih postaj v MOL usmerili svoje ukrepe proti kršitvam zakonskih določb o hitrosti, prednosti, vožnji pod vplivom alkohola itd., kot je razvidno zgoraj.

Tabela 10; Najbolj pogosti vzroki prometnih nesreč na območju policijskih postaj v mestu Ljubljani (Vir; <http://www.policija.si/>, 2008)

Vzrok / leto	število nesreč	število nesreč	št. mrtvih	št. mrtvih
	2007	2006	2007	2006
premiki z vozilom	1.857	2.001	1	0
neupoštevanje prednosti	869	907	3	5
neprilagojena hitrost	720	904	13	6
neustrezna varnostna razdalja	560	697	0	1
nepravilna stran/smer vožnje	281	292	13	2
nepravilno prehitevanje	66	88	0	0
nepravilnosti pešca	55	45	0	2

Največ prometnih nesreč se je pripetilo zaradi nepravilnega premika z vozilom. Prometne nesreče s smrtnim izidom so se največkrat pripetile zaradi neprilagojene hitrosti in nepravilne strani oziroma smeri vožnje. Iz preglednice je razvidno, da se je bistveno zmanjšalo število prometnih nesreč zaradi hitrosti, vendar so bile posledice prehude (13 mrtvih oseb).

1.2.2.6 Posledice v prometnih nesrečah po mesecih in dnevih na območju Policijske uprave Ljubljana

Največ prometnih nesreč se je pripetilo marca, aprila in maja. Največ oseb je umrlo avgusta, in sicer 9 oseb v letu 2007, v letu 2006 pa aprila 5 oseb.

Po dnevih se je pripetilo največ nesreč ob petkih. Največ oseb je v letu 2007 umrlo v nedeljo (12 oseb, v letu 2006 pa v petek 3 osebe).

² V tem podatku niso zajete, prometne nesreče, ki jih policija ne obravnava (veliko je prometnih nesreč, kjer se udeleženci sami dogovorijo).

³ Podatki zajeti iz baze STAI FIO MNZ, dne 8. 1. 2008

Tabela 11; Posledice v prometnih nesrečah po vrsti udeleženca (Vir; <http://www.policija.si/>, 2008)

Vrsta udeleženca / leto		Vsi udeleženci					Povzročitelji				
		skupaj	mrtvi	hudo pošk.	lahko pošk.	brez pošk.	skupaj	mrtvi	hudo pošk.	lahko pošk.	brez pošk.
voznik OA	2006	8.163	3	34	1.127	6.999	3.824	3	25	375	3.421
	2007	7.120	14	38	1.069	6.000	3.227	11	26	356	2.834
potnik	2006	670	2	21	597	50					
	2007	660	10	31	580	39					
voznik TV	2006	589		1	29	559	388		1	13	374
	2007	520		1	31	488	332			15	317
kolesar	2006	314	4	29	229	52	146	3	14	103	26
	2007	344	5	38	237	64	168	4	18	107	39
pešec	2006	193	6	39	139	9	48	3	7	30	8
	2007	204		47	166	8	55		14	36	5
voznik BUS	2006	150			6	144	55			1	54
	2007	121			3	118	44			1	43
voznik KZM	2006	84		10	48	26	50		7	25	18
	2007	69		9	42	18	42		6	22	14
voznik MK	2006	79	3	15	43	18	30	2	4	18	6
	2007	106	2	15	63	26	53	2	9	26	16

Največkrat so bili v prometnih nesrečah udeleženi vozniki osebnih avtomobilov, ki so nesreče tudi največkrat povzročili. V prometnih nesrečah je umrlo največ udeležencev v osebnem vozilu (vozniki in potniki; skupaj 24 oseb).

V porastu so bile prometne nesreče z udeležbo pešcev in kolesarjev (mila zima). Prav tako so bile v porastu prometne nesreče z udeležbo voznikov MK.

Tabela 12; Ukrepi policije glede na nekatere vzroke prometnih nesreč (Vir; <http://www.policija.si/>, 2008)

		Ukrepi po nekaterih vzrokih							
		hitrost	prednost	stran/ smer	alkohol	rdeča luč	varnostni pas	čelada	nepredvidnost pešca
Leto	2006	16.530	219	854	4.692	1.975	17.909	1.377	1.278
	2007	15.267	296	643	4.616	2.324	16.800	1.111	1.329

Skupaj je policija na območju MOL v letu 2007 izvedla 67.644 represivnih ukrepov (76.979 ukrepov v letu 2006).

1.2.3 Ogroženost zaradi kriminalnih pojavov

1.2.3.1 Splošno o kaznivih dejanjih

Ogroženost zaradi kriminalnih pojavov je mogoče ocenjevati na podlagi statističnih in drugih podatkov, ki se nanašajo na število izvedenih kaznivih dejanj, preiskanosť kaznivih dejanj in strukturo izvedenih kaznivih dejanj. Zato so v nadaljevanju prikazani podatki o kaznivih dejanjih v Republiki Sloveniji in primerjalni podatki o številu kaznivih dejanj v mestnih občinah Celje, Ljubljana in Maribor.

Tako je bilo v Republiki Sloveniji v letu 2006 izvedenih 90.354 kaznivih dejanj in v letu 2007 88.197 kaznivih dejanj, v prvem polletju leta 2007 pa 46.452 kaznivih dejanj in 44.503 kaznivih dejanj v prvem polletju leta 2008.

1.2.3.2 Kazniva dejanja na območju PU Celje, Ljubljana in Maribor

Tabela 13; Število kaznivih dejanj na območju policijskih uprav Celje, Ljubljana in Maribor (Vir; <http://www.policija.si/>, 2008)

Policijska uprava	2006	2007
PU Celje	8.422	8.005
PU Ljubljana	46.500	45.070
PU Maribor	12.806	14.208

Iz preglednice je razvidno, da PULJ obravnava več kot enkrat več kaznivih dejanj kot PU Celje in Maribor skupaj. Takšna razmerja so razvidna tudi v naslednjih preglednicah.

Tabela 14; Število kaznivih dejanj na območju PU Celje, Ljubljana in Maribor za prvo polletje leta 2007 in 2008 (Vir; <http://www.policija.si/>, 2008)

Enota	št. kaznivih dejanj		porast/upad (v %)
	2007	2008	
PU Celje	4.192	3.957	-5,6
PU Ljubljana	23.800	22.744	-4,4
PU Maribor	7.640	6.866	-10,1

Tabela 15; Podatki o preiskanosti kaznivih dejanj in številu oziroma % kaznivih dejanj, ki jih je odkrila policija: PU Celje, Ljubljana in Maribor (Vir; <http://www.policija.si/>, 2008)

	2006			2007		
	PU CE	PU LJ	PU MB	PU CE	PU LJ	PU MB
Kazniva dejanja	8422	46500	12806		45070	14208
Preiskana kazniva dejanja	4107	14975	5434		16578	6360
Delež preiskanih kaznivih dejanj	48,8	32,2	42,4		36,8	44,8
K. d., ki jih je odkrila policija	929	2379	982		3668	1350
Delež odkritih k. d. (v %)	11,0	5,1	7,7		8,1	9,5

Iz preglednice je razvidno, da sta delež preiskanih kaznivih dejanj in delež odkritih kaznivih dejanj s strani policije bistveno nižja v Ljubljani kot v Celju in Mariboru.

Tabela 16; Število kaznivih dejanj po posameznih policijskih postajah, ki sovpadajo z območji mestnih občin Celje, Ljubljana, Maribor (Vir; <http://www.policija.si/>, 2008)

Enota	Kazniva dejanja		
			porast / upad (v %)
Območje mestne občine Celje	2005	2006	
PP Celje	3048	3415	12,0
Območje mestne občine Ljubljana	2006	2007	
PP Ljubljana Šiška	6.023	5.719	-5
PP Ljubljana Bežigrad	5.730	6.201	8,2
PP Ljubljana Center	8.191	9.103	11,1
PP Ljubljana Moste	8.233	6.842	-16,9
PP Ljubljana Vič	7.645	6.176	-19,2

Območje mestne občine Maribor	2006	2007	
PP Maribor I	2589	3473	34,1
PP Maribor II	4904	4764	-2,9
PPP Maribor	6	5	-16,7

Iz preglednice je zelo lepo razvidno, da obravnavajo posamezne PP Ljubljana Center, Moste in Vič več kaznivih dejanj kot vse PP Maribora za celotno območje Mestne občine Maribor in vse ljubljanske policijske postaje več kaznivih dejanj kot celotno mestno območje Celje.

1.2.3.3 Analiza nekaterih vrst kriminalitete

Glede na pristojnosti redarstev oziroma MR MOL smo podrobneje analizirali le kazniva dejanja zoper življenje in telo ter premoženjska kazniva dejanja, in sicer za območje Republike Slovenije ter za policijske uprave Celje, Ljubljana in Maribor.

1.2.3.3.1 Kazniva dejanja zoper življenje in telo

Število kaznivih dejanj zoper življenje in telo je razvidno iz naslednjih preglednic:

Tabela 17; Podatki o kaznivih dejanjih zoper življenje in telo za območje Republike Slovenije (Vir; <http://www.policija.si/>, 2008)

Kaznivo dejanje	št. kaznivih dejanj	
	2006	2007
umor		
dokončan	12	24
poskus	64	23
posebno huda telesna poškodba	21	19
huda telesna poškodba	245	260
lahka telesna poškodba	2165	2203
druga kazniva dejanja	210	247
Skupaj	2717	2776

Tabela 18; Podatki o kaznivih dejanjih zoper življenje in telo za območje policijskih uprav Celje, Ljubljana in Maribor (Vir; <http://www.policija.si/>, 2008)

Kaznivo dejanje	PU Celje			PU Ljubljana			PU Maribor		
	št. kaznivih dejanj		porast/ upad (v %)	št. kaznivih dejanj		porast/ upad (v %)	št. kaznivih dejanj		porast/u pad (v %)
	2006	2007		2006	2007		2006	2007	
umor									
dokončan	4	4	100,0	4	8	100	2	4	100,0
poskus	2	5	150,0	16	7	-56,3	3	6	100,0
posebno huda telesna poškodba	1	5	400,0	4	4	0	4	5	25,0
huda telesna poškodba	47	61	29,8	56	53	-5,4	40	52	30,0
lahka telesna poškodba	341	356	4,4	523	503	-3,8	547	576	5,3
druga kazniva dejanja	37	31	-16,2	75	54	-28	40	58	45,0
Skupaj	430	462	5,8	678	629	-7,2	636	701	10,2

Iz preglednice je razvidno, da pri kaznivih dejanjih zoper življenje in telo ne gre za tako velika odstopanja med PU Celje, Ljubljana in Maribor. V letu 2007 je PU Maribor obravnavala celo več kaznivih dejanj zoper življenje in telo kot PU Ljubljana.

1.2.3.3.2 Kazniva dejanja zoper premoženje

Število kaznivih dejanj zoper premoženje je razvidno iz naslednjih preglednic:

Tabela 19; Podatki o kaznivih dejanjih zoper premoženje za območje Republike Slovenije (Vir; <http://www.policija.si/>, 2008)

Vrsta kaznivega dejanja	število kaznivih dejanj	porast / upad (v %)
	2006 / 2007	
poškodovanje tuje stvari	6.844 / 6.906	0,9
tatvina – skupaj*	51.300 / 48.392	-5,7
vlom	18.107 / 17.891	-1,2
drzna tatvina	702 / 657	-6,4
tatvina motornega vozila	852 / 839	-1,5
druge tatvine	31.639 / 29.005	-8,3
rop	521 / 445	-14,6
roparska tatvina	107 / 87	-18,7
zatajitev	1.631 / 1.615	-1,0
klasična goljufija	3.081 / 3.541	14,9
požig	76 / 88	15,8
druga kazniva dejanja	1.718 / 1.532	-10,8
Skupaj	65.278 / 62.606	-4,1

* Kazniva dejanja po 211. in 212. čl. KZ

Tabela 20; Kazniva dejanja zoper premoženje v prvih polletjih leta 2007 in 2008 na območju RS (Vir; <http://www.policija.si/>, 2008)

Vrsta kaznivega dejanja	št. kaznivih dejanj		porast / upad (v %)
	2007	2008	
poškodovanje tuje stvari	3.714	3.211	-13,5
tatvina – skupaj	25.409	22.868	-10,0
vlom	9.227	7.864	-14,8
drzna tatvina	338	346	2,4
tatvina motornega vozila	488	331	-32,2
druge tatvine	15.356	14.327	-6,7
rop	294	195	-33,7
roparska tatvina	46	48	4,3
zatajitev	877	816	-7,0
klasična goljufija	1.983	1.824	-8,0
požig	50	38	-24,0
druga kazniva dejanja	866	886	2,3
Skupaj	33.239	29.886	-10,1

Tabela 21; Podatki o kaznivih dejanjih zoper premoženje za območje policijskih uprav Celje, Ljubljana in Maribor (Vir; <http://www.policija.si/>, 2008)

Vrsta kaznivega dejanja	število k.d. PU Celje		število k.d.. PU Ljubljana		število k.d. PU Maribor	
	2005	2006	2006	2007	2006	2007
poškodovanje tuje stvari	464	370	3.342	3.115	1668	1772
tatvina	2.440	2.923	30.048	28.327	6344	6659
vlom	1.914	1.565	11.284	11.252	2120	2122
drzna tatvina	65	60	350	298	108	131
tatvina motornega vozila	36	33	605	590	62	85
rop	26	30	340	263	76	89
zatajitev	219	192	711	742	244	280
roparska tatvina	3	6	68	55	12	17
klasična goljufija	355	249	1.680	1.957	573	510
požig	29	15	22	26	13	17
druga k. d. zoper premoženje	185	206	763	571	218	315
Skupaj**	5.736	5.649	19.165	18.869	5.094	5.338

Znotraj vseh obravnavanih kaznivih dejanj izstopajo tatvine (211. člen KZRS) in velike tatvine (212. člen KZRS) ter poškodovanje tuje stvari (224 člen KZRS). Omenjana kazniva dejanja pomenijo kar **80 %** vseh kaznivih dejanj na območju ljubljanskih policijskih postaj.

Pri tatvinah izstopajo:

- tatvine registrskih tablic (27 % vseh tatvin),
- tatvine goriva (11% vseh tatvin),
- tatvine koles (4 % vseh tatvin),
- tatvine denarja – iz pisarne, iz omare, žepne tatvine ... (15 % vseh tatvin),
- tatvina GSM aparatov (10 % vseh tatvin).

Pri velikih tatvinah izstopajo:

- vlomi v vozila (46 % vseh velikih tatvin),
- tatvine vozil (6 % vseh velikih tatvin),
- vlomi v hiše (8 % vseh velikih tatvin),
- vlomi v stanovanja (2 % vseh velikih tatvin).

1.2.4 Ogroženost javnih zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine

1.2.4.1 Ogroženosti javnih zgradb in objektov na območju mesta Ljubljane

Na območju MOL so javne stavbe in zgradbe, med katere v prvi vrsti sodijo zgradbe Državnega zbora, Vlade Republike Slovenije, Ustavnega sodišča, Vrhovnega sodišča, Vrhovnega državnega tožilstva, ministrstva in zgradbe drugih državnih organov, služb in organizacij. Takoj za njimi so nekateri reprezentančni objekti, kot so Vila Podrožnik ter zgradbe tujih diplomatskih in konzularnih predstavništav. Sledijo jim drugi pomembni objekti in zgradbe državnega pomena: zgradba Univerze v Ljubljani, fakultete, avtobusna in železniška postaja, sledijo zgradba MOL in UELJ ter druge zgradbe javnega sektorja oziroma ustanov posebnega pomena (Klinični center, Cankarjev dom ...). Med javne zgradbe sodijo tudi Banka Slovenije, druge banke, pošta in druge denarne ustanove.

Varovanje nekaterih naštetih javnih zgradb in objektov je urejeno s posebnimi predpisi na podlagi ustrezne varnostne ocene, nekateri objekti se obvezno varujejo na podlagi Zakona o zasebnem varovanju in Uredbe o obveznem organiziranju službe varovanja, določeni objekti pa se varujejo z najetimi zasebnimi varnostnimi službami oziroma lastnimi službami za varovanje glede na varnostno oceno in varnostna tveganja ter na podlagi varnostnega načrta.

V zvezi s tem ni bilo mogoče dobiti konkretnih podatkov, na podlagi katerih bi bilo mogoče ugotoviti stopnjo ogroženosti in varnostna tveganja, dejstvo pa je, da so ti objekti in zgradbe varovani na podlagi bolj ali manj dobre ocene ogroženosti in temu primernega načrta varovanja. Potrebno je omeniti predvsem denarne ustanove, za katere so v sodelovanju z odgovornimi v policiji oziroma z zasebnimi varnostnimi službami izdelani načrti varovanja in predvideni izvedbeni ukrepi v primeru kaznivih dejanj in drugih primerih ogrožanja njihove varnosti.

1.2.4.2 Splošno o kulturni dediščini

Kulturna dediščina so viri in dokazi človeške zgodovine in kulture, pri čemer ni pomemben njen izvor, razvoj in ohranjenost (snovna, materialna dediščina) ali status kulturne dobrine (nesnovna, nematerialna dediščina). Zaradi kulturne, znanstvene in splošnočloveške vrednosti je varstvo in ohranjanje kulturne dediščine v državnem interesu. Bistvena razlika med tradicionalnim in sodobnim varstvom dediščine je v razumevanju, komu varstvo služi.

Tradicionalno varstvo kulturne dediščine temelji predvsem na prepričanju, da je njen cilj fizična zaščita posameznih kulturnih spomenikov pred propadanjem in pred spremembami, z varnostnega vidika pa pred poškodovanjem in pred drugimi poskusi ogrožanja.

1.2.4.3 Konkretna ogroženost zgradb in objektov kulturne dediščine v Mestni občini Ljubljana

V MOL je izredno veliko zgradb, objektov, spomenikov, arheoloških spomenikov, parkov, poti, trgov in drugih območij ter prostorov, ki imajo status naravne in kulturne dediščine. V MOL ureja status naravne in kulturne dediščine več kot 70 različnih odlokov, sklepov in drugih aktov.

Pri pregledovanju problematike v zvezi z varstvom in varovanjem kulturne dediščine je bilo ugotovljeno, da v zadnjih letih to področje z varnostnega vidika ni bilo posebej ogroženo.

1.2.4.4 Ogroženost hrambe arhivskega gradiva in predmetov kulturne dediščine

Ogroženost hrambe arhivskega gradiva in predmetov kulturne dediščine se v bistvu predpostavlja, saj Zakon o zasebnem varovanju v 59. členu določa, da morajo gospodarske družbe, samostojni podjetniki posamezniki, zavodi, državni organi in organizacije, ki hranijo arhivsko gradivo in predmete kulturne dediščine, **obvezno organizirati službo varovanja** v skladu s tem zakonom.

To varovanje lahko naštetih subjekti zagotovijo tako, da organizirajo lastno službo za varovanje ali pa lahko varovanje s pogodbo prenesejo na zasebno varnostno službo, ki ima ustrezno licenco.

1.2.5 Ključne ugotovitve

Glede na prikazano oceno varnostnih razmer in identificiranje varnostnih potreb je potreba po obvladovanju tega področja zelo velika. Razreševanje problematike kriminalitete, javnega reda in miru in varnosti v cestnem prometu ter drugih obravnavanih področjih terja vrsto oblik skupnega dela policije, redarske službe in drugih dejavnikov v občini, ki lahko prispevajo k

varnosti. V tej zvezi je potrebno tesno sodelovanje s policijo, zasebnimi varnostnimi službami, inšpekcijskimi službami ter občinskim Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu MOL.

MR MOL mora na območju MOL delovati okrepljeno, čas dela pa je potrebno prilagajati potrebam varnosti. Podatki kažejo, da je nujno potrebno povečati obseg dela obstoječim redarjem, povečati nadzor nad njihovim delom in s tem zagotoviti njihovo navzočnost in delovanje v skladu z veljavno zakonodajo ter pričakovanji občanov in delodajalcev.

Ob tem pa je potrebno za učinkovito zagotavljanje javne varnosti in javnega reda na območju MOL:

- poskrbeti za popolnitev obstoječe sistemizacije delovnih mest MR MOL
- in s tem zagotoviti navzočnost redarjev na območju celotne MOL.

Popolnitev in povečanje sistemizacije je v interesu prebivalcev MOL, njenih obiskovalcev, turistov ter zaposlenih na območju MOL. Tako bi lahko MR MOL bistveno bolje delovalo preventivno in lažje delovalo v smeri v skupnost usmerjenega »policijskega« - varnostnega delovanja (*community policing*) ter s tem dejansko prispevalo k izboljšanju varnosti in tudi k povečanju občutka varnosti, ki je še kako pomemben za uresničitev strateškega cilja OPV MOL, to je dviga kakovosti življenja in dela meščanov-občanov ter dvig stopnje varnosti na območju MOL.

1.3. IDENTIFICIRANJE IN OBVLADOVANJE VARNOSTNIH TVEGANJ

Za identificiranje in obvladovanje varnostnih tveganj so bila obravnavana varnostna tveganja na področju varnosti cestnega prometa, varnosti občinskih javnih poti ter rekreacijskih in drugih površin, na področju zagotavljanja javnega reda in miru, na področju preprečevanja kriminalnih dejanj, na področju zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter naravne in kulturne dediščine, na področju javnih shodov in prireditev ter na področju varstva okolja.

1.3.1 Varnostna tveganja na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa

V okviru varnostnih tveganj pri zagotavljanju varnosti cestnega prometa poteka nadzorovanje varnega in neoviranega cestnega prometa v naseljih ter varovanje cest in okolja v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselja, prav tako pa tudi skrb za varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah. Ker je mesto Ljubljana strjeno naselje, v tem poglavju skupaj obravnavamo ogroženost cestnega prometa v naselju in zunaj naselja ter na drugih poteh in javnih površinah.

1.3.1.1 Prometna varnost

Za najbolj obremenjene ceste na območju MOL lahko štejemo vse vpadnice v mesto Ljubljana (Zaloška, Dunajska, Celovška, Tržaška in Dolenjska cesta). Zaradi večjega prometa se na teh cestah pojavlja tudi večje število kršitev ter večje število prometnih nesreč.

V letu 2008 se je poleg na vpadnicah stanje prometne varnosti poslabšalo še na obvozni cesti, ki tako pomeni večje varnostno tveganje. V mestu Ljubljani so s stališča varnosti bolj ali manj tudi problematična vsa križišča, kjer promet urejajo semaforji, saj je vožnja v rdečo luč predvsem ob prometnih konicah ena najbolj množičnih kršitev.

Pri tem je 32 (18; + 77 %) oseb izgubilo življenje (ali 43 % mrtvih od skupnega števila mrtvih oseb celotne PULJ), 182 (149; + 22 %) jih je bilo hudo in 2.217 (2.235; - 1 %) lahko poškodovanih, brez poškodb pa je bilo v nesrečah udeleženi 6.982 (8.117; - 14 %) oseb.

Tako je bilo stanje prometne varnosti v letu 2007 glede na obravnavane prometne nesreče izredno slabo, saj so policisti zabeležili kar 32 mrtvih oseb (v letu 2006 pa 18 mrtvih oseb). Prav tako je bilo več oseb hudo telesno poškodovanih.

1.3.1.2 Mirujoči promet

Na področju mirujočega prometa je najbolj problematičen center mesta Ljubljane, poleg tega pa se vse več težav glede mirujočega prometa kaže tudi na obrobju samega centra mesta, saj vozniki iščejo parkirna mesta čim bližje središču. Tu se kot najbolj problematična pojavljajo naslednja območja: Rožna dolina, Mirje, Krakovo, Trnovo, Poljane, Vodmat in Župančičeva jama.

Nepravilnemu parkiranju pa smo zaradi pomanjkanja parkirnih prostorov priča tudi v spalnih naseljih (npr. Štepanjsko naselje, Fužine, Jarše, BS3, Savsko naselje, Bratovževa ploščad ...), kjer stanovalci parkirajo na zelenicah, pločnikih in intervencijskih poteh.

Tabela 22; Izvedeni ukrepi glede na kraj prekrška v letih 2006 in 2007 (Vir; MR MOL, 2008)

KRAJ PREKRŠKA (ulica, trg ...)	LETO (izvedeni ukrepi)	
	2006	2007
Ambrožev trg	159	1340
Celovška cesta	786	576
Cesta 27. aprila	128	196
Cimpermanova ulica	116	118
Čufarjeva ulica	1019	603
Dunajska cesta	638	1005
Einspielerjeva ulica	347	247
Eiprova ulica	180	109
Finžgarjeva ulica	273	506
Grablovičeva ulica	311	152
Grudnovno nabrežje	102	220
Jakčeva ulica	373	259
Jamova cesta	362	240
Kardeljeva ploščad	255	365
Kolodvorska ulica	1255	1173
Kongresni trg	742	847
Kurilniška	210	447
Linhartova cesta	752	409
Mirje	1152	947
Njegoševa cesta	442	671
Poljanski nasip, Kapitelj	671	575
Vilharjeva cesta	614	430
Zvonarska ulica	555	862
Železna cesta	268	444

1.3.2 Varnostna tveganja na področju zagotavljanja javnega reda in miru

Glede na pristojnosti MR MOL v okviru varnostnega tveganja na področju zagotavljanja javnega reda in miru obravnavamo varnostna tveganja v zvezi s **kršitvami predpisov o varstvu javnega reda in miru, javnih zbiranjih, varstva okolja ter nekaterih drugih predpisov**, ki določajo prekrške.

Kot varnostno ogrožena območja za zagotavljanje javnega reda in miru, zagotavljanja varnosti na področju javnih zbiranj (javne prireditve in javni shodi) in varstva okolja so izpostavljena predvsem naslednja območja:

- ožji center mesta Ljubljana s parki in nočnimi lokali, kjer se v poletnem času in zlasti med vikendi zbira večje število mladostnikov (Stara Ljubljana, Slovenska cesta, Kongresni trg, Ajdovščina, Argentinski park, Trg OF z avtobusno in železniško postajo, Metelkova),
- park Tivoli s halo Tivoli, in sicer predvsem v času javnih prireditev (koncerti, športne prireditve idr.), kjer se zbere večje število obiskovalcev,
- park Tivoli, predvsem z vandalizmom in kršitvami Uredbe o prepovedi vožnje z vozili v naravnem okolju,
- v Šiški območje Celovške in Litostrojske ceste z nočnimi lokali (Klub 12, En pub, Lepa žoga, Franci na balanci idr.),
- v času športnih prireditev stadion ŽAK z neposredno okolico,
- v Mostah BTC z nakupovalnimi in zabavišnimi centri,
- v času prireditev športni park Kodeljevo,
- na Viču območje Tržaške ceste z nočnimi lokali (Venera), okolica TPC Murgle in Trnovo in ob nedeljah območje avtosejma,
- s področja varstva okolja in tujcev območje južnega ringa (Azilni dom, Rakova jelša, Cesta dveh cesarjev ...),
- za Bežigradom območje soseske BS3 in Savsko naselje,
- območje Župančičeve jame z lokali ter območje Žal in Koželjeve.

Iz ocene varnostnih razmer in varnostnih tveganj na področju javnega reda in miru in na podlagi primerjave našete problematike z območjem Mestne občine Celje in Maribor je mogoče ugotoviti, da je v MOL bistveno več kršitev javnega reda in miru ter drugih tovrstnih prekrškov. MR MOL mora s svojimi redarji, v skladu s sprejetim Občinskim programom varnosti, dosledno izvajati predvsem naloge, opredeljene v poglavju *Vrste in obseg nalog MR MOL*.

1.3.3 Varnostna tveganja na področju preprečevanja kriminalnih dejanj

1.3.3.1 Splošno o varnostnih tveganjih

Pri pregledu krajevne gostitve storjenih kaznivih dejanj je ugotovljeno, da je največ storjenih kaznivih dejanj v gosto naseljenih območjih stanovanjskih naselij, na večjih neosvetljenih parkiriščih, v okolici osnovnih in srednjih šol ter v okolici športno-rekreacijskih centrov (park Tivoli, centralni ljubljanski stadion, športni park Ilirija).

Območja, na katerih beležimo povečano problematiko tatvin motornih vozil, so:

- naselje Nove Jarše,
- naselje Nove Fužine,
- Štepanjsko naselje,
- parkirišče Dravlje ob avtocesti,
- naselje na Tbilisijski ulici in
- naselje BS3.

Območja, na katerih beležimo povečano problematiko vlomov v vozila, so:

- parkirišče pred halo Tivoli,
- parkirišča okoli športnega parka Ilirija v Šiški,
- parkirišča v naselju BS3,
- parkirišča okoli avtobusne in železniške postaje,
- parkirišča v okolici Kliničnega centra in drugih bolnišnic,
- parkirišča BTC središča,
- parkirišča v okolici Študentskega doma v Rožni dolini in
- parkirišča v okolici centra Interspara na Viču.

Območje, na katerih je več uličnih kaznivih dejanj, je območje strogega mestnega središča med Kongresnim, Prešernovim trgom, železniško postajo in Poljanskim nasipom.

1.3.3.2 Tatvine motornih vozil

Največ tatvin motornih vozil je bilo storjenih na območju PP Ljubljana Moste, in sicer v četrtek in petek, le nekaj manj v sredo, torek in ponedeljek. Ob koncu tedna (sobota in nedelja) je bilo storjenih manj tatvin motornih vozil.

Med delavniki je trend kaznivih dejanj zelo podoben, pada le ob koncu tedna. Največ tatvin je bilo storjenih med 18. in 24. uro.

1.3.3.3 Vlomi v vozila

Največ vlomov v vozila je bilo storjenih na območju PP Ljubljana Bežigrad, in sicer največ v ponedeljek, najmanj pa v nedeljo. Trend vlomov v vozila je enakomerno porazdeljen čez vse dni v tednu in večjih odstopanj ni mogoče zaznati. Največ vlomov je bilo storjenih v večernem in pozno popoldanskem času.

1.3.3.4 Ulična kazniva dejanja

V to skupino kaznivih dejanj sodijo ropi, roparske tatvine, nasilništvo, drzne tatvine, izsiljevanja ipd. Največ je bilo storjenih na območju PP Ljubljana Center. Na območju drugih ljubljanskih policijskih postaj je bilo storjenih približno enako število uličnih kaznivih dejanj, vendar manj kot na PP Ljubljana Center. Na območju PP Ljubljana Center je bilo storjenih 58 % vseh uličnih kaznivih dejanj na območju MOL.

Največ uličnih kaznivih dejanj je bilo storjenih ob koncu tedna, in sicer v četrtek in v petek, najmanj pa v nedeljo. Največ tovrstnih dejanj je bilo storjenih v popoldanskem in večernem času.

Območje, na katerem beležimo povečano problematiko uličnih kaznivih dejanj, je območje strogega mestnega središča med Kongresnim in Prešernovim trgom ter železniško postajo in Poljanskim nasipom.

1.3.4 Varnostna tveganja na področju zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter naravne in kulturne dediščine v Mestni občini Ljubljana

1.3.4.1 Varnostna tveganja na področju zagotavljanja varnosti javnega premoženja

Glede na oceno stanja in analizo ogroženosti na področju zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter naravne in kulturne dediščine je potrebno upoštevati celovito analizo in oceno ogroženosti in varnostna tveganja. Tak pristop je nujen, saj se lahko ogroža varnost javnega premoženja (tudi naravne in kulturne dediščine) s kaznivimi dejanji, prometnimi nesrečami, prekrški in drugimi kaznivimi ravnanji, pa tudi z nenaklepnimi ravnanji, s katerimi se lahko poškoduje oziroma uniči javno premoženje.

Prav zaradi tega morajo redarji MR MOL skrbeti za varnost javnega premoženja pri opravljanju vseh nalog, za katere je pristojen in v skladu z 11. poglavjem tega OPV MOL, v katerem so določene vrste in obseg nalog redarja MR MOL.

1.3.4.2 Varnostna tveganja na področju zagotavljanja varnosti kulturne dediščine

Enako velja tudi pri izvajanju nalog zagotavljanja varnosti objektov in zgradb kulturne dediščine. Pri tem pa velja posebnost, da morajo gospodarske družbe, samostojni podjetniki

posamezniki, zavodi, državni organi in organizacije, ki hranijo arhivsko gradivo in predmete kulturne dediščine, obvezno organizirati službo varovanja in v skladu z Uredbo o obveznem organiziranju službe varovanja (Uradni list RS, št. 43/08) varovanje uskladiti z navedeno uredbo, ki je bila sprejeta 5. 5. 2008.

V MOL morajo organizirati nadzorno službo za naslednje objekte:

- Arhiv Republike Slovenije, Zvezdarska 1,
- Moderna galerija, Tomšičeva 14,
- Muzej novejšje zgodovine Slovenije, Celovška 23,
- Narodna galerija, Puharjeva 9,
- Narodni muzej Slovenije, Prešernova 20,
- Prirodoslovni muzej Slovenije, Prešernova 20,
- Slovenski etnografski muzej, Metelkova 2,
- Slovenski gledališki muzej, Mestni trg 17,
- Tehniški muzej Slovenije, Parmova 33 in
- Zgodovinski arhiv Ljubljana, Mestni trg 27.

Glede na to, da je varovanje naravne in kulturne dediščine ena izmed nalog občinskih redarjev, je dolžnost redarjev MR MOL, da tem stavbam posvečajo še večjo skrb in da pri izvajanju te naloge sodelujejo s policijo, pristojnimi inšpekcijami in zasebnimi varnostnimi službami, ki skrbijo za varnost navedenih zgradb oziroma objektov.

1.4. SKLEPNE MISLI IN OPREDELITEV VARNOSTNIH POTREB MESTNE OBČINE LJUBLJANE

Glede na identificiranje varnostnih potreb in izhajajoč iz ocene varnostnih razmer, je potreba po obvladovanju varnostnih tveganj zelo velika. Razreševanje varnostnih tveganj na področju kriminalitete, javnega reda in miru ter varnosti v cestnem prometu in drugih obravnavanih področjih terja vrsto oblik skupnega dela policije, MR MOL in drugih dejavnikov v MOL, ki lahko prispevajo k varnosti. V tej zvezi je potrebno tesno sodelovanje s predstavniki policije, varnostnih in zasebnih varnostnih služb, inšpekcijskih služb ter občinskega Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu MOL.

V okviru identificiranja in obvladovanja varnostnih tveganj so nakazani tudi načini obvladovanja varnostnih tveganj s strani MR MOL, hkrati pa so opredeljene tudi varnostne potrebe MOL, izhajajoče iz ocene varnostnih razmer oziroma analize in ocene ogroženosti ter varnostnih tveganj.

2. AKT O SISTEMIZACIJI IN ORGANIZACIJI MESTNEGA REDARSTVA MOL

V okviru te priloge so zajeti le tisti členi, ki se nanašajo na notranjo organizacijo in sistemizacijo Mestnega redarstva Mestne občine Ljubljana.

Na podlagi 50. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 100/05 – UPB1, 21/06 – odl. US in 14/07 – ZSPDPO), 40. člena Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 32/06 – UPB2 in 33/07), Uredbe o notranji organizaciji, sistemizaciji, delovnih mestih in nazivih v organih javne uprave in v pravosodnih organih (Uradni list RS, št. 58/03, 81/03, 109/03, 43/04, 58/04, 35/05, 60/05, 72/05, 112/05, 49/06, 140/06 in 9/07), četrte alineje 51. člena Statuta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 26/01, 28/01 in 42/07) ter drugega odstavka 6. člena Odloka o organizaciji in delovnem področju Mestne uprave Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 51/07) izdajam

P R A V I L N I K
O NOTRANJI ORGANIZACIJI IN SISTEMIZACIJI DELOVNIH MEST
V MESTNI UPRAVI MESTNE OBČINE LJUBLJANA

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta pravilnik določa:

1. notranjo organizacijo organov Mestne uprave Mestne občine Ljubljana (v nadaljevanju: MOL), njihova delovna področja, način vodenja organov Mestne uprave MOL ter njihovih notranjih organizacijskih enot, naloge, pooblastila in odgovornosti predstojnikov organov mestne uprave ter vodij notranjih organizacijskih enot, način sodelovanja z drugimi organi in institucijami, varstvo pri delu in
2. sistemizacijo delovnih mest, s katero so določeni podatki posameznih delovnih mest ter število in vrsta uradniških in strokovno-tehničnih delovnih mest po organih mestne uprave ter organizacijskih enotah znotraj organov, delovna mesta z nalogami, ki niso primerna za nekatere kategorije delavcev, poskusno delo in predhodni preizkus usposobljenosti, odpovedni rok ter izobraževanje javnih uslužbencev.

2. člen

V pravilniku uporabljeni izrazi, zapisani v moški spolni slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za moške in ženske.

II. NOTRANJA ORGANIZACIJA ORGANOV MESTNE UPRAVE
IN PODROČJA DELA

3. člen

Število organov mestne uprave, njihove nazive ter delovno področje določa Odlok o organizaciji in delovnem področju Mestne uprave Mestne občine Ljubljana.

Organi mestne uprave so službe, oddelki in prekrškovna organa.

Službe so: Kabinet župana, Služba za razvojne projekte in investicije, Služba za javna naročila, Služba za pravne zadeve, Služba za lokalno samoupravo, Sekretariat Mestne uprave in Služba za organiziranje dela Mestnega sveta.

Oddelki so: Oddelek za finance in računovodstvo, Oddelek za ravnanje z nepremičninami, Oddelek za urejanje prostora, Oddelek za varstvo okolja, Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet, Oddelek za predšolsko vzgojo in izobraževanje, Oddelek za šport, Oddelek za kulturo, Oddelek za zdravje in socialno varstvo in Oddelek za zaščito, reševanje in civilno obrambo.

Prekrškovna organa sta: Inšpektorat in Mestno redarstvo.

Naloge notranjega revidiranja in svetovanja opravlja Služba za notranjo revizijo.

21. člen

V Mestnem redarstvu je sistemiziranih **55** delovnih mest. Delovna mesta so organizirana v dveh organizacijskih enotah, **5** delovnih mest pa so samostojni izvajalci.

Organizacijski enoti sta:

- Odsek za prekrškovni postopek **6** delovnih mest
- Odsek za redarstvo **44** delovnih mest.

Delovno področje Mestnega redarstva:

Odsek za prekrškovni postopek:

- vodi prekrškovni postopek v skladu z zakonom,
- vodi predpisane evidence o izrečenih ukrepih in v zvezi s prekrškovnim postopkom.

Odsek za redarstvo:

- zagotavlja pripravo programa varnosti MOL,
- nadzoruje varen in neoviran cestni promet v naseljih,
- varuje ceste in okolje,
- skrbi za varnost na javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- varuje javno premoženje, naravno in kulturno dediščino,
- vzdržuje javni red in mir,
- vodi prekrškovni postopek v skladu z zakonom,
- vodi predpisane evidence o izrečenih ukrepih in v zvezi s prekrškovnim postopkom,
- opravlja nadzor nad izvajanjem predpisov MOL in drugih aktov, s katerimi MOL ureja zadeve iz svoje pristojnosti.

22. člen

Organi mestne uprave poleg teh nalog opravljajo tudi druge posamične in skupne naloge, zlasti pa:

- spremljajo zakonodajo, pripravljajo in sodelujejo pri pripravi odlokov in drugih splošnih aktov s svojega delovnega področja ter pripravljajo njihova prečiščena besedila,
- spremljajo stanje na svojih delovnih področjih in predlagajo ustrezne ukrepe,
- pripravljajo predloge razvojnih in drugih programov ter finančnih načrtov in skrbijo za izvajanje sprejetih programov in načrtov,
- opravljajo nadzor nad izvajanjem proračunsko financiranih dejavnosti s svojega delovnega področja ter pripravljajo poročila,
- dajejo navodila posrednim uporabnikom proračunskih sredstev za zagotavljanje namenske uporabe proračunskih sredstev in za gospodarno uporabo stvarnega premoženja MOL,
- načrtujejo investicije in upravljajo s premoženjem MOL, razen tistih nalog, za katere so pristojni drugi organi mestne uprave, ter opravljajo nadzor nad upravljanjem premoženja MOL s svojega delovnega področja, ki je preneseno v upravljanje drugim upravljavcem,
- zagotavljajo izvajanje raziskav,
- izvajajo naročanje blaga, storitev in gradenj pod vrednostjo, za katero je z zakonom predpisan postopek,
- vodijo evidence, določene z zakoni, podzakonskimi predpisi in predpisi MOL,
- sodelujejo s četrtnimi skupnostmi,
- sodelujejo pri pripravi gradiv za postopke pred sodišči in drugimi organi,

- sodelujejo pri mednarodnih in medmestnih projektih,
- sodelujejo pri organizaciji prireditel v MOL,
- vodijo zbirke informacij javnega značaja s svojega delovnega področja,
- opravljajo druge naloge, ki jim jih v skladu z zakonom in drugimi akti naložijo župan, podžupan ali direktor mestne uprave.

III. VODENJE, POOBLASTILA IN ODGOVORNOSTI

24. člen

Predstojnik mestne uprave je župan, delo mestne uprave pa vodi direktor mestne uprave.

Oddelek vodi načelnik oddelka, inšpektorat vodi glavni inšpektor, službo vodi direktor, Mestno redarstvo in Službo za notranjo revizijo vodi vodja (v nadaljevanju: predstojnik organa mestne uprave).

Posamezna področja dela, ki so organizirana v organih mestne uprave kot organizacijske enote, ter posamezna področja dela, ki so organizirana kot organizacijske enote znotraj organizacijskih enot v organu mestne uprave, vodijo vodje teh organizacijskih enot.

Direktor mestne uprave, predstojniki organov mestne uprave in vodje organizacijskih enot opravljajo svoje delo na uradniškem delovnem mestu na položaju.

25. člen

Direktorja mestne uprave v času odsotnosti nadomešča predstojnik organa, ki ga za to pooblasti župan.

Predstojnika organa v času njegove odsotnosti nadomešča uradnik, ki ga za to pooblasti župan.

26. člen

Da se zagotovi nemoteno in učinkovito delo na posameznih področjih dela mestne uprave, župan oziroma direktor mestne uprave s posebnim pooblastilom pooblasti za vodenje delovnih področij ter odločanje v konkretnih upravnih zadevah tudi druge uradnike v mestni upravi.

27. člen

Delovna mesta samostojnih izvajalcev, ki so sistemizirana zunaj organizacijskih enot v organu mestne uprave, so neposredno vezana na predstojnika organa.

28. člen

Predstojnik organa ima pri svojem delu naslednja pooblastila:

- vodi organ mestne uprave;
- načrtuje, organizira, usmerja in nadzoruje opravljanje dela v organu mestne uprave;
- odreja naloge posameznim organizacijskim enotam v organu mestne uprave;
- odgovarja za usklajeno delo med organizacijskimi enotami v organu mestne uprave;
- koordinira delo z drugimi organi mestne uprave;
- odloča o zadevah z delovnega področja organa mestne uprave kot to določa posebno pooblastilo župana oziroma direktorja mestne uprave;
- izvaja naloge s področja upravljanja s človeškimi viri, ki se nanašajo na javne uslužbence v organu;
- opravlja druge naloge po pooblastilu župana oziroma direktorja mestne uprave.

Za svoje delo in delo organa je neposredno odgovoren županu in direktorju mestne uprave.

29. člen

Vodje organizacijskih enot znotraj organov mestne uprave imajo pri vodenju organizacijskih enot naslednja pooblastila in odgovornosti:

- organizirajo delo in vodijo organizacijske enote;
- odgovarjajo za pravočasno in strokovno opravljanje nalog na svojem delovnem področju;
- tekoče seznanjajo predstojnika organa o stanju na svojem delovnem področju;
- odgovarjajo za zaščito podatkov, ki so poslovna tajnost, ter varstvo osebnih podatkov;
- skrbijo za tekoče strokovno izpopolnjevanje uslužbencev;
- opravljajo najzahtevnejše naloge s področja dela organizacijske enote;
- odločajo o zadevah z delovnega področja organizacijske enote, kot to določa posebno pooblastilo župana oziroma direktorja mestne uprave.

Za svoje delo in delo organizacijske enote so vodje organizacijskih enot odgovorni predstojniku organa.

IV. SISTEMIZACIJA DELOVNIH MEST

39. člen

V sistemizaciji delovnih mest, ki je sestavni del tega pravilnika, so pri posameznih delovnih mestih navedeni naslednji podatki: poimenovanje delovnega mesta, opis nalog, stopnja naziva in naziv, v katerem se lahko delo opravlja (uradniška delovna mesta), plačna skupina in podskupina, tarifni razred, pogoji za opravljanje dela na delovnem mestu glede izobrazbe in smeri, delovnih izkušenj in drugi pogoji za zasedbo delovnih mest, funkcionalna in specialna znanja oziroma posebne sposobnosti, dodatki k osnovni plači, oznaka skupine, v katero spada delovno mesto glede na oceno tveganja skladno z zakonom, ki ureja varstvo in zdravje pri delu, pooblastilo za dostop do tajnih podatkov in ali se delo opravlja s krajšim delovnim časom od polnega delovnega časa.

V sistemizaciji delovnih mest sta določena število in vrsta uradniških in strokovno tehničnih delovnih mest po organizacijskih enotah.

V. DEŽURSTVO IN STALNA PRIPRAVLJENOST ZA DELO

51. člen

Zaradi posebne narave dela, ki narekuje nepretrgano delo oziroma stalno pripravljenost za delo skozi vse leto, se uvede dežurstvo oziroma stalna pripravljenost za delo v Kabinetu župana, v Inšpektoratu, v Mestnem redarstvu in v Oddelku za zaščito, reševanje in civilno obrambo.

53. člen

Trajanje dežurstva, čas stalne pripravljenosti za delo in druga s tem povezana vprašanja se določijo s posebnim sklepom, ki ga izda župan glede na naravo delovnih nalog.

Delo v dežurstvu se razporedi v redni delovni čas ali se upošteva kot delo prek polnega delovnega časa v skladu z omejitvami, ki jih določa zakon.

Ž u p a n
Mestne občine Ljubljana
Zoran Janković

SISTEMIZACIJA DELOVNIH MEST IN ORGANOGRAM V MESTNEM REDARSTVU MESTNE OBČINE LJUBLJANA

1. Samostojni izvajalci (5 delovnih mest)

Število delovnih mest	Naziv delovnega mesta
1	sekretar – vodja mestnega redarstva
1	poslovni sekretar
1	referent
1	administrator
1	finančnik

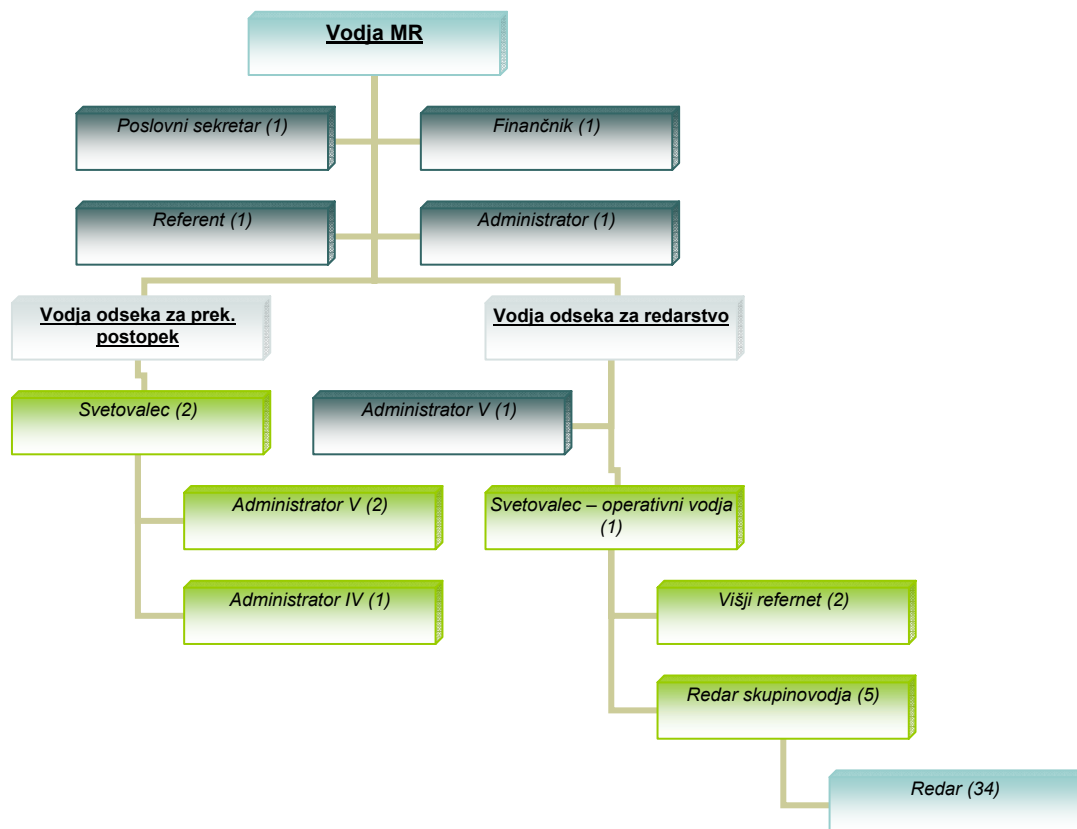
1	svetovalec
2	višji referent – vodja izmene
5	občinski redar - skupinovodja
34	občinski redar
1	administrator V

2. Odsek za prekrškovni postopek (6 delovnih mest)

Število delovnih mest	Naziv delovnega mesta
1	višji svetovalec – vodja odseka
2	svetovalec
2	administrator V.
1	administrator IV.

3. Odsek za redarstvo (44 delovnih mest)

Število delovnih mest	Naziv delovnega mesta
1	višji svetovalec – vodja odseka

3. PROGRAM STROKOVNEGA USPOSABLJANJA IN IZPOPOLNJEVANJA OBČINSKIH REDARJEV

Redarji se usposablajo v okviru načrta izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja javnih uslužbencev MU MOL.

3.1 NAČRT IZOBRAŽEVANJA, USPOSABLJANJA IN IZPOPOLNJEVANJA JAVNIH USLUŽBENCEV MESTNE UPRAVE MESTNE OBČINE LJUBLJANA

Na podlagi tretjega odstavka 103. člena Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07-uradno prečiščeno besedilo in 65/08) izdajam

NAČRT IZOBRAŽEVANJA, USPOSABLJANJA IN IZPOPOLNJEVANJA JAVNIH USLUŽBENCEV MESTNE UPRAVE MESTNE OBČINE LJUBLJANA V LETU 2008

Javni uslužbenci imajo na podlagi 102. člena Zakona o javnih uslužbencih pravico in dolžnost, da se usposablajo na delovnem mestu in izpopolnjujejo svoje strokovno znanje v skladu s potrebami dela in z namenom, da ohranijo zaposlitev, zaradi napredovanja in kariernega razvoja.

O napotitvah na izobraževanje odloča direktor Mestne uprave Mestne občine Ljubljana, stroški izvedbe bremenijo Mestno občino Ljubljana (v nadaljevanju: MOL). Izobraževanje izvajajo zunanji izvajalci v svojih prostorih oz. prostorih, ki jih zagotovi MOL. Ta načrt izobraževanja določa vsebine izobraževanja ter višino sredstev, namenjeno njihovem izvajanju v letu 2008.

A. FORMALNO IZOBRAŽEVANJE

V preteklih letih so bili v MOL na podlagi izobraževalne strategije usmerjeni v študij ob delu predvsem tisti zaposleni v mestni upravi, katerih dejanska izobrazba je odstopala od zahtevane za zasedbo delovnega mesta, s čimer se je že in se še izboljšuje izobrazbena struktura. V letu 2008 bomo tako omogočili nadaljevanje izobraževanja za pridobitev javno veljavne izobrazbe še 3 javnim uslužbencem mestne uprave, ki so se v prejšnjih letih vključili v različne študijske programe, preostalih 16 pa si pridobiva višjo izobrazbo od zahtevane za delovno mesto, ki ga zasedajo. S tem jim bo dana možnost za napredovanje ali premestitev. Zaradi vedno večjega števila ustreznih kandidatov, ki se odzivajo na razpisane javne in interne natečaje, v mestno upravo lažje pridobimo primeren kader. Zato bo v letošnjem letu večji delež sredstev namenjen usposabljanju in izpopolnjevanju, to je neformalnemu izobraževanju. Na podlagi internega natečaja v letu 2008 bomo omogočili financiranje študija 1 javnemu uslužbencu oz. javni uslužbenki, ki bo v študijskem letu 2008/2009 pričel/a oz. nadaljeval/a z izobraževanjem na dodiplomskem visokošolskem strokovnem študijskem programu, smer ekonomija, saj je to področje z vidika poznavanja pristojnosti mestne uprave in javnih nalog izredno pomembno. Zaradi pridobitve specializiranih in mednarodno primerljivih znanj s področja računovodstva in zahtev v sistemizaciji delovnih mest v Oddelku za finance in računovodstvo bomo razpisali financiranje izobraževanja za pridobitev certifikata preizkušeni računovodja javnih financ. Pri financiranju dodatnega izobraževanja bomo torej prednostno upoštevali izobraževanje, ki je neposredno povezano s potrebami delovnega procesa. Zato bomo razpisali tudi financiranje izobraževanja za pridobitev naziva preizkušeni državni notranji revizor. S tem želimo javne uslužbenke razporediti na zahtevnejše naloge ter jih obenem tudi motivirati k osebnemu razvoju. Navedeni izobraževalni programi bodo razpisani v internem natečaju, ki bo objavljen na intranetu ter oglasnih deskah MOL. Kandidirajo lahko uradniki in strokovno-tehnični uslužbenci iz mestne

uprave MOL. V internem natečaju bodo opredeljeni kriteriji in merila za izbor kandidatov ter rok, v katerem bodo obveščeni o izbiri.

Cilj formalnega izobraževanja je pridobitev potrjenih izobraževalnih rezultatov, kot so dosežena stopnja izobrazbe tistih javnih uslužbencev mestne uprave, ki s svojo dejansko izobrazbo odstopajo od zahtevane za delovno mesto, ki ga zasedajo. Tako bo izboljšana tudi izobrazbena struktura zaposlenih v mestni upravi MOL. Po drugi strani pa želimo omogočiti financiranje tistim perspektivnim kadrom v mestni upravi, ki se odločajo za dodatno izobraževanje v tistih študijskih programih, katerih vsebina je neposredno povezana s potrebami upravnega in strokovnega dela.

B. NEFORMALNO IZOBRAŽEVANJE

V različnih oblikah neformalnega izobraževanja (seminarji, tečaji, posveti, delavnice, simpoziji, konference ...) se bo v letu 2008 izmenjalo več kot 600 javnih uslužbencev mestne uprave (številka presega število vseh zaposlenih v mestni upravi MOL, saj je všteta večkratna udeležba nekaterih uradnikov in strokovno-tehničnih uslužbencev). Podrobnejši pregled je prikazan v TABELI ŠT. 2.

B. 1 Strokovni izpiti, preizkusi znanj

Obveznost napotitve in financiranja strokovnih izpitov in preizkusov znanj je opredeljena v uslužbenski zakonodaji. Uradnikom, ki morajo v skladu s 193. členom Zakona o javnih uslužbencih še opraviti strokovni izpit za imenovanje v naziv, ter za druge novozaposlene v mestni upravi MOL, ki ga morajo opraviti v enem letu od sklenitve delovnega razmerja (89. člen), bomo v letu 2008 omogočili 5-dnevno usposabljanje in opravljanje strokovnega izpita (slednje velja tudi za pripravnike). Glede na spremembe Zakona o javnih uslužbencih je pričakovati ukinitvev opravljanja strokovnih izpitov in zgolj obveznost napotitve na večdnevni seminar. Na podlagi Uredbe o vrsti izobrazbe, strokovnem usposabljanju in preizkusu znanja za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku bodo na 20-urno usposabljanje in preizkus napoteni javni uslužbenci, ki so na novo zaposleni v mestni upravi in opravljajo naloge po predpisih o prekrških. Zaradi reorganizacije Upravne akademije bodo od jeseni dalje tovrstne preizkuse izvajali izbrani koncesionariji. Strokovni izpit iz upravnega postopka bodo po 2-dnevni pripravi opravljali uradniki, ki jim je to pogoj za pridobitev pooblastila in opravljanje dejanj v upravnem postopku. Po določbah Zakona o občinskem redarstvu je v letu 2008 predvideno tudi 370-urno strokovno usposabljanje in preizkus znanja za zaposlene, ki opravljajo naloge občinskega mestnega redarstva v izvedbi Policijske akademije. Napoteni bodo mestni redarji, ki te naloge že opravljajo, ter vsi novozaposleni.

B. 2 Finančno upravljanje v upravi in javna naročila

Velik delež sredstev za usposabljanje in izpopolnjevanje javnih uslužbencev mestne uprave MOL bo namenjen javnemu naročanju, saj je to finančno področje izredno zahtevno in podvrženo nenehnemu spreminjanju in dopolnjevanju. Sledi usposabljanje za pridobivanje sredstev iz evropskih skladov, seznanitev s spremembami davčne zakonodaje in upravljanjem proračuna.

B.3 Računalniško izpopolnjevanje

V letu 2008 bodo računalniškega izpopolnjevanja deležni predvsem zaposleni, ki skrbijo za specialne informacijske sisteme s področja gradbeništva, urejanja prostora in evidence nepremičnin, upravljajo z računalniškim omrežjem, urejajo spletne strani, uvajajo nove tehnologije in programska orodja.

B. 4 Jezikovno izpopolnjevanje

Zaradi članstva in predsedovanja Republike Slovenije Evropski uniji v prvi polovici leta 2008 ter tudi sicer zaradi pogostega poslovnega sodelovanja s tujimi partnerji in delegacijami, kandidiranja za evropska sredstva in dnevnega komuniciranja v tujem jeziku bo največji poudarek na učenju evropske terminologije v angleškem jeziku tistih javnih uslužbencev, ki bodo glede na naloge aktivno vključeni v ta zahteven projekt (npr. vodstveni kader, Kabinet župana s protokolom in PR itd.), sledi izpopolnjevanje preostalih – v tem smislu izpostavljenih javnih uslužbencev - v angleškem jeziku na zahtevnejši ravni.

B. 5 Druga funkcionalna izpopolnjevanja

Seznanjanje s pozitivno zakonodajo, letna stanovska strokovna srečanja - v to področje sodijo tista izpopolnjevanja, katerih izvedba poteka le enkrat letno, in takšna, ki se pojavljajo kot odgovor na zahteve pri delu, vendar tako različnih vsebin, da jih ni mogoče uvrstiti v enega izmed naštetih področij. V njih se izmenjujejo uradniki in strokovno-tehnični uslužbenci mestne uprave MOL.

Cilj neformalnega izobraževanja je pridobivanje znanja in spretnosti, potrebnih za opravljanje konkretnega poklica ali poklicnega dela in s tem izboljševanje kvalitete dela ter bolj strokovno reševanje problemov pri delu, ki so povezani s pomanjkanjem znanja ali veščin v Mestni upravi MOL.

Ž u p a n
Mestne občine Ljubljana
Zoran Janković

4. LETNA POROČILA O DELU MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA

4.1 POROČILO O DELU MESTNEGA REDARSTVA I MU MOL ZA LETO 2006

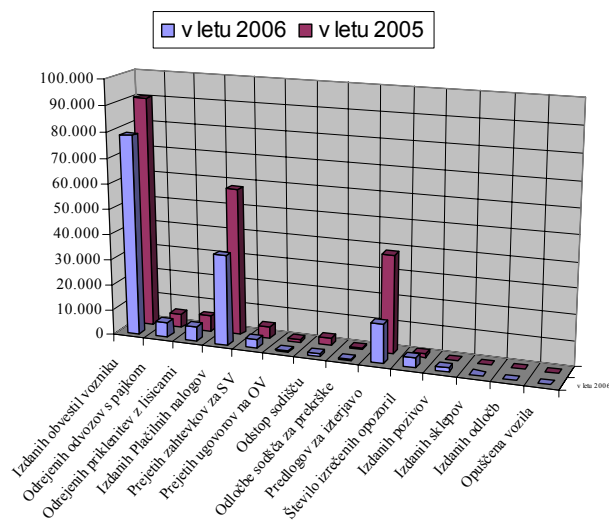
Mestni redarji in redarke (v nadaljevanju redarji) izvajajo nadzor mirujočega prometa, zapuščenih vozil in varstva okolja na območju Mestne občine Ljubljana. V letu 2006 so mestni redarji za nepravilno parkirana vozila, zapuščena vozila in področja varstva okolja izvedli naslednje ukrepe:

Pregled števila izvedenih ukrepov MR:

	<i>v letu 2006</i>	<i>v letu 2005</i>	%
izdanih obvestil vozniku	78.624	90.490	86,89%
odrejenih odvozov s pajkom	5.834	5.551	105,10%
odrejenih priklenitev z lisicami	5.817	6.005	96,87%
izdanih Plačilnih nalogov	35.152	57.927	60,68%
prejetih zahtevkov za SV	3.640	4.533	80,30%
prejetih ugovorov na OV	554	716	77,37%
odstop sodišču	1.106	2.977	37,15%

odločbe sodišča za prekrške	476	696	68,39%
predlogov za izterjavo	15.689	38.295	40,97%
število izrečenih opozoril	3.828	1.585	241,51%
izdanih pozivov	1.616	0	-
izdanih sklepov	201	0	-
izdanih odločb	0	0	-
opuščena vozila	107	45	237,78%

Primerjava podatkov med letoma 2005/2006

Evidentirane terjatve

leto 2006

613.962.352,00 SIT

leto 2005

677.214.696,00 SIT

Plačane terjatve

508.635.105,00 SIT

324.914.432,00 SIT

Neplačane terjatve

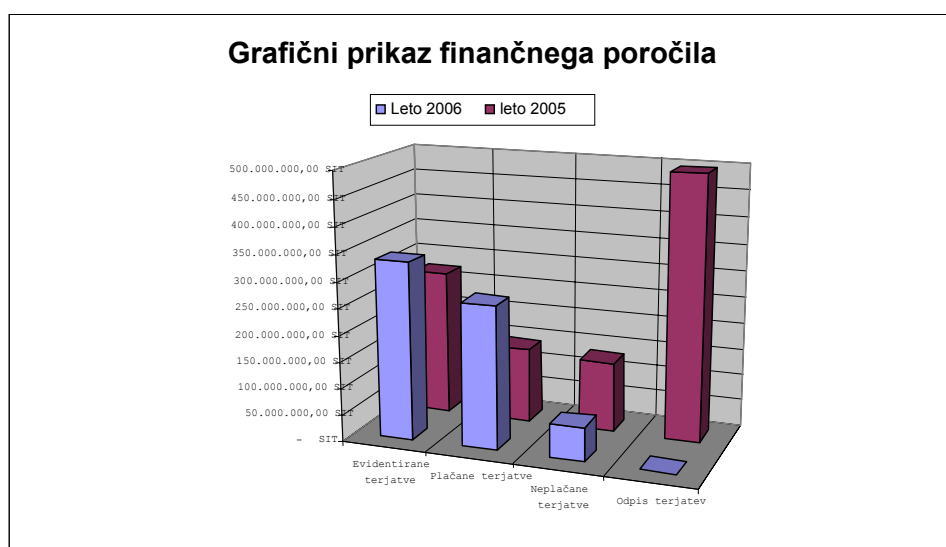
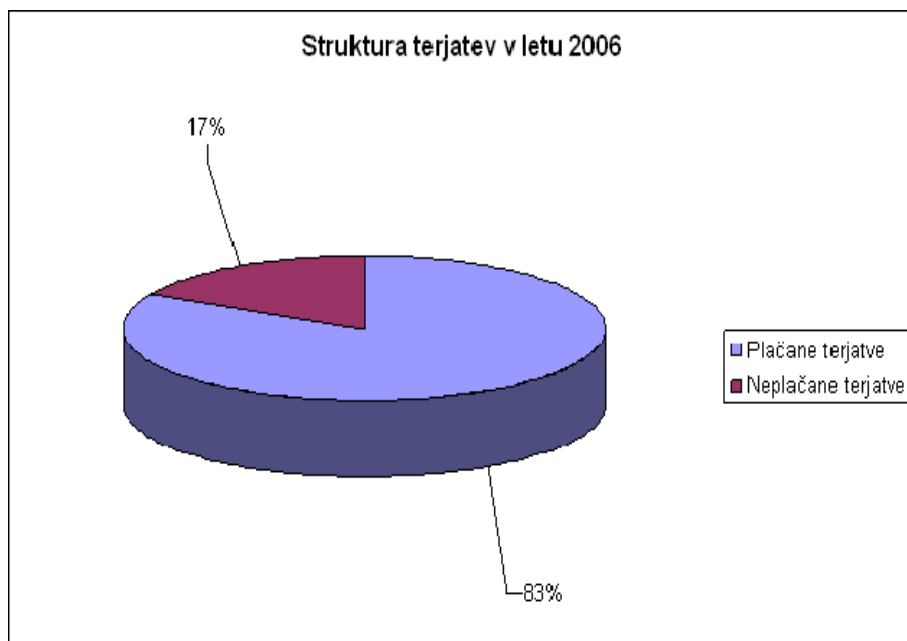
105.327.219,00 SIT

352.300.264,00 SIT

Odpis terjatev

- SIT

495.167.639,00 SIT

Vir: Računalniška aplikacija Mestno redarstvo Mestne občine Ljubljana

Mestno redarstvo I MU MOL je nadaljevalo sodelovanje z Ministrstvom za notranje zadeve, posebno s Policijo (načrtovanje skupnih mesečnih akcij, sodelovanje ob prireditvah, ki jih prireja MOL in RS). Mestni redarji sodelujejo tudi pri urejanju prometa ob državniških obiskih, različnih kulturnih in športnih prireditvah idr.

Vsi problemi, ki izhajajo iz pristojnosti opravljanja nadzora mirujočega prometa, izvirajo iz velikega števila vozil, ki se dnevno pripeljejo v mesto (okoli 120. 000 vozil in okoli 140. 000 vozil, ki so že v Ljubljani). Poleg znanega pomanjkanja parkirnih mest je problem tudi pomanjkljiva vozniška kultura in neupoštevanje prometnih predpisov.

Za nadzor tako velikega števila vozil je največji problem število mestnih redarjev, saj je realno vsakodnevno v eni izmeni na terenu samo 6 do 7 redarjev, drugi pa so odsotni (bolniški stalež, letni dopust, porodniška, izobraževanje).

Zahteve za večje število mestnih redarjev izkazujemo tudi z navedbo površin, kjer Mestno redarstvo I MU MOL nadzoruje mirujoči promet: peščeve površine, kolesarske steze, zelene površine ter okoliši vrtcev in šol, in to na celotnem območju Mestne občine Ljubljana. Poleg tega pa so vse večje zahteve po ukrepanju s strani različnih organov in posameznikov zoper napačno parkirana vozila. V letu 2002 smo začeli na podlagi ugotovitve komisije (Mestnega redarstva, MO RS, PGB Ljubljana, OZR MU MOL) z dnevno poostrenim nadzorom stanovanjskih sosesk v Ljubljani, s poudarkom na prostih intervencijskih poteh. Zaradi tega bi bilo nujno potrebno zagotoviti vsaj nadomestne zaposlitve (daljše odsotnosti redarjev – bolniška, porodniška, prekinitev delovnega razmerja ipd), prav tako pa v letu 2007 na novo zaposliti približno 20 redarjev, da bi lahko ustrezno ukrepali v zvezi z obstoječo problematiko mirujočega prometa v Ljubljani (podana je bila že pisna pobuda za dodatno zaposlitev redarjev).

Prav tako velja omeniti, da je pristojni oddelek, t. j. Oddelek za gospodarske javne službe in promet že začel z postopki razširitve območja prioritete dela mestnega redarstva zunaj mestnega središča; območje naj bi se razširilo za 1 km proti primestnim občinam.

Trenutno v Mestnem redarstvu na obstoječo že zmanjšano veljavno sistemizacijo (od 31 na 25 redarjev), po kateri bi morale biti vsaj 25 redarjev, manjkajo še dodatno 4 redarji, tako da je trenutno samo 20 redarjev.

Prav tako bi opozoril, da je Mestno redarstvo že več kot šest let brez delovnega mesta administrativnega referenta, 95 % vsega dokumentarnega gradiva v Inšpektoratu pa se nanaša na delo in knjiženje Mestnega redarstva (niso odobrene nadomestne zaposlitve za čas odsotnosti).

Poleg kadrovske problematike, nezasedenosti, veliko težavo predstavlja tudi delo mestnih redarjev, ki ni opredeljeno v opisu del in nalog mestnega redarja, to so številne asistencije in pomoč državnim in lokalnim ustanovam (varovanje parkirnih mest pred različnimi organizacijami, dvigovanje zapornice na Erjavčevi ulici, varovanje parkirnih mest na Ljubljanskem gradu in pred Magistratom, zagotavljanje parkirnih mest pri različnih prireditvah – otvoritvah ustanov ipd), kar pomeni v prvem v letu 2006 okoli 945 ur, ki niso bile namenjene osnovnemu nadzoru nad mirujočim prometom, napačno parkiranih vozil.

V letu 2006 je bilo na podlagi Zakona o prekrških izrečenih na kraju prekrška 3.828 opozoril zaradi prekrška napačnega parkiranja.

Opozorili bi tudi na problem odtujevanja lisic s strani kršiteljev; teh odtujitev je bilo 50 (28), od tega pa je bilo 36 (22) lisic vrnjenih. Vsi primeri so pisno prijavljeni na Policiji.

Zaradi specifičnosti našega dela (delo v uniformi in na očeh javnosti) je bilo evidentiranih 14 (leto 2005 – 13 napadov) različnih primerov napadov na redarje (verbalne grožnje, vlečenje za rokav, odrivanje, preprečitev uradnega dejanja ipd). Vsi primeri napadov so bili evidentirani in prijavljeni na Policiji. Srečujemo pa se z vse hujšimi grožnjami zoper življenje in telo nad redarji, kar nedvomno kaže na vse večjo zahtevnost in stresnost dela mestnega redarja.

Izvedeno je bilo izobraževanje pooblaščenih uradnih oseb iz:

- aplikacije Prekrškovni organ na Jesenicah,
- udeležba na Microsoftovi NT konferenci v Portorožu,
- izvedeno usposabljanje mestnih redarjev za prekrškovne organe – marec 2006,

- udeležba na Dnevih prekrškovnega prava –
- udeležba na Dnevih varstvoslovja na Bledu

S 1. 1. 2005 je Mestno redarstvo v okviru Inšpektorata postalo tudi prekrškovni organ MOL, s čimer smo pričakovali večjo učinkovitost in ažurnost postopka o prekršku od njegove zaznave na terenu do zaključka postopka, pri čemer smo izhajali iz temeljne predpostavke, da bo MOL pravočasno zaposlil zadostno število ljudi za vodenje in odločanje v postopku za prekrške prekrškovnega organa (hitri postopek), kar pa se do danes še ni zgodilo.

Prav zato imamo poleg že obstoječih nalog v reševanju še dodatno 10.877 primerov podanih zahtev za sodno varstvo, kar rešujemo le parcialno in ne sistemsko, z odrejanjem 20 ur nadurnega dela zaposlenim skozi celotno leto 2006 (če na tem področju ne bo prišlo do zaposlitve 6 dodatnih ljudi za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku, se bo ponovila »zgodba« nekdanjih sodnikov za prekrške – prevelik pripad zadev in posledično abolicija), kar pa ni v interesu MOL.

Na tem mestu pa je potrebno prav tako opozoriti, da so z novimi pooblastili mestnega redarstva potrebne tudi organizacijske spremembe, saj so s sprejemom Zakona o občinskem redarstvu nastopila nova pooblastila in obveznosti po novem Zakonu o varstvu javnega reda in miru. Vse to je potrebno upoštevati pri reorganizaciji in novem vrednotenju dela zaposlenih v Mestni upravi MOL.

Biserka Cizar
Glavna inšpektorica
Inšpektorata MOL

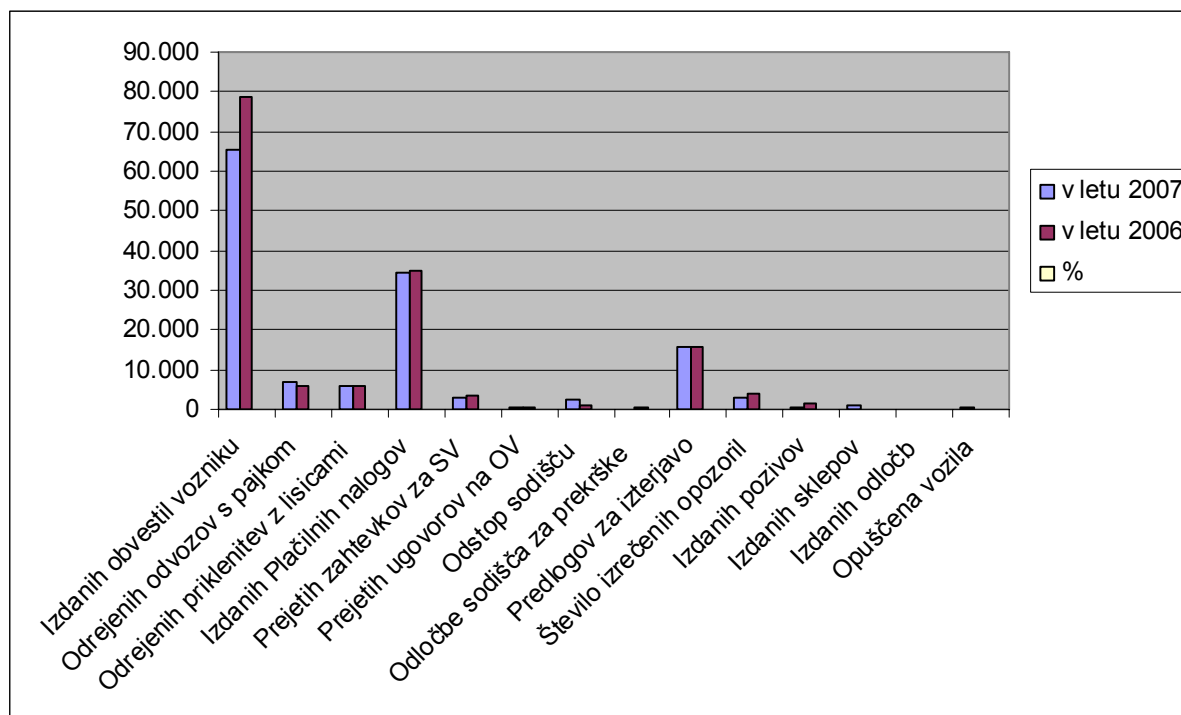
4.2 LETNO POROČILO O DELU MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA ZA LETO 2007

Pooblaščenice uradne osebe Mestnega redarstva so v letu 2007 izvajale nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili, nadzor nad zapuščenimi vozili ter ovirami v naselju, nadzor nad ravnanjem udeležencev cestnega prometa na območju za pešce in umirjenega prometa ter ugotavljali kršitve o varstvu cest in okolja na območju Mestne občine Ljubljana.

V letu 2007 je bilo po podatkih iz aplikacije izvedeno naslednje število ukrepov:

V letu 2007 / 06 je bilo po podatkih iz aplikacije:			
	<i>v letu 2007</i>	<i>v letu 2006</i>	<i>%</i>
izdanih obvestil vozniku	65.518	78.624	83,33%
odrejenih odvozov s pajkom	6.803	5.834	116,61%
odrejenih priklenitev z lisicami	5.696	5.817	97,92%
izdanih Plačilnih nalogov	34.527	35.152	98,22%
prejetih zahtevkov za SV	2.804	3.640	77,03%
prejetih ugovorov na OV	414	554	74,73%
odstop sodišču	2.674	1.106	241,77%
odločbe sodišča za prekrške	83	476	17,44%
predlogov za izterjavo	15.613	15.689	99,52%
število izrečenih opozoril	3.008	3.828	78,58%
izdanih pozivov	426	1.616	26,36%
izdanih sklepov	895	201	445,27%

izdanih odločb	49	0	
opuščena vozila	246	107	229,91%

Mestno redarstvo je v letu 2007 nadaljevalo sodelovanje z Ministrstvom za notranje zadeve, posebno s Policijo (načrtovanje skupnih mesečnih akcij, sodelovanje ob prireditvah, ki jih prireja MOL in RS), s četrtnimi skupnostmi MOL, Svetom za preventivo cestnega prometa MOL in drugimi oddelki MOL.

Hitro naraščajoče količine cestnega motornega prometa povzročajo vedno večje težave predvsem v središču mesta, saj mesto urbanistično ni bilo zasnovano za osebni avtomobil kot množično prometno sredstvo.

Vsi problemi iz pristojnosti opravljanja nadzora mirujočega prometa izvirajo iz močnih migracijskih tokov med mestom in njegovim gravitacijskim območjem (vsakodnevno nad 140.000 vozil). Takšnemu številu motornih vozil v mestu ni zagotovljeno parkirno mesto, zato številni vozniki ne upoštevajo prometnih predpisov in parkirajo po pločnikih, zelenicah, na vozišču itd.

Poleg izgradnje novih parkirnih mest (parkirne hiše) in posodabljanja javnega prometa je za nadzor mirujočega prometa za tako veliko število motornih vozil največji problem pridobiti ustrezno število mestnih redarjev, saj je zaradi narave dela bolniški stalež izredno visok.

Iz podatkov aplikacije je razvidno zmanjšanje števila izdanih obvestil o prekrških in plačilnih nalogov. Razlog za zmanjšanje je okliščina, da je Mestno redarstvo v letu 2007 zapustilo 7 mestnih redarjev.

Po pravilniku o notranji organizaciji in sistematizaciji delovnih mest v Mestni upravi Mestne občine Ljubljana, št. 100 – 419/2007-32 z dne 18. 12. 2007, je v Mestnem redarstvu sistematiziranih 51 delovnih mest.

Do zapolnitve delovnih mest v Mestnem redarstvu moramo pridobiti:

- vodjo odseka za redarstvo,
- vodjo izmene,
- mestnega redarja skupinovodjo,

- 19 mestnih redarjev (3 so že izbrani na natečajnem postopku v decembru 2007),
- administrativnega referenta (nadomestitev delavca g. Branimirja Bajdeta, ki se je upokojil).

Poleg kadrovske problematike (nezasedenosti) veliko težavo predstavlja tudi tisto delo mestnih redarjev, ki ni opredeljeno v opisu del in nalog mestnega redarja, to so številne asistence in pomoč državnim in lokalnim ustanovam (varovanje parkirnih mest pred različnimi organizacijami in prireditvami ipd., kar pomeni določeno število ur, ki niso bile namenjene osnovnemu nadzoru nad napačno parkiranimi vozili.

V letu 2007 je bilo na podlagi Zakona o prekrških pisno izrečenih na kraju prekrška 3008 opozoril zaradi napačnega parkiranja. Prav tako so mestni redarji izrekli ustna opozorila o nepravilnem parkiranju. Opozorili bi tudi na problem odtujevanja lisic s strani kršiteljev, ki smo jih beležili 31, od tega pa je bilo 26 lisic vrnjenih. Vsi primeri so pisno prijavljeni na Policijo.

Zaradi specifik našega dela (delo v uniformi in na očeh javnosti je bilo evidentiranih 9⁴ različnih napadov na mestne redarje (verbalne grožnje, vlečenje za rokav, odrivanje, preprečitev uradnega dejanja ipd.) Vsi primeri napadov so bili evidentirani in prijavljeni Policiji. Srečujemo pa se z vse hujšimi grožnjami zoper življenje in telo nad redarji, kar nedvomno kaže na vse večjo zahtevnost in stresnost dela mestnega redarja.

Zaradi vsega naštetega (in pa dela v vseh vremenskih pogojih) na Mestnem redarstvu beležimo veliko odsotnosti zaradi bolniškega staleža pooblaščenih uradnih oseb (3308 ur v letu 2007). Pri tem velja omeniti, da mestni redarji v svoji obvezni opremi nimajo nobenega sredstva, s katerim bi se lahko ubranili pred napadi.

V letu 2007 je bilo izvedeno izobraževanje pooblaščenih oseb Mestnega redarstva iz:

- aplikacije Prekrškovni organ na Jesenicah,
- strokovno usposabljanje za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku (20 pedagoških ur) - vse pooblaščenice oseb Mestnega redarstva,
- seminar in preizkus znanja iz Zakona o splošnem upravnem postopku za VII. Stopnjo,
- usposabljanje in odločanje v prekrškovnem postopku, VII. st.,
- usposabljanje in odločanje v prekrškovnem postopku, V. st.,
- seminar priprave programa občinske varnosti,
- seminar o Zakonu o varstvu javnega reda in miru – pristojnosti redarjev,
- dnevi prekrškovnega prava v Portorožu
- seminar o pristojnosti občinskih redarstev v Ribnem, ki ga je organiziral ZORS,
- AJPES – svet uporabnih informacij in učinkovitost storitev,
- kaj mora vedeti dobra tajnica,
- seminar o strokovnem izpitu za imenovanje v naziv.

Na strokovno usposabljanje ter preizkuse znanja za pooblaščenice uradne osebe, ki je po Zakonu o občinskem redarstvu (ZORed) obvezno, bo v začetku marca 2008 napotenih 10 delavcev Mestnega redarstva. Vsi drugi pooblaščenici delavci Mestnega redarstva pa bodo napoteni v naslednjih terminih Policijske akademije.

Po usposobljenosti bodo pooblaščenice uradne osebe v skladu z ZORed, ki določa, da občine oziroma redarstva na območju občine opravljajo naloge preprečevanja, odkrivanja in kaznovanja storilcev zoper javni red in mir (ZJRM-1).

S sprejetjem Mestnega programa varnosti bosta na podlagi ocene varnostnih razmer v Mestni občini Ljubljana podrobneje določena vrsta in obseg nalog Mestnega redarstva.

Poudarili bi radi, da prioriteta našega dela v Mestnem redarstvu ni zgolj sankcioniranje kršiteljev, temveč se vse bolj poslužujemo tudi opozarjanja na kršitve, sodelujemo z notranjimi in zunanjimi institucijami pri različnih preventivnih akcijah, ki se nanašajo na varnost udeležencev v cestnem prometu, kot so:

⁴ Za leto 2006 - 14

- sodelovanje pri varstvu otrok na poti v šolo in iz šole na začetku šolskega leta (Varna pot v šolo),
- sodelovanje pri organizaciji prireditve Kaj veš o prometu po osnovnih šolah,
- sodelovanje pri programu aktivnosti v Evropskem tednu mobilnosti od 16. do 22. septembra 2007 in Dnevu brez avtomobila dne 22. septembra 2007,
- sodelovanje pri akciji Varno s kolesom v prometu na PP Ljubljana Grič,
- urejanje prometne skupaj s Policijo ob dnevu mrtvih v okolici ljubljanskih Žal,
- varovanje pri športnih prireditvah (12. ljubljanski maraton, 51. Pohod ob žici),
- zagotavljanje prostih parkirnih mest za invalide ipd.

Vse te dejavnosti so nedvomno prispevale k boljši prometni varnosti, kar kažejo tudi zahvale vodstev osnovnih šol, vrtcev, invalidskih organizacij, organizatorjev športnih prireditev, Policije ipd.

Naša naloga je, da se stalno izobražujemo, saj bomo le ob dobri strokovni usposobljenosti in prijaznosti do strank kos vsem spremembam in novostim tako na sistemskem, organizacijskem, finančnem ter pravnem področju.

Odsek za prekrškovni postopek

S sprejemom in uveljavitvijo novega Zakona o prekrških (ZP-1) v letu 2005 so reševanje podanih zahtev za sodno varstvo (zaradi številčnosti pripada zadev) vodili in odločali v prekrškovnem postopku naslednje pooblaščen osebe: Biserka Cizar, Igor Peter Kos, Anton Vozel, Polona Lesjak, Bogomira Skvarča, Jože Rihtar in Tatjana Dežman – Markič. Vsi naštetih sodelavci so opravili izpit iz vodenja in odločanja na VII. stopnji in si pridobili pooblastilo županje. »Stara bremena«, ki so bila dodeljena v reševanje posameznim inšpektorjem od 1. 1. 2005 dalje, bodo ti dokončali, kjer so že pričeli s postopkom, druga pa bodo vrnil v delo Odseku za prekrškovne postopke (večina inšpektorjev je spise že vrnila). Posamezni inšpektorji imajo tako skupaj v reševanju še 670 zahtev za sodno varstvo, ki jih bodo s postopkom dokončali. Odseku za prekrškovni postopek pa so inšpektorji vrnil skupaj 2.206 ugovorov, ki jih nadalje rešujejo zaposleni na odseku. Zaradi velikega št. nerešenih prekrškovnih zadev je zastavljen cilj, da mora vsak pooblaščenec vsakodnevno obravnavati določeno število prekrškovnih zadev, če želimo doseči zastavljeni cilj. Namen zastavljenega cilja je, v kratkem času rešiti zaostanke, tekoče reševati pripade novih zadev (ugovorov itd.) ter strokovno in kvalitetno reševati prekrškovne zadeve.

Za obdobje od 1. 1. 2005 do 31. 12. 2007 je na področju prekrškovnih postopkov število zadev po posamezni evidenci – aplikaciji naslednje:

1.) Iz evidence ARC/INSPEKT je bilo od 1. 1. 2005 do 31. 12. 2007 podanih skupaj:

a.) Pritožbe na izdana obvestila o prekršku – (O.V.):

-	št odprtih zadev	=	1519
-	št. zaključenih zadev	=	582
-	št prispelih pritožb	=	skupaj 2101

b.) Zahteve za sodno varstvo / oz. ugovori

-	št. odprtih zadev	=	5196
-	št. zaključenih zadev	=	4872
-	št. prispelih ZSV/ugovori	=	10068

- 2.) Iz računalniške aplikacije Prekrškovni organ (REDAR) je za obdobje od 1. 1. 2005 do 31. 12. 2007 razvidno, da ima vsak posameznik, ki vodi in odloča v prekrškovnih zadevah, naslednje število zahtev za sodno varstvo, ugovorov oziroma obvestil o prekršku:

Na področju kadrov je na odseku trenutno nezasedeno eno delovno mesto svetovalca, za katero pa je bila že izbrana kandidatka prek javnega razpisa. Število zadev se bo še povečalo s povečanjem števila redarjev, zato bi bilo smiselno dodatno zaposliti osebe za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku.

Zaključek

Mestno redarstvo bo v prihodnje usmerjeno v preprečevanje in odkrivanje kršitev, ki pomenijo večjo nevarnost za javni red in imajo škodljive posledice za osebe, premoženje in okolje. Izhodišča za organizacijo in delovanje Mestnega redarstva so pravice in dolžnosti, ki so opredeljene v ZORed, ZJRM, ZVCP, ZP-1, ZLS in občinskih odlokih. Mestno redarstvo bo moralo opredeliti svoje delovno področje, organizacijo in obseg delovanja v skladu navedenimi pravnimi predpisi in sodelovati pri pripravi Občinskega programa varnosti. ZORed je torej temeljni sistemski in organizacijski predpis, ki ureja uresničevanje pristojnosti občin za ustanovitev in organizacijo ter določitev delovnega področja in nalog občinskega redarstva. Na tem mestu je treba poudariti, da naloge občinskih redarjev niso določene po principu natančno določenega števila nalog (*numerus clausus*), saj je v prvem odstavku 3. člena ZORed eksplicitno določeno, da delovno področje in naloge občinskega redarstva določa zakon ali na podlagi zakona izdan občinski predpis.

Mag. Andrej Orač,
vodja mestnega redarstva

5. SREDSTVA IN OPREMA MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA

MR MOL za potrebe opravljanja nalog uporablja v kolektivni zadolžitvi:

- digitalne ročne prenosne zveze znamke MOTOROLA, tipa DP 3400,
- bazna radijska zveza – stacionarna,
- baterijske svetilke MAG-LITE, primerne za urejanje prometa, in
- naprave znamke Radix tipa FW900.

Mestno redarstvo ima trenutno v uporabi 6 vozil, ki so po namenu uporabe razvidna iz naslednje tabele:

	Znamka	Tip	Letnik	Namen
1.	RENAULT	Traffic Passinger, 115 dci	2007	kombinirano vozilo

2.	ŠKODA	Fabia 1,4 MPI	2000	osebno int. vozilo
3.	ŠKODA	Fabia 1,4 MPI	2000	osebno int. vozilo
4.	ŠKODA	Pick up LX	1998	int. vozilo
5.	ŠKODA	Pick up LX	1999	int. vozilo
6.	ŠKODA	Pick up LX	1999	int. vozilo

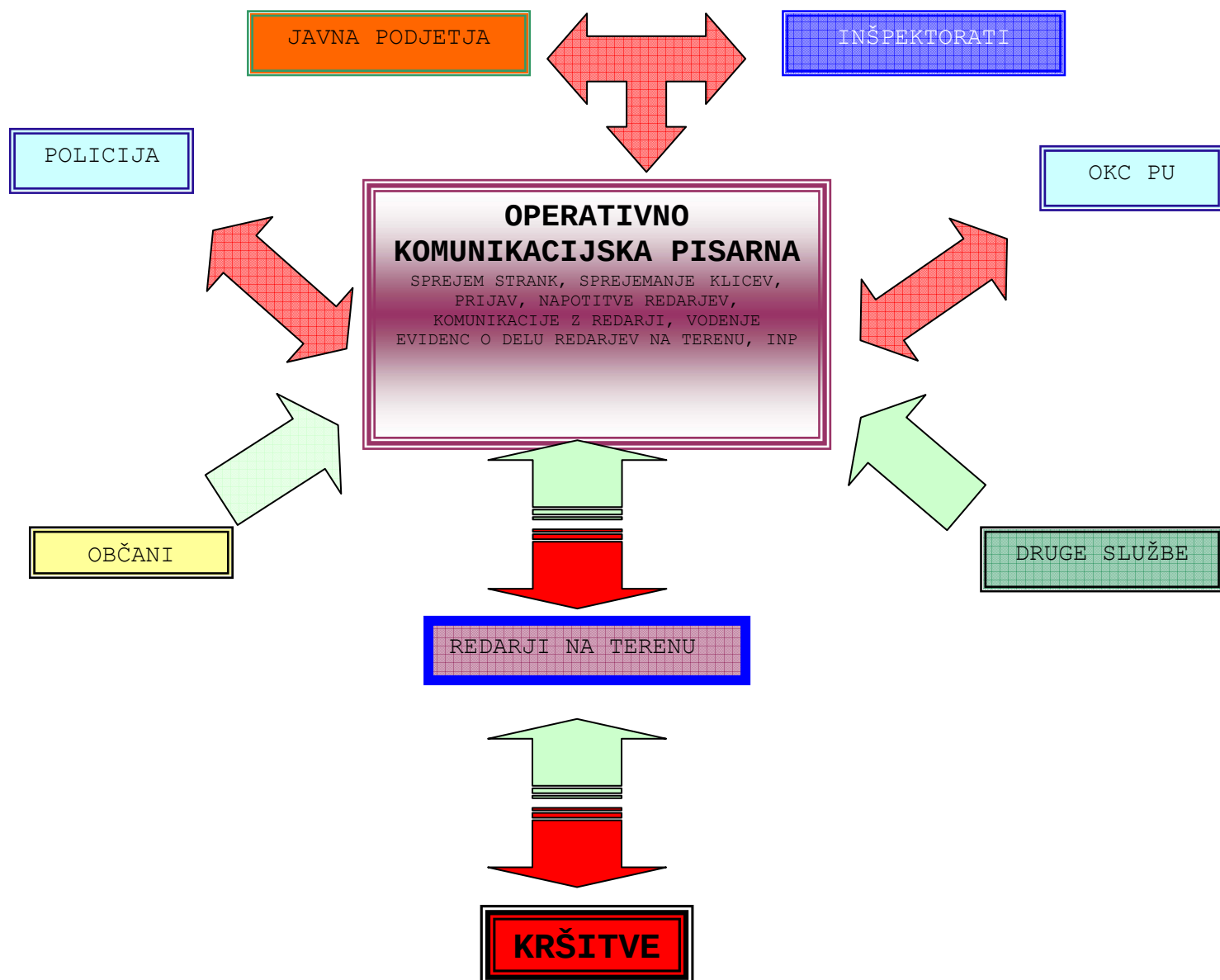
V osebni zadolžitvi ima vsak redar digitalni fotoaparāt, loparček za ustavljanje in odsevni brezrokavnik.

Osebna oprema, oprema in sredstva v kolektivni uporabi, službena vozila in druga oprema se za učinkovito izvajanje nalog redarstva ustrezno dopolnjuje in ob novih nakupih prilagaja potrebam in novostim, ki jih ponujata trg ter stroka na področju zagotavljanja varnosti.

6. SEZNAM EVIDENC MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA KOT PREKRŠKOVNEGA ORGANA

- *evidence, ki izhajajo po Zakonu o občinskem redarstvu (po sprejemu OPV) in*
- *evidence po Zakonu o prekrških;*
 - podatki o storilcu prekrška (osebno ime, EMŠO ter naslov bivališča za fizično osebo oz. podjetje, sedež in enotno matično številko za pravno osebo, če pa je storilec tujec, njegove rojstne podatke namesto EMŠO);
 - pravna opredelitev prekrška;
 - številka in datum izdane odločbe o prekršku ter izrečena sankcija.

7. GRAFIČNI PRIKAZ DELOVANJA OPERATIVNO KOMUNIKACIJSKE PISARNE MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA

O B R A Z L O Ž I T E V

PREDLOGA OBČINSKEGA PROGRAMA VARNOSTI

MESTNE OBČINE LJUBLJANA

I. PRAVNI TEMELJ

za sprejem Občinskega programa varnosti Mestne občine Ljubljana (v nadaljevanju: OPV MOL) sta:

- prvi odstavek 6. člena Zakona o občinskem redarstvu (Uradni list RS, št. 139/06), ki določa, da občinski svet na predlog župana sprejme občinski program varnosti, s katerim na podlagi ocene varnostnih razmer v občini podrobneje določi vrsto in obseg nalog občinskega redarstva, in
- 27. člen Statuta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 66/07 – uradno prečiščeno besedilo), ki določa, da mestni svet sprejema statut, odloke in druge akte.

II. RAZVOJ REDARSTVA V SLOVENIJI

Leto 1849 je pomenilo preboj za lokalno samoupravo v tedanji Kraljevini Avstriji, ko je dunajska vlada izdala zakon, ki je urejal delovanje občin. V svojem bistvu je urejal vrsto nalog, vendar je za naš namen pomembno, da je določal tudi, da je občina odgovorna za varnost na svojem območju. Iz tega zakona se je razvijala krajevna policija, za katero je avstrijski notranji minister leta 1850 določil, da občine same določajo oborožitev pripadnikov krajevnih policije, njihova uniforma pa ni smela biti enaka uniformam redne vojske, orožništva ali vojaški policijski straži. O uniformi, številu, oborožitvi so občine morale poročati občinskim glavarstvom, ta pa poveljnikom orožniških polkov, ki so delovali v določenih okoliših.

Kranjska je v letu 1866 dobila pravila, ki so določala občinski in volilni red. Ta pravila so leta 1866 štela 13 izvirnih nalog občin. Na prvem mestu je bilo zapisano, da občina »skrbi, da sta človek in lastnina brez nevarnosti«. Država si je pridržala pravico, da sme iz višjih razlogov prenesti opravila krajevnega redarstva z občine na državo.

Občine na Slovenskem so največjo pozornost namenile varnosti v kmetijstvu in na cestah. Dežele so dobile pravice, da s svojimi predpisi urejajo varnost na nekaterih področjih, predvsem v kmetijstvu, gozdarstvu, rudarstvu, lovstvu, ribištvu in vodnem gospodarstvu.

Za takratne občinske stražnike so veljala nekatera načela, med njimi tudi to, da stražno osebje potrdi in zapriseže okrajno glavarstvo, da imajo stražniki pravice in dolžnosti javne straže, če so v uniformi ali vsaj nosijo vidno znamenje, da je njihovo pričanje v kazenskih zadevah enakovredno izpovedi državnih stražnikov itd.

Občinski stražnik je smel osebo prijeti v dveh primerih: če jo je zalotil pri kaznivem dejanju v njegovi pristojnosti, a mu je bila nepoznana, ni imela prebivališča v stražnikovem okolišu, mu je ugovarjala, ga zmerjala, se mu upirala ali je zagrešila veliko škodo oziroma posebno hudobijo, če je stražnik sumil, da je neznana oseba storila ali bi lahko storila kaznivo dejanje iz njegove pristojnosti. Občinski stražnik je moral osebo takoj oziroma najpozneje v 48 urah predati pristojnemu »oblastvu«. Če mu je pobegnila, jo je smel loviti tudi zunaj svojega nadzornega okoliša.

Kasneje, od leta 1875, je bil v veljavi poseben zakon, ki je opredeljeval varovanje poljščin. Tako so občine imele svoje poljske čuvaje, ki so naloge lahko opravljali za več občin hkrati, lahko pa je občina imela tudi več čuvajev, odvisno od svoje finančne sposobnosti.

Spomladi leta 1887 je Vojvodina Kranjska sprejela svoj poseben zakon, ki je urejal znamenja čuvajev. Tako znamenje je moral po zaprisegi nositi vsak čuvaj v poljedelstvu, gozdarstvu, lovstvu, ribištvu ali vodnem gospodarstvu. Določilo ga je deželno »oblastvo«. To je bil podolgovat obel ščit iz medenine ali rumenega kositra, ki je bil 10 centimetrov visok in 8

centimetrov širok. Sredi ščita je bil orel iz deželnega grba Kranjske, na desni strani napis *Offentliche Wache*, na levi pa *Javna straža*. Črke so bile velike 1 centimeter, črne barve, enake barve je bil tudi orel. Znak je bilo treba nositi na levi strani prsi.

Naslednje področje urejanja občin je bil cestni promet in delitev cest, kar je pomenilo tudi pristojnosti za njihovo skrb in nadzorstvo. Tako je Vojvodina Kranjska leta 1874 sprejela predpise, ki so vsebovali vsa pravila prometa in kazni za kršitve.

Na Slovenskem so imela štiri mesta: Ljubljana, Maribor, Celje in Ptuj status tako imenovanih statutarnih mest in so imela pravico in dolžnost do posebnega statusa svoje varnostne sile.

V Ljubljani, ki je bila deželna prestolnica, so svojo zakonsko podlago za tovrstno urejanje dobili poleti leta 1850 tudi s potrditvijo cesarja. Med naloge je sodila tudi skrb za krajevno policijo, ki pa ni zagotavljala javne varnosti, saj je ta naloga pripadala policijski direkciji, ki je v Ljubljani obstajala od konca 18. stoletja dalje, podrejena je bila državnim oblastem, mestna občina pa jo je v določenem deležu sofinancirala. Leta 1866 je bila policijska direkcija ukinjena, del njenih nalog je prešel na deželno vlado, del pa na mesto.

Ljubljana je vzpostavila svojo mestno varnostno stražo. Od leta 1898 je policijske zadeve v Ljubljani vodil policijski urad pri magistratu, ki je štel 9 oseb. Mestna straža mu je bila podrejena in je štela 51 mož, in sicer 2 vodji, 10 nadstražnikov, 20 stražnikov in 18 pomožnih stražnikov ter 1 detektiva. Dunaj je ocenil, da je straža ob protinemških demonstracijah jeseni 1908 v Ljubljani ukrepala preveč blago in neodločno, zato je začel s pripravi na podpiranje te policije. Do tega je prišlo leta 1913, ko je v Ljubljani začela ponovno delovati policijska direkcija, ki so ji rekli ravnateljstvo. Namesto mestnih stražnikov so odslej za javno varnost skrbeli stražniki.

Leta 1866 so tudi druga statutarne mesta - Maribor, Celje in Ptuj - vzpostavila svojo mestno stražo v skladu s svojimi potrebami in zmožnostmi.

Med prvo svetovno vojno so bile organizirane tako imenovane občinske straže, ki so predvsem pazile na sumljive osebe, tujce, varovale mostove na deželnih cestah, pomembne vodovode, poštno, telefonske, telegrafske in železniške naprave.

V času Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev (SHS) in Kraljevine Jugoslavije so v začetku veljali predpisi iz cesarskih časov. Razdrobljenost policijskih sil je motila oblasti v Beogradu, hkrati pa je vplivala tudi na slabo učinkovitost teh sil. Kralj je zato leta 1928 določil pravila, ki so veljala za občinske stražnike. Hkrati je potekala še reorganizacija policije, ki je pomenila ustanovitev predstojništev mestne policije v Mariboru in Celju, pozneje pa še v Kranju, na Ptuj pa je straža v ostalih pristojnosti policije.

Leta 1933, skoraj 15 let po nastanku Kraljevine SHS, so poenotili ureditev občin. Določeno je bilo, da občina opravlja naloge krajevne policije, če jih ne opravlja država. Pojem krajevna policija je obsegal sedem področij in na prvem mestu je bila navedena skrb za javno, osebno in lastninsko varnost, moralo, red in mir v občini. Če kaznovanje teh prekrškov ni sodilo v pristojnost drugih »oblastev«, je to nalogo prevzela občina.

Že takrat sta v Ljubljani delovali dve zasebni čuvajski podjetji, v Mariboru pa eno.

Po drugi svetovni vojni, ko je prišlo do revolucionarnega prevzema oblasti, so se občine preoblikovale v ljudske odbore, krajevni ljudski odbor pa je imel tudi nalogo, da skrbi za javni red in mir in je za ta namen vodil pomožno milico. Med njihovimi nalogami, ki so bile na las podobne nalogam nekdanjih stražnikov, čuvajev, redarjev, je bila na prvem mestu varstvo javnega reda in miru, osebna varnost ter premoženjska varnost.

Pomožna (ljudska) milica je bila neuspeh poskus, ki se verjetno ni posrečil tudi zaradi kadrovskih in prostorskih težav poklicne (ljudske) milice. Vsekakor pa je na neuspeh pomožne (ljudske) milice vplivala tudi zakonodaja, ki je pristojnosti, še boljše dolžnosti, poklicne (ljudske) milice vse bolj vezala na krajevni občinski ljudski odbor, med drugim tudi v tem, da je postaja ljudske milice zavarovala administrativno izvedbo njegovih sklepov in odločb in morala določene naloge opravljati na ukaz predsednika občinskega ljudskega odbora.

Izjemna moč krajevnih odborov oziroma skupščin se je kazala v tem, da so v soglasju z republiškim sekretarjem za notranje zadeve ustanavljali in odpravljali postaje oziroma oddelke milice in imenovali vodstvene starešine enot; komandir postaje milice v občini je bil za svoje delo in delo enote odgovoren občinski skupščini in njenemu svetu za notranje zadeve.

Pozneje je zakonodaja prinesla nekaj sprememb, povečala sta se moč in vpliv republiškega sekretarja za notranje zadeve.

V okviru družbene samozaščite in splošnega ljudskega odpora je bila 1976. leta vzpostavljena narodna zaščita, ki je v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah skrbela za varovanje pogojev dela, družbeno lastnino in objekte skupnega pomena, za varovanje reda in zagotavljanje varnega in mirnega življenja.

Leta 1980 so občine dobile zakonsko možnost, da občinska skupščina ustanovi organ za nadzor nad izvajanjem predpisov o javnem redu in miru, parkiranju motornih vozil in komunalni urejenosti. Pravice, dolžnosti in obveznosti teh delavcev je lahko določil odlok občinske skupščine, hkrati pa je bila občinski skupščini podeljena pravica, da postaji milice s splošnim delovnim področjem daje smernice in napotke za opravljanje njenih nalog, pomembnih za varnost v občini.

Leta 1991 pa je prišlo do razpada Socialistične federativne republike Jugoslavije (SFRJ) in do ustanovitve neodvisne države Republike Slovenije, ki je s svojo zakonodajo in razvojem policije in občinskih redarstev prišla do stopnje razvoja, kot smo ji priča danes. Občinska redarstva vse bolj pridobivajo na svoji veljavi tako med prebivalstvom kot tudi na zakonski podlagi z Zakonom o varnosti cestnega prometa (2004), Zakonom o prekrških (2003), Zakonom o varstvu javnega reda in miru (2006) ter Zakonom o občinskem redarstvu (2006).

III. PRIMERJALNO PRAVNI VIDIK REDARSTVA

Ob mednarodni pravni primerjalni analizi je opaziti temeljno značilnost, ki se nanaša na prisotnost ali odsotnost vpliva lokalnih skupnosti na zagotavljanje varnosti. Določen vpliv v obliki sodelovanja v različnih posvetovalnih telesih policije obstaja v zelo veliko državah, pristojnost organiziranja institucionaliziranih lokalnih instrumentov zagotavljanja varnosti pa imajo pretežno lokalne skupnosti v decentraliziranih državah (npr. Franciji, Italiji), medtem ko v federalnih državah (Nemčija, Avstrija) lokalna skupnost praviloma ne organizira lastnih varnostnih služb. Tradicionalno pomembno vlogo pa imajo lokalne varnostne službe v tako imenovanih anglosaksonskih državah, zlasti Združenem kraljestvu Velike Britanije in Združenih državah Amerike. Tudi v slovenskem policijsko-varnostnem izročilu so bile v različnih zgodovinskih obdobjih uveljavljene določene oblike lokalnih varnostnih organov in služb, začevši z lokalnimi policijsko-varnostnimi organi slovenskih vinorodnih dežel – določeni so bili z normami slovenskega običajnega prava v 15. in 16. stoletju v znanih zbirkah predpisov Gorske bukve – do mestne policije in občinskih policijskih straž pod prvo slovensko oblastjo po razpadu Avstro-Ogrske monarhije. Tovrstne oblike lokalnih varnostnih služb so se na Slovenskem ohranjale vse do druge svetovne vojne. Ureditev lokalnih policijsko-varnostnih zadev po drugi svetovni vojni pa se je ohranila do osamosvojitve. Od osamosvojitve pa do sprejetja Zakona o policiji (1998) je upravljanje javne varnosti in javnega reda na lokalni ravni prepustil neobveznemu sodelovanju državne policije in bolj kot ne laičnim predstavnikom lokalne skupnosti.

V državah, kjer lokalne varnostne službe sicer niso del varnostne tradicije, se zaradi vedno novih varnostnih izzivov ukvarjajo s temi vprašanji. Deželna policija v Nemčiji je v deželni in ne zvezni pristojnosti, vendar je glede na status nemških dežel še vedno državna policija. Zaradi zavedanja o pomembnosti vloge lokalnih skupnosti pri zagotavljanju varnosti prebivalcev poskusno uvajajo »prostovoljne policiste«, njihovo področje dela pa je predvsem prisotnost, opazovanje in poročanje, zaščita pred kaznivimi dejanji, nadzor cestnega prometa, varovanje poslopij in javnih površin ter raziskovanje prekrškov. Nizozemska ne

pozna lokalne policije, njena ureditev pa je zelo podobna slovenski. Lokalni redarji so odgovorni za nadzor mirujočega prometa, šolajo pa se pri policiji.

Avstrija sicer ne pozna lokalne policije, vendar ima urejeno lokalno varnostno oblast, ki je pristojna za javne varnostne zadeve na ravni okraja oziroma občine. Lokalnim je nadrejena varnostna oblast države, ki si vedno pridrži pravico odločanja, če presodi, da teža posameznih postopkov presega okvire lokalne oblasti in morajo biti za to pod njeno pristojnostjo. Okrajne varnostne službe so urejene v okrajnih zakonih. Namen zveznega policijskega prava je namreč drugačen od namena okrajnega policijskega prava. Policijske dejavnosti v okrajih so usmerjene bolj v upravno policijske naloge, medtem ko je na zvezni ravni bolj usmerjena v varnostno policijske dejavnosti. Vendar se tudi v okviru upravno policijske dejavnosti v okrajih ukvarjajo z varnostno problematiko. Okrajno pravo se glede varnostne problematike posveča predvsem vprašanju družbeno nezaželenega vedenja, kot je na primer prepoved povzročanja hrupa, prepoved javnega žaljivega vedenja, prepoved prekrškov zoper čast in dobro ime, prepoved beračenja na javnih mestih, prepoved prostitucije zunaj dovoljenih krajev, prepoved lastništva nevarnih živali itd.

Občina lahko tem pogojem doda še svoje omejitve, če lokalne razmere na terenu zahtevajo posebno obravnavanje, na primer prepoved povzročanja hrupa, ki velja samo za določen čas ali območje. V primerih, ko se pojavi nevarna situacija, ki je tipična za neko občino in kot takšna ni urejena v zveznih ali okrajnih zakonih, je pristojnost nad ureditvijo le-te v rokah občine, lahko pa tudi okraja, npr. prepoved kopanja v gramoznih jamah. V izjemnih situacijah (razlog nujnosti) lahko tak predpis sprejme župan, vendar ga mora občinska oblast potrditi, takoj, ko je to mogoče. Kršitev prepovedi se obravnava kot upravni prekršek, kazni pa je določena v lokalnih oziroma okrajnih pravnih dokumentih. Nadzor in spoštovanje teh določil ureja in revidira občinska/okrajna varnostna oblast.

V **Franciji** je bilo področje lokalne policije spremenjeno in drugače urejeno s spremembami zakonodaje v letu 1999 ter s sprejemom številnih podzakonskih predpisov. Na podlagi spremenjene zakonodaje je župan pristojen za izvajanje potrebnih ukrepov na področju javnega reda, varnosti in javne higiene v občinah. Pod administrativnim nadzorstvom predstavnika države v departmaju je župan pristojen za mestno in podeželsko policijo. Izjema je Pariz, ki je edino mesto, kjer župan nima pristojnosti mestne policije, ampak te pristojnosti izvaja prefekt.

Zakonodaja, ki ureja pristojnosti lokalne skupnosti, podrobno našteva pristojnosti mestne policije, mestna policija pa ima na posameznem področju lahko še druge pristojnosti. Med prisilnimi sredstvi, ki jih lahko uporablja mestna policija, je tudi nošenje orožja, kamor uvrščajo strelno orožje in plinski razpršilec.

V **Italiji** ima lokalna policija dolgoletno tradicijo, saj njeni začetki segajo v sredino 18. stoletja. Zakonska podlaga za ustanavljanje lokalne policije sega v leto 1986. Mestna policija je organizirana v obliki policijske strukture na ravni občine in le redko za potrebe več občin. Je organ lokalne skupnosti in sodi v pristojnost krajevnih oblasti. Je vmesni člen med lokalnimi oblastmi, prebivalci in državnimi oblastmi.

V mestni policiji velja določena hierarhija v nazivih, pri dodeljenih pooblastilih in na področju dela. To pomeni, da vsi pripadniki enote ne opravljajo enakih del, saj se naloge dodeljujejo skladno z lokalnimi in državnimi predpisi in so prilagojene lokalnim interesom. Naloge lokalne policije se delijo v dve večji skupini, in sicer institucionalne naloge in upravne oziroma administrativne naloge.

Kandidat za mestnega policista mora končati za to predvidene izobraževalne programe, ki zajemajo šestmesečni tečaj in dve leti preizkusnega dela. Ker na območju občine opravljajo vse funkcije policije (ustavljajo vozila, obravnavajo vse vrste prometnih nesreč, preprečujejo

in ugotavljajo vse kršitve), imajo enaka pooblastila kot vse druge državne policije v Italiji. Mestne policije v Italiji so ponekod oborožene, vendar je to odvisno od lokalnih oblasti. Če je mestna policija oborožena, orožja nimajo vsi pripadniki mestne policije, temveč le tisti, ki od prefekta dobijo naziv uslužbenca javne varnosti. Mestni policisti lahko nosijo orožje le v službi, hranijo pa ga v enotah.

V **Veliki Britaniji** uniformirana neoborožena in oborožena policija tesno sodeluje z lokalnimi oblastmi in skupnostjo. Sodelovanje temelji na ugotovitvi, da se policija sama ne more uspešno boriti proti neredu in kriminalu. Lokalne oblasti, zasebni sektor in drugi morajo sodelovati s policijo, da razvijajo in izvajajo strategije na področju zmanjševanja kriminala. Da bi dosegli te cilje, je reforma policijskega sistema v letu 2000 omogočila izvajanje nekaterih policijskih pooblastil »civilnim osebam«. Policija v te namene lahko usposobi državljane, ki nato v skladu z navodili in pod nadzorom policije prevzamejo in izvajajo specifične naloge. Policijski načelniki lahko imenujejo pomožno osebje za štiri vrste nalog: za zaščito skupnosti, preiskovanje, pridržanje in spremljanje. Stražniki lahko kaznujejo prekrške s področja asocialnega obnašanja (kršitve javnega reda). Kršitelje lahko legitimirajo, in če sumijo, da so podatki lažni, lahko kršitelja zadržijo do 30 minut, odvisno od prihoda policije. Stražnik lahko pri tem uporabi sprejemljiva sredstva, da izvede pridržanje. Med drugim lahko stražnik za doseg ciljev zaseže alkohol in tobačne izdelke ali celo vozilo. Stražniki lahko sodelujejo pri izvajanju policijskih kordonov, vendar jih ne morejo izvajati samostojno.

Lokalne oblasti lahko zaposlijo ulične oz. parkovne nadzornike. Za izvajanje nekaterih nalog s področja javnega reda jih pooblasti policijski načelnik, policija pa skrbi za sistem njihovega usposabljanja. Pooblaščen osebe lahko izrekajo fiksno določene kazni za prekrške, kot je kolesarjenje po pešpoteh, ali če psi onesnažujejo okolico. Glede legitimiranja oseb pa imajo enaka pooblastila kot stražniki, vendar brez pravice pridržanja.

IV. OCENA STANJA S CILJI IN RAZLOGI ZA SPREJEM AKTA

OPV MOL je bil pripravljen na podlagi Smernic za izdelavo občinskega programa varnosti Ministrstva za notranje zadeve. Izdelan je bil v projektni delovni skupini, ki jo je imenoval župan MOL, na podlagi usklajevanja Ministrstva za notranje zadeve.

OPV je prvi tovrstni strateški varnostni dokument v Republiki Sloveniji, saj je obvezen šele po sprejemu Zakona o občinskem redarstvu leta 2006. Obveznost občin, da sprejmejo OPV, je določena v 35. členu navedenega zakona, in sicer najpozneje v dveh letih po sprejemu zakona, torej do 1. januarja 2009. V njem so opredeljena izhodišča in usmeritve za zagotavljanje javne varnosti in ta dokument na podlagi ocene varnostnih razmer v mestni občini podrobneje določi vrsto in obseg nalog redarstva.

MOL na podlagi ocene varnostnih razmer podrobneje določa vrsto in obseg nalog Mestnega redarstva Mestne uprave MOL (v nadaljevanju MR MOL) ter te naloge usklajuje s predpisi, programskimi dokumenti Ministrstva za notranje zadeve in policije na področju javne varnosti ter z drugimi potrebami varnosti v MOL. Pri tem so za OPV MOL in za delovanje MR MOL ključnega pomena predvsem Zakon o občinskem redarstvu, Zakon o varnosti javnega reda in miru, Zakon o varnosti cestnega prometa, Zakon o prekrških, Zakon o lokalni samoupravi in občinski odloki.

OPV MOL obsega cilje, ki celovito urejajo oziroma zagotavljajo ustrezno stopnjo in kvaliteto varnosti v MOL. To bo doseženo z ustrezno varnostno politiko ter sistemskimi, pravnimi in organizacijskimi predpisi ter ukrepi organov MOL in Mestne uprave MOL (v nadaljevanju: organi MOL) ter konkretnimi ukrepi MR MOL, ki bodo usmerjeni v zagotavljanje javne in druge varnosti v občini. OPV MOL je zasnovan razvojno in hkrati dovolj konkretno ter ima naravo priporočil in programskih smernic, ki jih bo mogoče realizirati v letnih programih dela

organov MOL. Udejanjenje vseh ciljev OPV MOL pa bo odvisno tudi od razpoložljivih finančnih sredstev, ki jih občina namenja za to področje dela, ter od pravilnega razumevanja varnosti kot temeljne človekove vrednote in potrebe na strani tistih, ki odločajo o finančnih in drugih vložkih v varnost MOL.

Skrb za varstvo okolja je ena od bistvenih postavk v zagotavljanju kakovosti javnega prostora ter kakovosti življenja in dela občanov. Za uresničitev cilja, s katerim bo zagotovljeno varstvo okolja v MOL, se morajo vsi pristojni organi MOL v okviru svojih pristojnosti aktivno vključiti v proces implementacije Nacionalnega programa varstva okolja ter storiti vse potrebno, da se prepreči onesnaževanje okolja v MOL.

Za uresničitev vseh naštetih ciljev pa bo vsekakor zelo pomembno sodelovanje vseh organov MOL z državnimi organi, ustanovami, civilno družbo in sosednjimi občinami.

V. POGLAVITNE REŠITVE IN NAMEN

S sprejemom OPV MOL v Mestnem svetu MOL in opravljenim strokovnim usposabljanjem redarjev v Tacnu bo MR MOL začelo opravljati pristojnosti in izvajati pooblastila, ki so bila prenesena na redarstva z uveljavitvijo Zakona o občinskem redarstvu.

OPV MOL je pomemben temeljni dokument, v katerem so na podlagi nacionalne varnostne politike in strategije zajeti ukrepi in naloge, ki so ključnega pomena za delovanje vseh organov MOL, predvsem pa za delovanje MR MOL. V njem so opredeljena izhodišča za zagotavljanje varnosti v mestni občini s cilji in ukrepi za zagotovitev le-teh. Z OPV MOL se bo dvignila varnostna kultura vseh tistih, ki se v MOL tako ali drugače srečujejo z varnostnimi težavami in vprašanji. V okviru njihovih pristojnosti pa je mogoče spodbuditi tudi vse druge k samozaščitnemu varnostnemu ravnanju.

Glavni namen OPV MOL je vzpostaviti partnerski odnos med policijo in MR MOL pri zagotavljanju javne varnosti v lokalni skupnosti oziroma pri izvajanju vseh pristojnosti občinskih redarjev, ki so opredeljene v 3. členu Zakona o občinskem redarstvu. Prav zaradi tega so v OPV MOL opredeljene tudi zakonske osnove za vzpostavitev in delo MR MOL ter sodelovanje s Policijo, Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu MOL, zasebnimi varnostnimi službami in drugimi pri zagotavljanju javne varnosti na območju MOL.

VI. OCENA FINANČNIH POSLEDIC

Sprejem predloga OPV MOL ne bo imel neposrednih finančnih posledic za proračun MOL, saj se sredstva za njegovo izvajanje zagotovijo v proračunu z drugimi akti glede na obseg in vrsto nalog mestnega redarstva.

Pripravil:
mag. Andrej Orač
vodja Mestnega redarstva
Mestne občine Ljubljana

**Direktor
Mestne uprave
Mestne občine Ljubljana
Vasja Butina**